

νά μου το ἔλεγεν ὅτι θὰ ἀξιωθῶ μίαν ἡμέραν νὰ λάβω τὴν τιμὴν χωρὶς νὰ κοπιᾶσω καθόλου. "Α! διατὶ νὰ μὴ εἶνε ἐδῶ ἡ θεία Λισβέθα! Θὰ ἐκαμάρωνε, καὶ ἴσως θὰ μου ἔδιδε κάμποσα φιλιά τὰ ὅποια τόσον ἐδιψοῦσα ἄλλοτε. Ἐλπίς μου, ὅταν παρουσιασθῶ ἐνώπιον τῶν σοφῶν, νὰ μου ἐνθυμίσης τὰς γλυκυτάτας μελωδίας τὰς ὁποίας εἰσεύρω· διότι ἐδῶ μέσα εἶνε σοφοί, ἔσχοι, πεπαιδευμένοι. . . Ἀλλὰ τί ἔχεις Ἐλπίς μου;

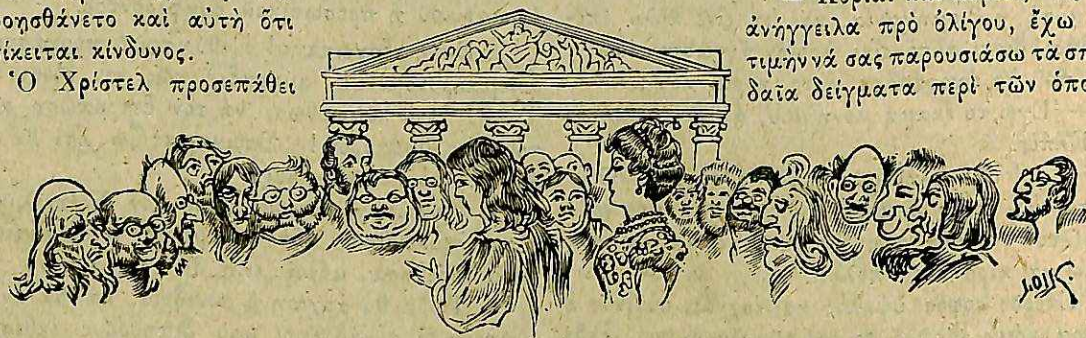
Ἡ Ἐλπίς συνεθλίβετο πλησίον τοῦ τρέμουσα.

— Τί ἔχεις, Ἐλπίς μου;

— Φοβοῦμαι! Θὰ ἔχουν σκοπὸν νὰ μας χωρίσουν. "Ω! Χρίστελ, Χρίστελ! θὰ μ' ἀφήσης ποτέ, θὰ μ' ἀφήσης μόνην;

Καὶ ἡ αἰξ συνεθλίβετο πλησίον τοῦ καὶ ἐβέλαζε περιλυπος, ὥς ἔαν προησθάνετο καὶ αὕτη ὅτι ἐπικεῖται κίνδυνος.

Ὁ Χρίστελ προσεπάθει

ΟΙ ΣΟΦΟΙ ΘΑΥΜΑΖΟΝΤΕΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΕΛ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ

νὰ καθησυχᾷ τὰς δύο συντρόφους τοῦ, ἀλλὰ πρὶν το κατορθώσῃ ἀνοίγονται καὶ τὰ δύο φύλλα τῆς θύρας καὶ φαίνεται τὸ πρόσωπον τοῦ ἐξοχωτάτου, οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ ἠκτινοβολοῦν ὥς οἱ δύο φανοὶ τῆς ἀτμαμάξης, ἐν ὧρα νυκτός. Ὁπισθεν αὐτοῦ ἐφαίνετο μεγάλη αἶθουσα καὶ ἐντὸς αὐτῆς σωρεία κεφαλῶν.

— Ἐλᾶτε, παιδιὰ μου, εἶπε μετὰ τρόπου προστατευτικοῦ. Εἶπα εἰς τοὺς συναδέλφους μου ὅτι θὰ σας παρουσιάσω εἰς αὐτοὺς, καὶ σας περιμένουν· μὴ φοβηθῆτε.

Ὁ Χρίστελ ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δωματίου καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην αἶθουσαν, εὗρέθη ἐπὶ ὑψηλῆς ἐξέδρας. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἐξεπλάγη καὶ ἐθαμβώθη καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τίποτε. Ἐνώπιόν του, ὑψηλότερα, χαμηλότερα, περίξ αὐτοῦ, παντοῦ ἐβλεπε κεφαλὰς ἀνθρώπων, ὧν τὰ βλέμματα ἦσαν προσηλωμένα ἐπ' αὐτοῦ.

Ἡσθάνθη ζάλην ὅτε ἤκουσε βοὴν συγκεχυμένην ὁμοιάζουσαν πρὸς τὸν ῥόθον τῶν κυμάτων. Μετ' οὐ πολὺ ἐν τῇ μέσῃ τοῦ θορύβου ἐκείνου ὁ Χρίστελ διέκρινε ὀλίγας τινὰς λέξεις καὶ φράσεις συγκεχυμένας.

— Τί πλάσμα! ἔλεγον πάντες βλέποντες τὴν Ἐλπίδα, τί πρόσωπον! τί διαυγὲς βλέμμα! τί ἐντέλεια! Καλέ, κυττάξτε τοὺς γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, τὴν χρυσὴν τῆς κόμην! Καὶ ὁ πύθης ἦτο θέαμα περιέργον, ἀλλὰ τοῦτο ἐδῶ εἶνε ἄλλο πράγμα, δὲν ἔχει σύγκρισιν! Ἀλλὰ δὲν βλέπετε καὶ τὴν αἶγα; εἶνε θαυμάσιον ζῶον!

Ὁ ἐξοχωτάτος ἐκωδῶνισε καὶ σιωπὴν βαθεῖα ἐγένετο ἐν τῇ αἰθρῇ. Ἐβῆξεν ὀλίγον ἵνα καθάρῃ τὴν φωνὴν του, ἔπει δις ἢ τρίς ὀλίγην ζαχαράδα καὶ εἶπε:

— Κυρίαί καὶ κύριοι, ὥς σας ἀνῆγγεῖλα πρὸ ὀλίγου, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σας παρουσιάσω τὰ σπουδαῖα δείγματα περὶ τῶν ὁποίων

ὠμίλησα ἐν τῇ ἐκθέσει μου. Τὰ ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐξέτασιν ὑμῶν, ἀφ' οὗ ἔκαμα πειράματα ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν μου. Σὰς διηγῆθην τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα τοῦ γάλακτος τῆς αἰγῆς ταύτης. Τώρα ὑπολείπεται νὰ βεβαιώσω τὴν ἀνακάλυψίν μου ταύτην διὰ σειρᾶς πειραμάτων, καὶ ἔπειτα θὰ λάβω πάλιν τὴν τιμὴν νὰ σας ὑποβάλω τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν μου διὰ δευτέρας ἐκθέσεως. Καὶ ἔπειτα πλέον θὰ ἀποσυρθῶ καὶ θὰ ἐπιδοθῶ ἡσυχῶς εἰς τὴν διάδοσιν τῆς ἀνακαλύψεώς μου ἀφιλοκερδῶς καὶ εἰς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπερ εἶνε ἡ μόνη μου σκέψις καὶ ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ βίου μου. Τὸ μόνον δὲ κέρδος μου θὰ εἶνε ἡ ἐπιδοκιμασία τῆς συνειδήσεώς μου καὶ ἡ χαρὰ μου, ὅτι ἠδυνήθην νὰ ἐργασθῶ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ἐκ μόνης φιλανθρωπίας.

Χειροκροτήματά τινα ἠκούσθησαν, ὁ δὲ ἐξο-

χωτάτος ἐχαίρειται μετριοφρόνως, καὶ κάτω νεύων τοὺς ὀφθαλμούς, περιμένων νὰ καταπαύσῃ ὁ θόρυβος.

— Κυρίαί καὶ κύριοι! τώρα ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σας εὐχαριστήσω διὰ τὴν εὐμενῇ προσοχὴν μεθ' ἧς ἠκούσατε τοὺς λόγους μου, καὶ τὴν ἐνθάρρυνσιν ἣν εὐηρεστήθητε νὰ δώσητε εἰς τὰς ἀνακαλύψεις μου τὰς ταπεινὰς μὲν ἀλλὰ εὐσυνειδήτους καὶ εἰλικρινεῖς. Ἡ ἀνακάλυψίς μου αὕτη, παραβαλλομένη πρὸς τὴν σπουδαιότητα τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ φωτῆτος συναδέλφου περὶ τῶν προτερημάτων τοῦ πιθήκου, ἡ ἀνακάλυψίς μου, λέγω, εἶνε ὡς μικρὸν ἄστρον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀσθενὴς λάμψις ἐξαφανίζεται ὑπὸ τῶν λαμπρῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Ἀλλ' ὅμως τολμῶ νὰ διαβεβαιώσω ὅτι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἡ ἀνακάλυψίς μου εἶνε σπουδαιότερα καὶ μᾶλλον φιλάνθρωπος καὶ θὰ συντελέσῃ ἀμέσως καὶ ἀποτελεσματικώτερον εἰς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος.

Κραυγαὶ τινες ἠκούσθησαν «Κάλλιστα, κάλλιστα!» καὶ χειροκροτήματα διέκοψαν τὸν ῥήτορα.

— Κυρίαί καὶ κύριοι, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐξοχωτάτος, θὰ θαυμάσητε ἴσως βλέποντές με ὑποβάλλοντα ἐνώπιον ὑμῶν τὴν πολυτίμον αἰγὰ μου μετὰ τῆς παραδόξου συνοδείας τῆς. Ἐλπίζω ὅτι θὰ νοήσητε τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ἀπεφάσισα νὰ μὴ ἀποχωρίσω τὸ ἀξιοθέατον τοῦτο ζῶον ἀπὸ τοὺς φύλακας του, τοὺς ὁποίους ἔχει συνηθίσῃ. Ἐχει ἀνάγκην ἰδιαίτερας περιποιήσεως διὰ νὰ μὴ ταραχθῇ καὶ χαλάσῃ τὸ γάλα τῆς. . . Ἴσως σας φαίνεται πολὺ ἐπιδεικτικὴ ἡ στολὴ τῶν δύο τούτων νέων καὶ πολὺ θεατρικὸς ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖόν τους παρουσιάζω ἐνώπιόν σας. Ἀλλὰ ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς καὶ νὰ παραβλέψω χάριν τῆς φιλανθρωπίας, χάριν τοῦ κοινοῦ καλοῦ, χάριν τῆς ἐπιστήμης.

Αἶφνης ἠκούσθη ἦχος γλυκύτατος, ἡσυχος μὲν κατὰ πρῶτον, ἔπειτα δὲ ἰσχυρός.

Ὁ ἐξοχωτάτος ἐσιώπησεν ἔκθαμβος.

Ὁ Χρίστελ ἀκούων τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἐξοχωτάτου, ἤκουε λόγους μόνον κενούς καὶ ἀσυναρτήτους, ἤκουε λόγους χωρὶς νὰ νοῇ καὶ τί σημαίνουν, ἀπαράλλακτα ὅπως ἐν τῇ σχολείῳ τοῦ χωρίου του. Κατὰ μικρὸν ὅμως ἤρχισε νὰ φωτίζεται τὸ πνεῦμά του, διὰ μέσου τῶν μεγάλων λόγων τοῦ ἐξοχωτάτου ἐν πρᾶγμα ἐνόησε καλῶς, ὅτι δῆλα δὴ ὁ ἐξοχωτάτος ἔλεγεν ὅτι ἡ Χάρις εἶνε κτῆμά του, καὶ ὅτι ἐσκόπει νὰ τὴν ἐμπορευθῇ πρὸς ὄφελός του.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Χρίστελ ἔγινε κατακόκκινον ἐξ ἀγανακτήσεως. Ἀπέβλεψε δὲ πρὸς τὴν Ἐλπίδα καὶ εἶδεν ὅτι καὶ αὕτη ἠσθάνετο τὴν αὐτὴν ἀγανάκτησιν. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ διακόψῃ τὸν ἀπατεῶνα ῥήτορα.

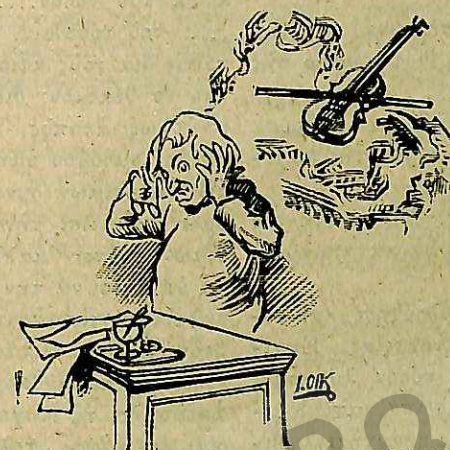
Λαμβάνει τὸ βιολίον του καὶ παίζει.

Ὡς ἠκούσθη ὁ γλυκὺς ἦχος τοῦ βιολίου, ὁ ἐξοχωτάτος διεκόπη καὶ ἐστράφη βιαίως πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἤρχετο ὁ θαυμάσιος οὗτος ἦχος. Ἐκ τῆς βίαιας ὅμως περιστροφῆς ἡ φενάκη του περὶ τὴν κεφαλὴν του, καὶ οἱ βόστρυχοι οἱ κρεμαμένοι ὀπισθεν τοῦ τραχήλου ἤλθον καὶ ἐθώπευσαν τὰς ὀφρυς του, τὰ δὲ δίοπτρα

τοῦ κατέπεσαν κατὰ γῆς.

Οἱ ἀκροαταὶ ἐθαύμασαν καὶ ἐθορύβησαν· ἀλλ' εὐθὺς ἔπειτα μετὰ τὸν θόρυβον ἐπῆλθε σιωπὴ βαθυτάτη, ὥστε καὶ μυῖα ἔαν ἐπέτα θὰ ἤκούετο εἰς τὴν ἀπέραντον ἐκείνην αἶθουσαν.

Ὁ Χρίστελ οὐδέποτε εἶχε παίξῃ τόσον θαυμάσια. Ἡ δὲ Ἐλπίς ἐψιθύριζεν εἰς τὸ ὠτίον του λόγους ἐνθαρρυντικούς καὶ ἐκ διαλειμάτων ἀνεμίγνυε τὴν φωνὴν τῆς πρὸς τὰς μελωδίας τοῦ βιολίου. Ὁ Χρίστελ ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἐνθουν. Βλέπων τὴν προσοχὴν τῶν μυριάδων ἐκείνων ἀνθρώπων ψυχῶν, κρεμαμένων ἐκ τῆς ἐλαχίστης κινήσεως τοῦ τόξου του, ἐνόμιζεν ὅτι τὸ στῆθός του δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν συγκίνησιν. Διανοεῖτο τὴν μητέρα του καὶ τὰ φιλόδοξα ὄνειρά του. Οὕτω πως ἠδύνατο νὰ παίζει καὶ νὰ μὴ κορεσθῇ. Ἀλλ' αἶφνης καθ' ἣν

Ο ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΗΧΟΙ ΤΟΥ ΒΙΟΛΙΟΥ

στιγμὴν τὸ τόξον τοῦ μόλις ἐγγιζόν τὴν λεπτοτάτην χορδὴν ἐξῆγεν ἤχον γλυκὺν ὡς στεναγμὸν, πανταχόθεν ἀντήχησαν χειροκροτήματα παταγώδη. Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ ταραχὴ καὶ ὁ θόρυβος καὶ αἱ κραυγαὶ τῶν ἀκροατῶν. Ἦκούοντο δὲ καὶ βλασφημίαι καὶ συριγμοὶ παρατεταμένοι.

— Ἀκόμη, ἀκόμη! ἐφώναζον τινες.

— Φθάνει, φθάνει! ἐφώναζον ἄλλοι. Πάρετέ τους ἀπ' ἐδῶ, τοὺς σχοινοβάτας, κάτω οἱ σχοινοβάται, κάτω οἱ ἀγύρται! Δὲν θέλομεν νὰ τον ἀκούσωμεν τὸν ἀγύρτην!...

Αἱ γυναῖκες ἔκλαιον καὶ ἐλιποθύμουν.

Ὁ Χρίστελ ἀπέβλεψεν εἰς τὴν Ἑλπίδα καὶ μόλις τὴν ἀνεγνώρισεν ἦτο ὠχροτάτη καὶ ἐφαίνετο καταβεβλημένη.

Ὁ ἐξοχώτατος Φίλαυτος ἐσήμαινε τὸν κῶδωνα, ἀλλὰ ποῦ νὰ ἀκουσθῇ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὀχλοδοῆς ἐκείνης.

Ἡ Ἑλπίς ἐφάνη ἐμψυχουμένη καὶ λαβοῦσα τὴν παγεράν χεῖρα τοῦ Χρίστελ διὰ τῆς παγερᾶς χειρὸς τῆς εἶπε πρὸς αὐτόν:

— Ἐξακολουθεῖ νὰ παίζης. Μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ κατορθώσης νὰ καταπραύνης τὸ πλῆθος τοῦτο.

Ὁ Χρίστελ ὑπακούων ἐξηκολούθησε καὶ εὐθύς ὁ θόρυβος ἐκόπασεν ὡς διὰ γοητείας. Ἐπαίξε μελωδίαν γλυκυτάτην καὶ τὸσον λυπηράν, ὥστε πολλῶν ἀκροατῶν τὰ πρόσωπα κατεπλημύρηνσαν δάκρυα. Ἀλλ' αἶφνης κραυγὴ μελωδικὴ ὡς ἡ φωνὴ τοῦ κόρακος, ἀνεμίχθη μετὰ τοῦ ἤχου τοῦ βιολίου.

Τίνος ἦτο ἡ τραχεῖα αὕτη κραυγὴ;

Ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ προγαστοροῦ σοφοῦ, ὅστις θέλων νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς σιωπῆς τῶν ἀκροατῶν, ἔλαβε τὸν λόγον καὶ ἤρχισε νὰ ἀγορεύῃ.

Σιωπὴ νὰ τον ἀκούσωμεν τί λέγει, διότι θὰ εἶνε πολὺ περίεργον.

— Κυρίαι καὶ Κύριοι, σὰς ζητῶ σιωπὴν μιᾶς στιγμῆς καὶ εὐμενὴ προσοχὴν. Λυποῦμαι πολὺ διὰ τὸ ἀπρόοπτον δυσάρεστον συμβάν. Δὲν θέλω νὰ ἐπικρίνω τὸν ἐνδοξον ἡμῶν συνάδελφον καὶ φίλον, ἐξοχώτατον Φίλαυτον, ἀλλὰ δὲν δύνα-

μαι καὶ νὰ μὴ θαυμάσω καὶ ἐκπλαγῶ διὰ τὸν τρόπον τοῦ. Νομίζω ὅτι παρεγνώρισεν τὸν σοβαρὸν χαρακτήρα τῆς σημερινῆς συνεδρίας ἀποφασίσας νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν σοφὴν καὶ σεμνὴν Ἀκαδημίαν μας τοὺς πλάνητας τούτους μουσικούς. Δὲν θέλω νὰ υποβιβάσω τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ σοφοῦ συναδέλφου, καὶ τὰς θαυμασίας ἀρετὰς τοῦ γάλακτος τῆς αἰγὸς τοῦ ἐγὼ μάλιστα προτείνω νὰ ὀνομάσωμεν τὸ εἶδος τοῦ σπανίου τούτου ζώου διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ σοφοῦ συναδέλφου Αἰξ Φιλαντίας. Ἀλλ' ὅμως μοι φαίνεται ὅτι ἐγίνε κατάχρησις τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς ὑπομονῆς τοῦ τόσον φιλομούσου ἀκροατηρίου, τοῦ τόσον φιλομαθοῦς, τοῦ τόσον ἐλκεκτοῦ, τοῦ τόσον.... τοῦ τόσον.... τοῦ τόσον.... τοῦ τόσον.... Τέλος πάντων κατάλληλος τόπος διὰ τοὺς ἀξιότιμους τούτους μουσικούς θὰ ἦτο τὸ θέατρον· διότι ἡ ἐκθεσις αὐτῶν ἐνταῦθα εἶνε ὅλως ἄτοπος, καὶ ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῆς φιλομούσου ὁμηγύρεως, ἀπὸ μέρους πάντων τῶν ἀξιότιμων συναδέλφων μου. Ὅσοι δὲ ἐξ ὑμῶν ἐκτιμῶσι τὴν ἀτελῆ μουσικὴν τῶν ἀξιότιμων τούτων καλλιτεχνῶν, δύνανται κάλλιστα νὰ ὑπάγῳσι νὰ τὴν ἀκούσωσιν εἰς τόπον καταλληλότερον εἰς τὰς τοιαύτας διασκεδάσεις, ὅπου βεβαίως θὰ καταφύγῳσι οἱ ἀξιότιμοι οὗτοι καλλιτέχναι, ἐνθαρρυνόμενοι ὑπὸ τῆς εὐμενοῦς ἀποδοχῆς, ἧς ἔτυχον παρ' ὑμῶν. Καὶ ἤδη, κυρίαι καὶ κύριοι, τολμῶ νὰ ἐλπίσω ὅτι τὸ ἀπρόοπτον τοῦτο συμβάν ἔληξεν εὐτυχῶς, καὶ ὅτι δυνάμεθα ἄνευ τινὸς ἀναβολῆς νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Ἀλλ' ὁ θόρυβος καὶ ἡ ταραχὴ ἐπανελήφθησαν ζωηρότερον.

— Ἀς φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ! δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Ἀς φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ! ἐψιθύρισεν ἡ Ἑλπίς εἰς τὸ ὅτιον τοῦ Χρίστελ, σύρουσα αὐτὸν πρὸς τὴν θύραν.

(Ἐπεταί συνέχεια)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ

Κατὰ τὸ Γαλλικόν

τῆς πριγκιπισσῆς Καντακουζηνού-Ἀλτιέρη

ΑΘΗΝΑΙΣ

Εἰς τινὰ συνοικίαν τῶν Ἀθηνῶν δεκαεξαετίας νεᾶνις, φοροῦσα μελανὰ ἐνδύματα, ἔχουσα διευθετημένην χωρὶς μεγάλην φροντίδα τὴν κόμην τῆς καὶ δακρυσμένους τοὺς μεγάλους καὶ ζωηροὺς αὐτῆς ὀφθαλμούς, ἐκάθητο εἰς ἑν ἀνάκλιτρον, κρατοῦσα δὲ εἰς χεῖράς τῆς βιβλίον ἐφαίνετο ὅτι ἀνεγίνωσκεν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης θλίψεως τῆς τίποτε δὲν ἐνόει ἐξ ὧσιν ἀνεγίνωσκε, κλείσασα τὸ βιβλίον τὸ ἔθηκεν ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης ἐλκύσασα δὲ τὸ ἐπὶ τῆς ἰδίας τραπέζης εὐρισκόμενον κάνιστρον τῶν ἐργοχειρῶν τῆς, ἔλαβε πλέξιμόν τι καὶ ἤρχισε νὰ ἐργάζεται, ὅτε ἤνοιξεν ἑξαφνα ἡ θύρα τοῦ δωματίου τῆς καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο αὐτῆς ἀδελφοί.

Ἡ Ἀθηναῖς παρετήρησεν αὐτοὺς μὲ περίεργα βλέμματα ὡς νὰ ἤθελε νὰ μαντεύσῃ τὸ αἷτιον τῆς ἀκαίρου καὶ ἀπροσδοκῆτου ἐκείνης ἐπισκέψεως, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα τῶν ἀδελφῶν τῆς δὲν τὴν καθυσύχασαν.

Ἐσηκώθη ὅμως καὶ σπογγίσασα τοὺς ὕγρους ἐκ τῶν δακρύων ὀφθαλμούς αὐτῆς ἐπροχώρησε πρὸς τοὺς ἀδελφούς τῆς, τοὺς ἐνηγκαλίσθη φιλοφρόνως, καὶ ἀφ' οὗ ἐκάθησαν ἐκεῖνοι ἐκάθησε καὶ αὐτὴ, λαβοῦσα δὲ πάλιν τὸ ἐργόχειρόν τῆς, προσήλωσε τὰ βλέμματά τῆς εἰς τοὺς ἀδελφούς τῆς, περιμένουσα ἀνυπομόνως νὰ μάθῃ διατί ἦλθον οἱ ἀδελφοί τῆς τοιαύτην ὥραν.

Ἀλλ' οὗτοι πολλὴν ὥραν ἔμενον σιωπηλοί, καὶ ὁ εἰς παρετῆρει τὸν ἄλλον, ὡς νὰ τὸν παρκίνει ν' ἀρχίσῃ τὴν οἰμίαν.

Φοβερὰ ἀνησυχία ἐκυρίευσεν τὴν Ἀθηναίδα, οὕτω ὀνομάζετο ἡ νεαρὰ ἐκείνη παρθένος, ἡ δὲ καρδιά τῆς ἐκτύπα ἀπὸ σφοδρὰν συγκίνησιν ἐπὶ τέλους δὲ μὴ δυναμένη νὰ ὑποφέρῃ τὴν σιωπὴν ἐκείνην, ἠρώτησεν αὐτὴ τὸν μεγαλειτέρον τῆς ἀδελφόν.

— Ἀγαπητέ μοι Οὐαλέριε, ἀπὸ τὸν τρόπον καὶ τῶν δύο σας προβλέπω ὅτι νέον δυστύχημα πρόκειται νὰ μοῦ ἀναγγεῖλετε. Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, εἰπέτε ταχέως ὅ,τι καὶ ἂν εἶνε διότι ἡ ἀβεβαιότης αὕτη εἰς τὴν ὁποίαν μὲ κρατεῖτε εἶνε σκληροτέρα ἀπὸ τὴν εἰδησιν τοῦ δυστυχήματος. Ὅ,τι δὲ δυστύχημα καὶ ἂν εἶνε δὲν ἔμπορεῖ νὰ

μοῦ προξενήσῃ μεγαλειτέραν λύπην παρὰ ἐκείνην τὴν ὁποίαν μ' ἐπροξένυσεν ὁ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν συμβὰς θάνατος τοῦ πατρός μας.

— Ἦλθομεν νὰ σοὶ ἀναγγεῖλωμεν, ἀπεκρίθη ὁ Οὐαλέριος, ὅτι ὁ πατήρ μας πρὶν ἀποθάνῃ συνέταξε διαθήκην τὴν ὁποίαν εἶχε παρακαταθήσῃ εἰς ἕνα συμβολαιογράφον, ὁ ὁποῖος σήμερον μᾶς ἔδωκε τὸ ἀντίγραφον, καὶ σοῦ τὸ φέρομεν διὰ νὰ μάθῃς καὶ σὺ τὸ περιεχόμενον τοῦ.

— Ἀ! δι' αὐτὸ καὶ μόνον μὲ ἐβάλατε εἰς τόσῃ ἀνησυχίαν μὲ τὸν παράδοξον τρόπον σας; εἶπεν ἡ Ἀθηναῖς, συνερχομένη κάπως ἐκ τῆς ἀνησυχίας τῆς.

— Ἐδιστάζομεν νὰ σοῦ προξενήσωμεν τὴν δυσἀρέσειαν τὴν ὁποίαν βεβαίως μέλλει νὰ σοῦ ἐπιφέρῃ ἡ εἰδησις αὕτη.

— Καὶ τί λυπηρὸν ἢ δυσάρεστον πρᾶγμα εἶνε δυνατόν νὰ περιέχῃ δι' ἐμὲ ἡ διαθήκη;

— Ὁ πατήρ μας προστάζει νὰ σοῦ δώσωμεν ὀλίγα χρυσᾶ νομίσματα καὶ ἰδοὺ τὰ ἐφέραμεν.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἔθεσεν ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν βαλάντιον περιέχον τὸ ποσὸν τοῦτο.

— Καὶ τί νὰ τὰ κάμω τὰ χρήματα ταῦτα; ἠρώτησεν ἡ Ἀθηναῖς.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε ἰδικὴ μας δουλειά, εἶπεν ὁ Οὐαλέριος. Ἡμεῖς σεβόμενοι τὰς τελευταίας παραγγελίας τοῦ πατρός μας, ἐκτελοῦμεν προθύμως τὴν πατρικὴν του θέλησιν, καὶ παραδίδομεν εἰς χεῖράς σου τὴν κληρονομίαν τὴν ὁποίαν σοῦ προσδιώρισε διότι ἀπὸ σήμερον ἡμεῖς ἀναλαμβάνομεν τὴν διεύθυνσιν τῆς λοιπῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς, καὶ τὴν ὁποίαν σκοπεύομεν νὰ τὴν μοιράσωμεν ἀναμεταξύ μας.

— Τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ δὲν ἀφίνει εἰς ἐμὲ ὁ πατήρ μας; ἠρώτησε μὲ ἐκπληξιν ἡ Ἀθηναῖς.

— Ἰδοὺ τὸ ἀντίγραφον τῆς διαθήκης, καὶ ἔμπορεῖς νὰ βεβαιωθῇς.

Ἡ Ἀθηναῖς ἠπλώσε μηχανικῶς τὴν χεῖρά τῆς ὡς διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἀντίγραφον τῆς διαθήκης, τὸ ὁποῖον τῇ ἔδιδεν ὁ ἀδελφός τῆς, ἀλλὰ παρυσυὺς τὴν ἀπέσυρε μὲ φρίκην, καὶ χεῖμαρρος δακρύων ἔρρευσεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς.

Συνελθούσα δὲ μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὴν ταραχὴν ἐκείνην :

— Λοιπὸν εἶπε, ἀποτεινομένη καὶ εἰς τοὺς δύο ἀδελφούς της, θὰ φανῆτε τόσον σκληροί, ὥστε νὰ ἐκτελέσητε κατὰ γράμμα τὴν διαθήκην ταύτην ; Ἄς ἀπεφάσισι τοιοῦτοτρόπως ὁ πατήρ μας· δὲν τολμῶ νὰ κατακρίνω τὴν ἀπόφασίν του, διότι ποτὲ δὲν ἔλαβα ἀφορμὴν δυσαρσκειᾶς παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ πάντοτε μού ἐδείξεν ἀγάπην καὶ στοργήν· ἀλλὰ σεῖς δὲν εἰσθε ἀδελφοί μου ; δὲν πρέπει νὰ προστατεύσῃτε μίαν ἀδελφὴν τόσον νέαν, ἀφ' οὗ τὴν ἀφίνει ἄπορον ἢ διαθήκη τοῦ πατρός της ; Ὑποθέσατε ὅτι σεῖς ἐπλουτίσατε ἀπὸ ἄλλην αἰτίαν καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν πατρικὴν περιουσίαν, εἶνε δίκαιον νὰ μὲ ἐγκαταλείψετε ;

— Ὅ,τι ἀπεφάσισεν ὁ πατήρ μας, εἶπε ψυχρῶς ὁ Οὐαλέριος, εἶνε ἱερὸν δι' ἡμᾶς, καὶ τίποτε περισσώτερον δὲν εἰμποροῦμεν νὰ κάμωμεν· τὸ μόνον χρέος μας εἶνε νὰ ἐκτελέσωμεν τὴν τελευταίαν παραγγελίαν τοῦ πατρός μας.

— Θεέ μου ! εἶπε μὲ πόνον ἡ Ἀθηναῖς. Τίποτε κακὸν δὲν ἔπραξα· δὲν φθάνει ὅτι χωρὶς αἰτίαν ἐπέσυραν ἐναντίον μου τὴν ὀργὴν τοῦ πατρός μου, ἀλλὰ οὐτε οἱ ἀδελφοί μου μὲ ἀγαποῦν.

— Ἀφ' οὗ ὁ πατήρ μας σ' ἔκρινεν ἀναξίαν κληρονομίας, ἐλπίζεις ὅτι οἱ ἀδελφοί σου θὰ σὲ παραχωρήσουν τὸ μερίδιόν των ;

— Καὶ τί θέλετε λοιπὸν ἀπὸ ἐμέ ; ἠρώτησε μὲ ἀπελπισίαν ἡ Ἀθηναῖς.

— Ἀπαιτοῦμεν ν' ἀναχωρήσῃς σήμερον ἀπὸ τὴν οἰκίαν· διότι αὐριο σκοπεύομεν νὰ μοιρασθῶμεν τὴν περιουσίαν καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἶνε ἐλευθέρᾳ ἡ οἰκία, διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν φιλονεικίας ἔπειτα.

Ἡ ἀπαίτησις αὕτη τοῦ Οὐαλέρiou τόσον ἠρέθισε τὴν Ἀθηναῖδα, ὥστε μὲ τόλμην ἀνεφώνησε :

— Δὲν ἀναχωρῶ ἀπὸ τὴν οἰκίαν αὐτὴν καὶ νῦν δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὲ ἐκβάλῃ.

— Ἡμεῖς ἐφώνησαν, συγχρόνως οἱ δύο ἀδελφοί, ἡμεῖς, θὰ σὲ διώξωμεν ἀμέσως ἐὰν κάμῃς τὴν ἀνοησίαν νὰ ἐπιμένῃς.

Καὶ ἐσηκώθησαν ἔτοιμοι νὰ πραγματοποιήσουν τὴν ἀπειλήν των.

Τοιαύτην λύπην ἠσθάνθη ἡ Ἀθηναῖς βλέπουσα τὴν διαγωγὴν αὐτὴν τῶν ἀδελφῶν της, ὥστε ἐλιποθύμησε· τὸ σῶμά της πεσὸν ἐπροξέ-

νησε κρότον, τὸν ὁποῖον ἀκούσατο ἡ εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον εὐρισκομένη πρὸς μητρός θεία τῆς Ἀθηναίδος ἔτρεξε πρὸς αὐτήν, ἐν ᾧ ἀπεμακρύνοντο οἱ ἀδελφοί της.

Β'

Διὰ τῶν προσπαθειῶν τῆς θείας της ἡ Ἀθηναῖς συνῆλθε καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς της· ἐνθυμηθεῖσα δὲ ὅσα συνέβησαν ἤρχισε νὰ κλαίῃ, καὶ τὰ δάκρυα κατέβρεχον τὰς ὠχρὰς παρειὰς της.

Ἡ θεία της τὴν παρηγόρει λέγουσα ὅτι ἦτο ἀκόμη ἐλπίς νὰ διορθωθῇ ἡ ἀδικία τῆς διαθήκης, καὶ ὅτι ἠδύναντο νὰ καταφύγουν εἰς τὰ δικαστήρια.

— Ἀλλά, εἶπε μὲ λύπην ἡ Ἀθηναῖς πῶς νὰ ἐλπίσωμεν βοήθειαν καὶ προστασίαν ἀπὸ ξένους, ὅταν οἱ συγγενεῖς μας μᾶς φέρονται τοιοῦτοτρόπως ; Πῶς νὰ ζητήσωμεν τὴν συμπάθειαν τῶν ἄλλων ἀφ' οὗ πατήρ καὶ ἀδελφός δὲν ἔλαβον συμπάθειαν δι' ἐμέ ; Τί νὰ εἰπῶ εἰς ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους θὰ τρέξω νὰ προσπέσω ὅταν μ' ἐρωτήσουν : « Διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ πατήρ σου δὲν σοῦ ἀφῆκε κληρονομίαν καὶ ὁ ἀδελφός σου σ' ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν πατρικὴν οἰκίαν ; »

Καὶ τὰ δάκρυά της ἔτρεχον ὡς χεῖμαρρος. Ἡ θεία της συνεκινήθη τὰ μέγιστα, εἶπε δὲ πρὸς τὴν Ἀθηναῖδα μὲ φωνὴν πλήρη στοργῆς :

— Ἡσύχασε, ἀγαπητὴ μου ἀνεψιᾶ καὶ μὴν κλαίῃς· ἡξεύρεις ὅτι ἐγὼ δὲν ἔχω τέκνα· ἀπὸ σήμερον δὲν εἶσαι πλέον ἀνεψιᾶ μου εἶσαι θυγατὴρ μου. Δὲν ἔχω μεγάλην περιουσίαν, ἀλλ' ἔχω ὅσα χρειάζονται νὰ ἐξοδεύσωμεν διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐκεῖ θὰ παρουσιασθῶμεν εἰς τὴν ἐνάρετον καὶ φιλόφρονον βασιλισσάν Πουλχερίαν καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ εὐρωμεν δίκαιον δύο ἀδύνατα καὶ ἀπροσάτευτα ὄντα ὅπως ἡμεῖς.

Ἡ ιδέα αὕτη παρηγόρησε τὴν Ἀθηναῖδα· εἰς τὸ σκότος τὸ ὁποῖον τὴν περιεκύκλου διέκρινε μίαν ἀκτῖνα ἐλπίδος· καὶ κατέπαυσε τοὺς λυγμούς καὶ τὰ δάκρυά της.

Ἡ θεία της τὴν παρέλαβεν εἰς τὴν κατοικίαν της τὴν Ἀθηναῖδα, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμον ὀλίγας προετοιμασίας μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνεχώρησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Γ'

Εἰς μεγάλην καὶ εὐρύχωρον αἵθουσαν, ἐντὸς

τῶν ἐν Κωνσταντινῶν πόλει αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων, ὑπῆρχε θρόνος μεγαλοπρεπής· ἐπ' αὐτοῦ ἐκάθητο γυνὴ μεσαιᾶς ἡλικίας, ἐνδεδυμένη μεγαλοπρεπῶς, ἀλλὰ κοσμίως. Ἦτο ἡ ἐνάρετος καὶ ἀγαθὴ βασιλισσα Πουλχερία, ἡ ὁποία ἦτο αὐτοκράτειρά ὅλου τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, ἐφ' ὅσον ὁ ἀδελφός της Θεοδόσιος ὁ Μικρός ἦτο ἀνήλικος.

Ὅτε ἠνοιχθήσαν αἱ πύλαι τῆς μεγάλης αἵθουσας, καὶ ἐπετράπη ἡ εἴσοδος εἰς ὅλους ὅσοι

εἶχον νὰ ζητήσουν ἀκρόασιν ἀπὸ τὴν βασιλισσαν, αὕτη στρέψασα τὰ βλέμματά της εἰς τὴν εἴσοδον περιεργάζετο μὲ προσοχὴν τοὺς εἰσερχομένους. Περισσότερον ἀπὸ ὅλους τὴν προσοχὴν της εἴλκυσαν δύο γυναῖκες αἱ ὁποῖαι ἐστέκοντο μὲ συστολὴν καὶ εὐσηχμοσύνην εἰς μίαν γωνίαν. Εἰς αὐτὰς παραχωρήθη εἰς ἄλλους τὴν σειρὰν των θεωροῦσαι ἀρκετὴν εὐτυχίαν, φαίνεται, νὰ φθάσουν ἕως εἰς τὸν θρόνον ᾧ εἶνε καὶ τελευταῖαι.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΠΙΠΗ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Ὁ Πίπης ἐσηκώθη ἕνα πρωὶ μὲ πολλὴν διάθεσιν νὰ ἐργασθῇ. Ἦκουσε τὸν πατέρα του νὰ λέγῃ ὅτι ἡ ὁκνηρία εἶνε κακὸν πρᾶγμα, καὶ δὲν θέλει νὰ εἶνε ὁκνηρός.

Ἀφ' οὗ ἔπαιε τὸν καφέ του μὲ τὸ γάλα, εὐθὺς ἐφόρεσε τὸ φάθινον καπέλλο του καὶ κατέβη εἰς τὸν κήπον.

— Νικολῆ, εἶπεν εἰς τὸν κηπουρόν, ἦλθα νὰ σὲ βοηθήσω.

— Καλὰ, φίλε μου, οἱ δύο μας θὰ κάμωμε λαμπρὴ δουλειά.

Τότε ὁ μικρὸς Πίπης χώνει τὸ λισγαράκι του εἰς τὸ χῶμα· ὦ ! πῶς ἐργάζεται !.. Κάποτε σταματᾷ καὶ σκουπίζει μὲ τὴν ποδιάν του τὸν ἰδρωτὰ ἀπὸ τὸ μέτωπόν του ὅπως κάμνει ὁ Νικολῆς.

Λέγει : — Πολὺ κουραστικὸ εἶνε τὸ σκάψιμον, κύρ Νικολῆ.

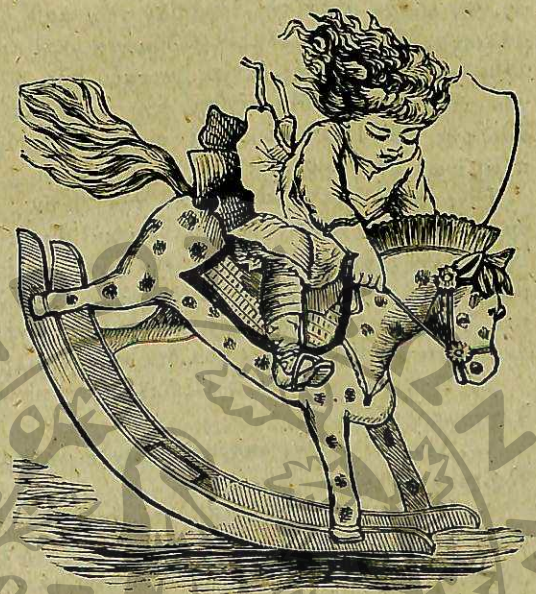
— Ναί, μὰ τὰ φασόλια θὰ γίνουν καλλίτερα.

Τότε ὁ Πίπης ἀρχίζει πάλιν τὴν ἐργασίαν. Εἶνε εὐχαριστημένος ὅτι τὰ φασόλια θὰ γίνουν καλλίτερα, διότι ἐβοήθησε τὸν Νικολῆν.

Ἐπειτα ὁ Πίπης βλέπει ἔξω ἀπὸ τὴν φραγὴν τὴν Παρασκευοῦλαν, τὴν ὑπηρετρίαν των, ποὺ πηγαίνει τὴν ἀγελάδα εἰς τὸ λιβάδι. Ἀφίνει τὸ λισγάρι του καὶ πηγαίνει κατόπιν.

Διότι ἡ Ξανθοῦλα, ἡ ἀγελάδα, εἶνε φίλη τοῦ Πίπης ἀγαπᾷ πολύ. Κάμνει τόσον ὥραϊον γάλα, καὶ μὲ αὐτὸ τὸ γάλα κάμνουν τόσον ὥραϊον βούτυρον, τόσον ὥραϊον ριζόγαλον, τόσα ὥραϊα πράγματα !..

Ὁ Πίπης δὲν θέλει ν' ἀφήσῃ τὴν ἀγελάδα μόνην εἰς τὸ λιβάδι· πηγαίνει κατόπιν της μ' ἕνα ραβδὶ ἔς τὸ χέρι. Μὴ νομίζετε πῶς μὲ τὸ ραβδί αὐτὸ θέλει νὰ τὴν κτυπήσῃ, ὦ, ὅχι, κάθε ἄλλο, θέλει νὰ τὴν φυλάξῃ. Ἄν τοῦ ἤρχετο κανεὶς νὰ πειράξῃ τὴν Ξανθοῦλαν, νὰ ἰδῇτε τί θὰ ἐπάθαιεν ἀπὸ τὸν Πίπην.

Ἐξαφνα ὁ Πίπης ἐνθυμεῖται ὅτι ἡ Μαργαρίτα, ἡ μαγειρίσσα, εἶπε χθές βράδυ ὅτι τὸ συρτάρι τοῦ τραπέζιου ἔσπασε καὶ πρέπει νὰ τὸ δώσουν εἰς τὸν ξυλουργόν. Διατί νὰ τὸ δώσουν εἰς τὸν ξυλουργόν; Ὁ Πίπης δὲν εἶνε ἐκεῖ; Ἐπιστρέφει γρήγορα εἰς τὸ σπίτι. Κανείς δὲν εἶνε εἰς τὸ μαγειρεῖον· τὸ συρτάρι εἶνε εἰς μίαν ἄκραν· ὁ Πίπης τὸ παίρνει εἰς τὴν αὐλήν. Εἶνε βαρὺ, ἀλλ' ὁ Πίπης εἶνε γενναῖος. Ἡξεύρει ποῦ εἶνε τὰ καρφία καὶ τὸ σφυρί· τὰ εὐρίσκει καὶ ἀρχίζει τὴν ἐργασίαν.

Κτυπᾷ, κτυπᾷ ὅσον ἡμπορεῖ· ἀλλὰ τὰ σανίδια τοῦ συρταρίου ἀντὶ νὰ πλησιάσουν, χωρίζονται. Ὁ Πίπης κτυπᾷ δυνατώτερα· τὰ ξύλα πίπτουν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ. Παράξενον πρᾶγμα!... καὶ ὅμως ὁ ξυλουργὸς δὲν ἐργάζεται διαφορετικῶς.

Ὁ Πίπης ἀφίνει τὸ συρτάριον. Ἡ Μαργαρίτα δὲν εἶνε καθόλου εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ συρταρίου. Τώρα χωρὶς ἄλλο πρέπει νὰ ἔλθῃ ὁ ξυλουργός.

Ὁ Πίπης βλέπει ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ ὁ ξυλουργός. Ἀναβαίνει λοιπὸν εἰς τὸ ξύλινόν του ἄλογον καὶ τρέχει νὰ τὸν φωνάξῃ.

ΣΥΓΓΝΩΜΗΝ!

Ὁ πατὴρ τοῦ μικροῦ Περικλέους ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ τὴν ἐργασίαν του, καθ' ὅδον μάλιστα ἐβράχῃ· ἤλλαξεν ἐνδύματα καὶ τώρα κάθηται πλησίον τῆς ἐστίας μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῆς Μαριάνθης, τῆς μεγαλειτέρας ἀδελφῆς τοῦ Περικλέους καὶ συνομιλεῖ ἡσυχῶς περιμένων τὸ γεῦμα.

Εἶνε πολὺ καλὰ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν· καὶ ὅμως κάτι τοῦ λείπει· δὲν εἰξεύρει καὶ αὐτὸς τι ἐν σιγάρων; ὅχι· πρὸ ὀλίγου ἐκάπνισεν· ἡ ἐφημερίς του; τὴν ἀνέγνωσεν ὁλόκληρον. Τοῦ λείπει ὁ μικρὸς τοῦ Περικλῆς, ὁ ὁποῖος συνήθως ἀναβαίνει εἰς τὰς κνήμας του διὰ νὰ τὸν φιλήσῃ.

— Ποῦ εἶνε λοιπὸν ὁ Περικλῆς; ἠρώτησεν ὁ πατήρ.

— Δὲν εἶνε πολὺ μακρὰν, εἶπεν ἡ μήτηρ μὲ θλιβεράν φωνήν.

— Εἶνε αὐτοῦ, ὀπίσω ἀπὸ τὸ παραπέτασμα, εἶπεν ἡ Μαριάνθη.

— Διατί δὲν ἔρχεται; δὲν πιστεύω νὰ παίξῃ μόνος τοῦ τὸν κρυφτό.

— Τὰ ἴδια πάντοτε· εἶπε μὲ λύπην ἡ μήτηρ· ἐφάνη ἀπειθὴς καὶ τώρα ἀρνεῖται μὲ πείσμα νὰ μοῦ ζητήσῃ συγγνώμην.

Ἐν τούτοις ἡ Μαριάνθη ὑπῆγεν ὀπίσω ἀπὸ τὸ παραπέτασμα, ὅπου ἐκρύπτετο ὁ ἀδελφός της.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, Περικλῆ;

— Τίποτε.

— Διατί δὲν ἔρχεσαι μαζί μας;

— Ἡ μήτέρα δὲν θέλει.

— Εἰξεύρεις ὅτι δὲν εἶνε ἀληθές αὐτὸ ποῦ λέγεις. Ἐλα, Περικλῆ μου, εἶπεν ἡ Μαριάνθη μὲ θωπευτικὴν φωνήν, μὴν εἶσαι ἔτσι κακιωμένος, ἔλα νὰ ζητήσῃς συγχώρησιν· καὶ σὺ εἶσαι λυπημένος, καὶ ἡ μήτέρα εἶνε λυπημένη, καὶ ὁ πατέρας δὲν εἶνε εὐχαριστημένος. Τί καλὰ νὰ ἐγίνεσο πάλιν καλὸ παιδί!...

— Ἀφῆσέ με ἤσυχον! ἀπεκρίθη ὁ Περικλῆς, στρέψας τὰ νῶτά του εἰς τὴν ἀδελφὴν του, διὰ νὰ μὴν ἴδῃ εἰς τὸ φῶς μιᾶς ἀκτίνος τοῦ λαμπτήρος ἐν δάκρυ, τὸ ὁποῖον ἔρρεεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ὑπηρετρία ἀνήγγειλεν ὅτι ἡ τράπεζα εἶνε ἑτοιμος. Ἡ Μαριάνθη πηγαίνει πλησίον τῶν γονέων της· ἀλλ' ὁ Περικλῆς δὲν κινεῖται ἀπὸ τὴν θέσιν του.

— Τὸ τραπέζι εἶνε ἑτοιμον, εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ Περικλέους τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ δωμάτιον.

— Δὲν πεινῶ, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον.

Ἡ θύρα ἐκλείσθη καὶ ὁ Περικλῆς ἔμεινε μόνος· ἀφῆκε τὴν σκοτεινὴν κρύπτην του, καὶ ἤλθε πλησίον τῆς τραπέζης, ὅπου ἀφῆκον τὸν λαμπτήρα, καὶ ἔλαβεν ἐν βιβλίον· ἀλλὰ μετὰ δύο λεπτά τὸ ρίπτει μὲ πείσμα· εὗρεν εἰς αὐτὸ τὴν ἱστορίαν ἐνὸς παιδίου, τὸ ὁποῖον εἶχε φανῇ ἐπίσης κακὸν πρὸς τὴν μήτέρα του, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον μετενόησεν εὐθύς.

Ἐλαβεν ἔπειτα τοὺς ὥραίους στρατιώτας του

καὶ τοὺς παρέταξεν εἰς μάχην· ἀλλ' οἱ στρατιῶται δὲν κατορθόνουν νὰ τὸν κάμουν νὰ λησμονήσῃ τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον ἔχει εἰς τὴν συνείδησίν του, καὶ ἔπειτα τὸ φῶς ἐκείνου τοῦ λαμπτήρος τὸν ἐνοχλεῖ.

Ἐπιστρέφει εἰς τὴν κρύπτην του, καὶ λαμβάνει μαζί του καὶ ἐν σκαμνίον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κάθηται. Ἐκεῖ εἰς τὸ σκοτὸς συλλογίζεται τὸ ἐστιατόριον, τὴν τράπεζαν, τὴν θέσιν του, ἡ ὁποία μένει κενή, τὰ ὥραία φαγητά, τὸ γλυκισμὰ εἰς τὸ τέλος· σκέπτεται ὅτι ὁ πατέρας θὰ διηγῆται ὥραια πράγματα διὰ τὸ κυνήγιον ποῦ ἔκαμε χθές, ὅτι ἡ Μαριάνθη εἶνε πολὺ εὐτυχής, διότι ἀκούει τὴν διήγησιν ἐκείνην, καὶ ὅτι κατὰ πάσαν πιθανότητα ἡ μήτηρ του δὲν ἀκούει διόλου· ἦτο πολὺ λυπημένη πρὸ ὀλίγου καὶ βεβαίως θὰ εἶνε ἀκόμη... καὶ τοῦ ἔρχεται διάθεσις νὰ κλαύσῃ. Ἀλλ' ὁ Περικλῆς δὲν θέλει νὰ βραχοῦν οἱ ὀφθαλμοὶ του μὲ δάκρυα. Ἐχει παρατηρήσῃ, ὅτι ὁσάκις ἔκλαυσεν ἡ κακία του ἐξητμήσθη εἰς τὴν στιγμὴν, καὶ τώρα θέλει νὰ τὴν φυλάξῃ ὅλην τὴν κακίαν του. Δὲν σὰς φαίνεται ἀπίστευτον;

Ποῖος ἀπήντησέ ποτε τοιοῦτο παιδίον;

Ὅταν τις ἔχῃ συνείδησιν, ἡ ὁποία τὸν μέμφεται διὰ κακὴν τινα πράξιν, τὴν ὁποίαν τυχὸν ἔπραξεν, ὅταν εἶνε λυπημένος, ὅταν εἶνε πεπεισμένος ὅτι ἡ μήτηρ του εἶνε ἐπίσης λυπημένη, ὅταν ἡξεύρῃ ὅτι ἀφ' οὗ ζητήσῃ συγγνώμην καὶ τῷ δοθῇ αὐτῇ, ὅλα θὰ ἡσυχάσουν, διατί νὰ μὴ θέλῃ νὰ ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα του; Ὁ Περικλῆς δὲν θέλει νὰ ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα του, διότι τὸ θεωρεῖ ταπεινώσιν. Τὸ δυστυχὲς παιδίον δὲν ἐννοεῖ, ὅτι μόνον τὸ σφάλμα ταπεινώνει καὶ ὅχι ἡ μετάνοια.

Τὸ δεῖπνον πλησιάζει εἰς τὸ τέλος του· θὰ εἶνε ἔσως ἡ ὥρα τοῦ ἐπιδορπίου. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ φύγῃ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ δωμάτιόν του νὰ κατακλιθῇ!... Ἀλλὰ δὲν ἔχει κηρίον· καὶ δὲν θέλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ μαγειρεῖον νὰ ζητήσῃ, διότι οἱ ὑπηρεταὶ πιθανὸν νὰ τῷ κάμουν παρατηρήσεις· ἐπειδὴ δὲν εἰμπορεῖ νὰ πλαγιάσῃ χωρὶς φῶς, ἀποφασίζει νὰ μείνῃ ἀκόμη.

Ἀλλ' ἡ θύρα ἀνοίγει καὶ ἐμβαίνει ἡ Μαριάνθη καὶ κατόπιν της ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ της.

— Περικλῆ, εἶπεν ὁ πατὴρ του, ἔλα νὰ μοῦ ὁμιλήσῃς.

Ὁ Περικλῆς προχωρεῖ μὲ βήματα ἀργά, μὲ κεφαλὴν σκυμμένην.

— Ἀρκετὸν καιρὸν εἶχες νὰ συλλογιθῇς, παιδί μου, θέλεις τώρα νὰ ζητήσῃς συγχώρησιν ἀπὸ τὴν μητέρα σου;

Ὁ Περικλῆς κινεῖ ἀρνητικῶς τὴν κεφαλὴν.

— Καλὰ λοιπὸν, πῆγαινε ἀμέσως νὰ πλαγιάσῃς.

Ὁ Περικλῆς πηγαίνει χωρὶς νὰ εἶπῃ τίποτε. Συνήθως ὅταν λέγῃ τὴν καλὴν νύκτα τὸν φιλοῦν καὶ τὸν θωπεύουν, καὶ ἡ μήτηρ του τὸν παρακολουθεῖ εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπου τὸν βλέπει νὰ κάμνῃ τὴν προσευχὴν του· κάποτε ὁ πατήρ του τὸν θέτει εἰς τὸν ὦμόν του καὶ τὸν πηγαίνει εἰς τὴν κλίνην του τρέχων. Ἀλλ' ἐκείνην τὴν ἑσπέραν οὔτε φιλήματα, οὔτε θωπεῖται, οὔτε τρέξιμον ἐπάνω εἰς τὸν ὦμον, καὶ ἡ μήτέρα δὲν κινεῖται ἀπὸ τὴν θέσιν της. Δὲν θὰ ὑπάγῃ μαζί του νὰ τὸν ἴδῃ νὰ κάμνῃ τὴν προσευχὴν του· καὶ πρὸς τί νὰ κάμῃ τὴν προσευχὴν του; Ὅταν κανεὶς δὲν θέλῃ νὰ ζητήσῃ συγγνώμην ἀπὸ τὸν πατέρα του, πῶς νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ τῷ εἶπῃ: «Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν;»

Τὸν συνώδευσεν εἰς τὸ δωμάτιόν του ἡ γραῖα ὑπηρετρία των, ἡ ὁποία ἀνεχώρησεν ἀφ' οὗ ἐπῆρε μαζί της τὸ φῶς.

Ὁ Περικλῆς κλείει τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ προσπαθεῖ νὰ κοιμηθῇ· ἀλλὰ φεῦ! ὁ ὕπνος δὲν ἔρχεται κατὰ παραγγελίαν· διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ ὕπνος πρέπει νὰ εἶνε ἡσυχον τὸ πνεῦμα.

Τὸ παιδίον προσπαθεῖ μὲ κάθε μέσον ν' ἀποκοιμηθῇ· μετρᾷ ἕως εἰς τὰ 100, ἐπαναλαμβάνει τὸν πίνακα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, γυρνᾷ εἰκοσιφορὰς ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐντὸς τῆς κλίνης του, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀποκοιμηθῇ.

Ἡ Μαριάνθη ἔρχεται μετ' ὀλίγον μετὰ τῆς μητρὸς της διὰ νὰ κατακλιθῶσιν· ἡ θύρα τοῦ δωματίου τοῦ Περικλέους ἔμεινε ἀνοικτή, ὥστε ἀκούει ὅ,τι λέγεται καὶ ὅ,τι γίνεται εἰς τὸ πλαγινόν δωμάτιον. Ἡ Μαριάνθη ἐπάτησε χωρὶς νὰ θέλῃ τὸ φόρεμα τῆς μητρὸς της:

— ὦ, σοῦ ζητῶ συγγνώμην μητέρα, εἶπε, δὲν τὸ εἶδα.

Ἐπειτα λέγει τὴν ἑσπερινὴν προσευχὴν της, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται πολλάκις ἡ λέξις συγχώρησις.

Ὁ Περικλῆς ἀρχίζει νὰ κλαίῃ· ἡ κακία φεῦ-

γει ἐφ' ὅσον τὰ δάκρυα τρέχουσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἐπειτα φωνάζει τὴν μητέρα του μὲ πνιγμένην φωνὴν καὶ περιμένει.

Ἀλλὰ δὲν λομβάνει ἀπάντησιν.

Ἡ μήτηρ εἶνε εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Μαριάν-θης καὶ δὲν ἀκούει· ἐπανέρχεται εἰς τὸ ἰδικόν της, ἀνοίγει συρτάριον, κλείει τὴν ἱματιοθήκην. Ὁ Περικλῆς φωνάζει καὶ πάλιν τὴν μητέρα του· ἀλλ' αὐτὴ καταβαίνει χωρὶς νὰ τὸν ἀκούσῃ.

Τὰ δάκρυα τοῦ παιδιοῦ διπλασιάζονται· τὸ προσκέφαλόν του ἐβράχην.

Ἄν πρέπη νὰ περιμένῃ ἕως ὅτου νὰ ἔλθῃ ἡ μήτηρ του νὰ πλαγιάσῃ, πῶς νὰ ὑποφέρῃ τόσῃν ἀγωνίαν; Ἀλλ' ἐξαφνα τῷ ἔρχεται μία ἰδέα· πλησίον τῆς κλίνης του εἶνε τὸ σχοινίον τοῦ κωδωνίσκου· θὰ τὸ τραβήξῃ, θὰ ἔλθῃ κάποιος, θὰ εἴπῃ ὅτι θέλει νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀπὸ τὴν μητέρα του, θὰ ἔλθῃ ἡ μητέρα του, θὰ τελειώσουν ὅλα, καὶ θ' ἀποκοιμηθῇ μὲ συνειδήσιν ἡσυχον.

Ἀλλὰ ἀκούει βήματα... Τὸ βαρὺ ὅμως καὶ ἀργὸν ἐκεῖνο βῆμα δὲν εἶνε τῆς μητρός του... Πραγματικῶς δὲν εἶνε ἡ μήτηρ του, ἀλλὰ ἡ γραῖα ὑπηρετρία, κρατοῦσα ἐν κηρίον μὲ τὴν μίαν χεῖρα, ἕνα κυαθίσκον μὲ τὴν ἄλλην.

— Θέλω νὰ ἰδῶ τὴν μητέρα! εἶπεν ὁ Περικλῆς.

— Ἡ μητέρα σου δὲν εἶνε ἐδῶ· τὴν ἐφώναζαν εἰς τῆς μάμμης σου, πού ἀρρώστησεν ἐξαφνα· θὰ ἔλθῃ ἀργά. Μοῦ εἶπε νὰ σοῦ δώσω αὐτό, ἂν ἔχῃς ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε.

Καὶ ἡ γραῖα ὑπηρετρία τῷ προσφέρει τὸν κυαθίσκον τοῦ γάλακτος λέγουσα:

— Εἶνε πολὺ καλὴ ἡ μητέρα σου!

— Δὲν θέλω γάλα· ἀπαντᾷ ὁ Περικλῆς.

Ἡ ὑπηρετρία βλέπει τοὺς ἐρυθροὺς ἀπὸ τὰ δάκρυα ὀφθαλμοῦς του καὶ τῷ λέγει μὲ ἡσυχον φωνήν:

— Κοιμήσου, παιδάκι μου, ἡ ὥρα εἶνε ἐννέα περασμέναις· αὐριο τὸ πρωὶ τῆς λέγεις ὅ,τι θέλεις.

Νὰ κοιμηθῇ, ἕνας λόγος εἶνε· ἀλλ' ὁ δυστυχὴς Περικλῆς δὲν εἰμπορεῖ νὰ κοιμηθῇ. Ἡ ἰδέα

ὅτι ἡ μήτηρ του δὲν εἶνε εἰς τὴν οἰκίαν αὐξάνει ἀκόμη περισσότερο τὴν λύπην του.

— Δὲν θὰ εἰμπορέσω ν' ἀποκοιμηθῶ χωρὶς ἕνα φίλημα τῆς μαμᾶς, λέγει ἀδιακόπως μὲ τὸν νοῦν του.

Δύο ὥρας ἔμεινεν εἰς τὸ σκότος εἰς τοιαύτην ταραχήν, δύο μακρὰς ὥρας, ὅταν δὲ ἐσήμαναν αἱ ἑνδεκα, ὁ Περικλῆς νομίζει ὅτι ἡ ἀγωνία του διήρκεσεν ὁλόκληρον νύκτα.

Ἡ θύρα τοῦ πλαγινοῦ δωματίου ἀνοίγει ἡσύχως, μὲ προφύλαξιν. Τελος πάντων μὴ εἶνε ἡ μητέρα;

— Ὁχι, δὲν εἶνε ἀκόμη ἡ μητέρα, ἀλλ' ὁ Περικλῆς ἀναγνωρίζει τὸ βάδισμα τοῦ πατρός του.

— Πατέρα, ὦ! ἔλα, πατέρα!

— Δὲν κοιμᾶσαι, παιδί μου; Μὴν εἶσαι ἀσθενὴς καὶ σύ;

— Ὁχι, δὲν εἶμαι ἀσθενής, ἀλλὰ δὲν εἰμπορῶ νὰ κοιμηθῶ· δὲν ἐκοιμήθηκα καθόλου καὶ δὲν θὰ κοιμηθῶ, ἂν δὲν ἔλθῃ ἡ μητέρα.

— Ἡ μητέρα σου δὲν θὰ ἔλθῃ ἀπόψε. Ἡ καῖμένη ἡ μάμμη σου εἶνε πολὺ ἀσθενής καὶ ἡ μητέρα σου ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ πλησίον της.

— Ἀλλὰ, πατέρα, πρέπει νὰ τῆς ζητήσω συγχώρησιν! φωνάζει μὲ λυγμοὺς ὁ Περικλῆς. Ὅταν ἦλθε μὲ τὴν Μαριάνθην, τὴν ἐφώναζα, ἀλλὰ δὲν μὲ ἤκουσεν. ὦ, τί νὰ κάμω;

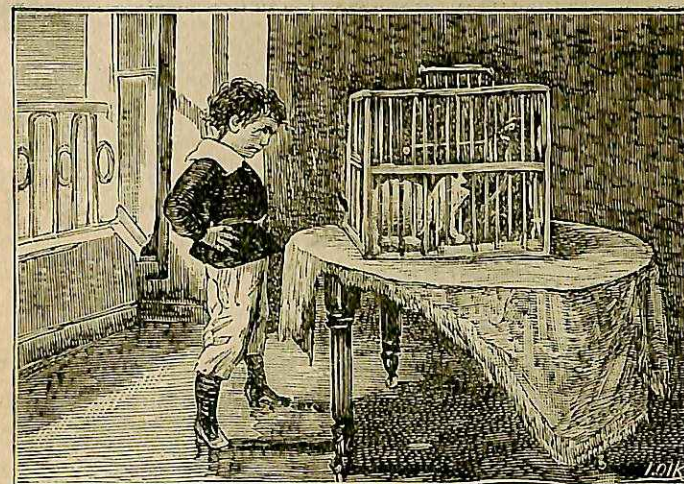
Ὁ Περικλῆς χύνει τόσα θερμὰ δάκρυα, ὥστε ὁ πατήρ του κύπτει πρὸς αὐτὸν μὲ συμπάθειαν καὶ τῷ λέγει:

— Ἡ μητέρα σου δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἐπανέλθῃ, δυστυχισμένο μου παιδί, ἀλλ' εἶμαι ἐγὼ ἐδῶ. Μὲ παρήγγειλε νὰ ἔλθω νὰ ἰδῶ ἂν εἶσαι ἡσυχος, ἂν κοιμᾶσαι. Λοιπόν, ἐν ὀνόματι τῆς ἀγαπῆ-τῆς σου μητρός, σὲ συγχωρῶ καὶ σὲ φιλῶ.

Ὁ Περικλῆς ὤρμησεν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ πατρός του κλαίων ἀκόμη· ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ δάκρυά του ἐσταμάτησαν, ἔπιε τὸ γάλα, τὸ ὅποιον ἦτον ἀκόμη χλιαρόν, καὶ ἔπειτα ἀπεκοιμήθη ψιθυρίζων:

— Ἡ μητέρα μ' ἐσυγχώρησε!

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

« ΕΓΩ ΠΑΡΕΤΗΡΟΥΝ ΤΗΝ ΚΟΜΩΔΙΑΝ ΚΑΤΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΕΝΟΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΝΟΙΑΝ ΜΟΥ (204. 192.) »

ΤΑ ΟΜΜΑΤΟΓΥΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 145)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Μεταβολὴ μεγάλη ἐπῆλθεν εἰς τὸν καθημερινόν μου βίον· ἤρχισα νὰ πηγαίνω εἰς τὸ σχολεῖον.

Εἶχε περάσῃ ὁ ψυχρὸς χειμὼν καὶ κάθε πρωὶ μετέβαινον εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον, παρακολουθούμενος ἀπὸ τὴν Σοφούλαν.

Ἐν παιδίον τῆς γειτονίας ὀλίγον μεγαλειτερόν μου μὲ ἔφερεν ὀπίσω.

Ἀποτέλεσμα τῆς νέας ταύτης ζωῆς μου ἦτο ὅτι, ἔχων ὀλιγώτερον καιρὸν νὰ κάμνω ἀνοησίας, δὲν ἔδιδα τόσον συχνὰ ἀφορμὰς νὰ μ' ἐπιπλήττῃ καὶ νὰ μὲ τιμωρῇ ἡ μάμμη μου. Ἀλλὰ τὰ ὀμματογυάλιά της μ' ἐτάρατταν ἀκόμη...

Κυριακὴν τινὰ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου περιεπά-τουν εἰς τὸν κήπον, ὅτε πλησίον ἐνὸς τοίχου εἶ-δον ἀνθισμένα ἴα. Τὰ παρατήρησα πρὸς στιγμὴν σύννους· ἀλλ' ἐξαφνα ἐν ὀνομα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ χεῖ-λη μου... ἀπὸ τὴν καρδίαν μου μᾶλλον: Μητέρα!

Ὅτε ἤμην πολὺ μικρὸς, εἶχομεν τὴν συνήθειαν, ὁ πατήρ μου καὶ ἐγὼ νὰ πηγαίνωμεν μετὰ τὸ πρόγευμα, ἐν ᾧ ἡ μητέρα ἐνεδύετο, νὰ περιπα-τῶμεν εἰς ἕν ὠραῖον μέρος τοῦ κήπου, εἰς τὸ ὅποιον ἐξύοντο ἴα τὸ περισσότερο μέρος τοῦ ἔτους.

Ὁ πατήρ μου καὶ ἐγὼ, ἐκάμνομεν μίαν ἀνθο-

δέσμην καὶ τὴν προσεφέρομεν εἰς τὴν μητέρα μας, ἡ ὁποία τὴν ἔθετεν εἰς τὸ στήθος της καὶ μᾶς ἐφί-λει λέγουσα: εὐχαριστῶ.

Ἐγονάτισα καὶ ἕκκα μίαν ἀνθοδέσμην συλ-λογιζόμενος τὴν μητέρα μου. Ὅταν ἐτελειώσα, τὰ ἄνθη ἦσαν βρεγμένα... Εἶχα κλαύσῃ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω.

— Εἰς ποῖον νὰ τὴν δώσω; ἐσκέφθην ἐν ᾧ ἐβάζοιζον πρὸς τὴν οἰκίαν.

Εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μάμμης. Εἶχε σηκωθῇ ἀπὸ τὸν μεταμεσημβρινόν της ὕπνον, μὲ εἶδε καὶ ἐμειδιάσεν.

Τὸ μειδίσμα ἐκεῖνο ἐνίκησε τὸν δισταγμόν μου.

— Πάρε τὴν, μάμμη, εἶπον, τείνων πρὸς αὐ-τὴν τὴν ἀνθοδέσμην μου.

Μὲ παρατήρησεν ἐκπληκτος, μοὶ ἔκαμε νεῦμα καὶ ἐπλησίασε τὰ ἄνθη εἰς τὸ πρόσωπόν της ὥς διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ τὸ ἄρωμά των. Μετὰ μίαν στιγμὴν τὰ ἔθεσεν εἰς τὸ περιλαίμιόν της καὶ ἐσταύρωσεν ἐκ νέου τὰς χεῖράς της ἐπὶ τῶν γονά-των της. Αἱ παρειαί της ἦσαν ὑγραί... καὶ αὐτὴ ἐπίσης εἶχε κλαύσῃ... Ἀλλὰ διατί; Μήπως καὶ αὐτὴ εἶχε συλλογισθῇ ἐπίσης τὴν μητέρα;

Ἀνεχώρησα. Ἀλλὰ περὶ τὴν ἐσπέραν, τὴν

ΤΟΜΟΣ ΙΒ'—11

θελκτικὴν ἐκείνην ὥραν, καθ' ἣν δὲν εἶνε πλέον ἡμέρα καὶ ἐν τούτοις δὲν ἀνάπτομεν ἀκόμη φῶς, ἐπανῆλθον κατὰ τὸ σύνθημα νὰ καθίσω πλησίον τῆς μάμμης μου.

Τοιαύτην ὥραν μοὶ ἔλεγε συνήθως παραμύθια ὅταν ἦμην φρόνιμος.

Τὴν ἡμέραν, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλῶ, με εἴλκυ-
σεν εἰς τὰ γόνατά της, καὶ θέσασκε τὴν κεφαλὴν μου ἐπὶ τοῦ ὤμου της μοὶ ἔδωκε πολλὰς συμ-
βουλὰς με γλυκεῖς καὶ τρυφεροὺς λόγους.

Οἱ λόγοι ἐκεῖνοι καὶ ὁ τρόπος, δὲ οὐ ἐλέγχθη-
σαν, ἐπροξένησαν ἐπ' ἐμοῦ παράδοξον ἀποτελε-
σμα: Μ' ἐπῆραν τὰ δάκρυα. Καὶ ἐφίλησα τὴν
μάμμη μου με ὅλην τὴν καρδίαν μου, τὸ ὁ-
ποῖον, νομίζω, τότε πρώτην φοράν συνέβη ἀφ' ὅ-
του ἐκατοικοῦμεν μαζί.

Ἐν τούτοις μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔπραξα ἄλλο
σφάλμα.

Μοὶ ἐπῆλθεν ἡ σατανικὴ ἰδέα νὰ κλείσω εἰς ἓν
κλωβίον, τὸ ὁποῖον εἶχον εὔρη εἰς τὴν σοφίταν,
τὴν Φρόνιμην καὶ τὴν Προσεκτικὴν.

Ὅτε ἡ μάμμη μου ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν ἐκκλη-
σίαν, εἶδε τὴν Προσεκτικὴν ἐτοιμὴν νὰ ἐφορμήσῃ
ἐπὶ τῆς μικρᾶς σκύλας, ἡ ὁποία, τρέμουσα ἀπὸ
φόβον, προσεπάθει νὰ προφυλάξῃ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς της με τοὺς πόδας της.

Ἐγὼ πλησίον τοῦ κλωβίου παρετήρουν τὴν
κωμωδίαν καγχάζων, κατενθουσιασμένος διὰ τὴν
ἐπινοίαν μου.

Ἡ μάμμη μου διῆλθε πλησίον μου χωρὶς νὰ
εἴπῃ τίποτε, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κλωβίου καὶ
οὐχὶ ἄνευ δυσκολίας ἐξέβαλεν ἀπ' αὐτὸ τὴν γη-
ραιὰν Φρόνιμην.

Ἐπειτα, λαβοῦσα αὐτὴν εἰς τὴν ἀγκάλην της,
ἔρριψεν ἐπ' ἐμοῦ βλέμμα ἀγανακτήσεως καὶ ἀπε-
μακρύνθη ψιθυρίζουσα:

— Φεῦ! ἡπατήθην· τὸ παιδί αὐτὸ δὲν ἔχει
καρδιά!

Παρῆλθεν ἐν ἔτος καὶ πλέον, ὁ δὲ χαρακτήρ
μου κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ἐβελτιώθη με-
γάλως.

Ἡ συναναστροφή μου μετὰ τῶν συμμαθητῶν
μου, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐφοβοῦντο τὸν θυμὸν μου καὶ
ἐπερίπαιζον τὴν ἀλαζονείαν μου, μετέβαλον
κατὰ τι τὸν χαρακτήρα μου ὡς πρὸς τὰ δύο ταύ-
τα ἐλαττώματα, ἀλλ' ἦμην ἀκόμη ἐγωῖστῆς καὶ
λαίμαργος.

Πρωτῶν τινά, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρουν εἰς

τὸ σχολεῖον, εἶδον ὅτι ἡ Σοφούλα ἐκτύπα βούτυ-
ρον. Μόνον ὀλίγον εἶχε γίνῃ ἀκόμη, ἀλλ' ἦτο
τόσον ὥραϊον, ὥστε ἤθελον ὀλίγον.

— Δὸς μου αὐτὸ τὸ βούτυρον, εἶπον εἰς τὴν
Σοφούλαν.

Ἡ μάμμη μου ἤκουσεν.

— Ἄν εἴσαι καλὸς καὶ φρόνιμος, ἂν περάσῃς
καλὰ εἰς τὸ σχολεῖον, θὰ σοῦ τὸ δώσω τὸ δειλι-
νόν, σοῦ τὸ ὑπόσχομαι.

Ἀνεχώρησα εὐχαριστημένος.

Ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχα ὀκτὼ πεντάρες εἰς
τὸ θυλάκιόν μου. Ἡ μάμμη μου μοὶ ἔδιδε μίαν
πεντάραν δι' ἕκαστον ἄριστα, τὸ ὁποῖον ἐπαιρνα
εἰς τὰ μαθήματά μου· ἀπ' αὐτὸ τὸ εἰσόδημά μου
ἔκαμνα τὰ μικρά μου ἐξοδα.

Ἐν ᾧ ἐξηρχόμην ἀπὸ τὸν κῆπον μόνος (διότι
ἀφ' οὗ ἐπλησίαζα πλέον εἰς τὸ δέκατον ἔτος μου
ἐπῆγαινα χωρὶς συνοδὸν εἰς τὸ σχολεῖον) συνήν-
τησα μίαν μικρὰν ἐπίτιδα, ἡ ὁποία ἐπροχώρησε
πρὸς ἐμέ. Εἶχα ἀκριβῶς τὴν χειρὰ μου εἰς τὸ θυ-
λάκιόν μου καὶ ἐκωδώνιζα εὐθύμως τὰς πεντά-
ρας μου, συλλογιζόμενος εἰς ποῖον παιγνίδιον ἡ
γλύκισμα νὰ τὰς χρησιμοποιοῦν.

Ἡ μικρὰ ἤκουσεν ἀναμφιβόλως τὸν κωδωνι-
σμὸν ἐκεῖνον, διότι ἐψιθύρισε τείνουσα πρὸς με
τὴν χειρὰ της:

— Ἐλεημοσύνη, ἀρχοντόπουλό μου.

— Πήγαινε εἰς τὸ σπῆτι, ἀπάντησα χωρὶς νὰ
ρίψω βλέμμα ἐπ' αὐτῆς.

Ἡ μάμμη μου, ἥτις με εἶχε συνοδεύσῃ μέχρι
τῆς θύρας, με ἤκουσεν:

— Ἐλα ἐδῶ, κόρη μου, εἶπεν εἰς τὴν ἐπαί-
τιδα, θὰ σοῦ δώσωμεν κατὶ καλὸν νὰ φάγῃς.

— ὦ, ποῦ νὰ τὸ ὑποθέσω;

Τὸ δειλινόν, ὅτε ἐξήτησα τὸ βούτυρόν μου, ἡ
Σοφούλα μοὶ ἀπάντησεν ὅτι τὸ ἔφαγεν ἡ μικρὰ
ἐπαίτις.

Ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀρχίσω τοὺς ἄλλοτε θυμούς
μου, ἀλλ' ἐκρατήθην. Ἐνόησα τώρα ὅτι ἐφάνην
σκληρὸς καὶ ὅτι μοῦ ἤξιζε τὸ μάθημα ἐκεῖνο.

ἦτο τόσον εὐκόλον νὰ λάβω δύο πεντάρες
ἀπὸ τὸ θυλάκιόν μου καὶ νὰ τὰς δώσω εἰς τὸ
πτωχὸν κοράσιον!..

Ἡ μάμμη μου με παρετῆρει μειδιῶσα.

Μ' ἐκεῖνα τὰ μαγικὰ ὁμματογυαλιά της ἐμάν-
τευσε βεβαίως τὰς σκέψεις μου, διότι μοὶ τὰς
ἐπανέλαβε λέξιν πρὸς λέξιν.

— Ἐλα ἐδῶ, μοὶ εἶπεν, ἅς καθίσωμεν εἰς αὐτὸ

τὸ κάθισμα. Καὶ ἐκεῖ, κάτω ὑπὸ τὴν σκιάδα τοῦ
ἀγιοκλήματος, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος ἔδυνε μεγαλοπρεπῶς,
ὁμιλήσαμεν διὰ μακρῶν.

Μοὶ ἐξήγησε διατί πρέπει νὰ συμπαθῶμεν πρὸς
τοὺς πτωχοὺς καὶ νὰ τοὺς ἐλεῶμεν.

— Εἶνε καθήκόν μας, παιδί μου, εἶπεν ἐν τέλει
ὡς συμπέρασμα. Ἡ καρδιά μας πρέπει νὰ μᾶς
παραινῇ νὰ βοηθῶμεν τοὺς δυστυχεῖς, ὅσάκις
εἴμποροῦμεν. Αὐτὸς ὁ Θεὸς μᾶς τὸ παραγγέλλει.
Εἶπε: «Καὶ ἐν ποτῆριον νεροῦ ἂν δώσετε ἐν ὀνό-
ματί μου, καὶ αὐτὸ θὰ σᾶς λογαριασθῇ.»

— Καὶ ἓνα ποτῆρι νερὸ μονάχα, μάμμη;

— Ναί, παιδί μου· ὅλα τὰ ἐνθυμεῖται.

Δὲν εἶπα τίποτε ἄλλο· ἡ μάμμη μου με ἀφῆκε
σκεπτόμενον.

Εἶχον παρέλθῃ τρεῖς μῆνες ἴσως ἀφ' ὅτου εἶχε
συμβῇ τὸ μικρὸν τοῦτο ἐπεισόδιον, ὅτε ἡμέραν
τινά, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ σχολείου, συνήντησα καὶ
πάλιν ἐν πτωχόπουλον. Τώρα ἦτο παιδίον τῆς
ἡλικίας μου.

Μοὶ εἶπε καὶ τοῦτο ὅπως ἄλλοτε ἡ κόρη:

— Ἐλεημοσύνη, ἀρχοντόπουλο.

Ἐνεθυμῆθην τοὺς λόγους τῆς μάμμης μου.

— Θέλεις ἓνα ποτῆρι νερὸ; ἠρώτησα.

Ὁ μικρὸς ἐπαίτης με παρετῆρσε με ἐκπληξιν.

— Εὐχαριστῶ, δὲν διψῶ· ἀπάντησεν.

— Δὲν διψᾷς διόλου;

— Ὁχι.

Τότε ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου θαυμασία τις
ιδέα. Ῥίψας τὸ βλέμμα μου ἐπὶ τῆς ἐνδυμασίας
τοῦ πτωχοῦ παιδίου παρετήρησα ὅτι ἡ περισκε-
λὶς τοῦ εἶχε μεγάλας ὁπὰς τόσας, ὥστε ἂν ἡ
μάμμη του ἤθελε... ἤθελε... νὰ τὸ τιμωρήσῃ,
ἡδύνατο νὰ τὸ πράξῃ χωρὶς νὰ ἐκδύσῃ τὸν ἐγ-
γονόν της.

Ἀμέσως ἐξέβαλα τὴν περισκελίδα μου.

ἦτο ὥραϊον πανταλονάκι ἀπὸ τσόχαν κα-
στανοῦ χρώματος, τὸ ὁποῖον ἐφόρου πρὸ ὀλίγου
καιροῦ. Ἠξίζε βεβαίως πολὺ περισσότερον ἀπὸ
ἐν ποτῆριον ὕδατος.

Μετ' ὀλίγον εὐρέθην με μόνον τὸ ἐσώθρακόν
μου.

Ἡ ἐνδυμασία μου βεβαίως ἦτο παράδοξος κατ'
αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀλλ' ἤδη εἶχον περάσῃ τὰς
οἰκίας καὶ δὲν ἔτρεχα τὸν κίνδυνον νὰ συναντήσω
ἀνθρώπους πρὶν φθάσω εἰς τὴν κατοικίαν μας.

Ὁ πτωχὸς χωρὶς ἐδίσταζεν.

— Πάρε το, πάρε το, σοῦ λέγω. Ἡ μάμμη

μου θὰ εὐχαριστηθῇ πολὺ. Φόρεσέ το γρήγορα,
διὰ νὰ ἰδῷ ἂν σοῦ πηγαῖνῃ ὥραϊα.

Ἀλλ' ἔπειτα ἐσυλλογίσθην κατὶ.

— Ἄ! στάσου! ἡ σβοῦρά μου εἶνε μέσα ἰς
τὴν τσέπη.

Ὅτε τὴν ἔλαβα, εἶδα ὅτι ὁ μικρὸς ἐπαίτης τὴν
παραιτῆρει μετὰ θαυμασμοῦ:

— ὦχι, τί εὐμορφὴ σβοῦρα! ἐψιθύρισε.

— Δὲν εἶχες ποτέ σου;

— Ὁχι, ποτέ.

Ἡ ἀπάντησις τοῦ παιδίου μ' ἐλύπησε κατὰ-
καρδα. Συνεκινήθην βαθέως· ποτέ του δὲν εἶχε
σβοῦραν! Τὸ κακόμοιρον! Χωρὶς ψωμί ἡμπο-
ρεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ, ἐσκέφθην· ἀλλὰ χωρὶς σβοῦ-
ραν;...

Ἐκεῖνας τὰς ἡμέρας εἶχα πάρῃ μερικὰ ἄρι-
στα, ὥστε με τὸ ἀντίτιμόν των ἡδυνάμην ν' ἀ-
γοράσω μίαν ἄλλην σβοῦραν.

— Κράτησέ την, τῷ εἶπα· σοῦ τὴν δίδω.
Γυρᾷ πολὺ εὐμορφα. Νὰ καὶ ὁ σπάγος.

Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ παιδίον περισσότερον ἡ-
χαριστήθην διὰ τὴν σβοῦραν παρὰ διὰ τὸ παντα-
λόνι.

Μοὶ ἐξέφρασε θερμῶς τὰς εὐχαριστίας τοῦ καὶ
ἀνεχώρησε φαιδρότατα.

Εἶχε τρέξῃ κατ' ἀρχάς· ἀλλὰ ἐξετάζων με
θυμασμὸν καθ' ὅδον τὸ δωρόν μου ἐβράδυνε τὸ
βῆμά του, ὥστε ὅταν ἔφθασε πρὸ τῆς οἰκίας μου
μόλις εἴκοσι βήματα ἦμην ὀπίσω αὐτοῦ. Ἡ
μάμμη μου περιεπάτει εἰς τὸν κῆπον, πλησίον
τῆς θύρας. Καθὼς εἶδε διαβαίνοντα τὸν μικρὸν
ἐπαίτην εἶπε πρὸς τὴν Σοφούλαν:

— Παράδοξον! Αὐτὸ τὸ πτωχόπαιδον ἔχει
πανταλονάκι ὡς τὸ Ἄριστάρχου μας.

Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθον εἰς τὸν κῆπον· ἐπροχώ-
ρησα δὲ σοβαρῶς, ὅπως ἀρμόζει εἰς ἄνθρωπον, ὁ
ὁποῖος εἶνε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν διαγωγὴν του.

— Χριστέ καὶ Παναγία! τὸ ἰδικόν του εἶνε!
ἀνέκραξεν ἡ μάμμη μου. Ἀρίσταρχε, τί τὸ ἔκα-
μες τὸ πανταλόνι σου;

— Τὸ ἔδωκα εἰς ἓνα πτωχόπαιδον, ποῦ ἦτο
σχεδὸν γυμνόν, ἀπεκρίθην. Ὁ Θεὸς θὰ εὐχαρι-
στήθῃ, μάμμη μου.

Ἡ μάμμη μου μόλις καὶ μετὰ βίας ἐκράτει
τοὺς γέλωτάς της.

— Στοιχηματίζω, εἶπε με κακεντρέχειαν,
ὅτι τὴν σβοῦρά σου δὲν τὴν ἔδωκες.

— Ὁχι, μάμμη, τοῦ τὴν ἔδωκα. ὦ, πῶς τὴν

έβλεπε τὸ καίμενο, τὴν ἔτρωγε μὲ τὰ μάτια του. Ποτέ του δὲν ἔπιασε σδοῦρα!

Τότε ἡ μάμμη μου μ' ἐφίλησε μὲ τόσην στοργήν, ὥστε ἡσθάνθην τὴν καρδίαν της κυποῦσαν πλησίον τῆς ἰδικῆς μου.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔγινα καλλιτέρας. Ἀφωσιώθην εἰς τὴν μάμμη μου καὶ συνεδέθην στενωτέρω μετ' αὐτῆς· ἐνίοτε ὅταν μοῦ ἀνεφαίνετο ὁ ἄλλοτε χαρακτήρ μου, ἐδείκνυνεν αὐστη-

ρότητα πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ συνήθως τὸ ἀπόγευμα διηρχόμην εὐχαρίστως ὥρας τινὰς μὲν. Τώρα κατεκλινύμην εἰς τὰς ἐννέα, ἀντὶ τῶν ὁκτώ, καὶ ἂν ἐφερόμην ὅπως ἔπρεπεν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐπαίζομεν τὴν ἐσπέραν δόμῳ.

Κάποτε μοὶ ἤρχετο ἐπιθυμία νὰ τὴν ἐρωτήσω περὶ τῶν ὁμματογυαλίων της, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων.

(Ἦσται τὸ τέλος)

Κατὰ Γαλλικόν

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

Α'

Πόσον ἦτο εὐτυχὴς ὅτε ἦτο μικρὸν παιδίον, ἡ γυφτοπούλα Νεδζή. Ἦτο εὐκίνητος καὶ ἐλαφρὰ ὡς σκίουρος, εὐκαπτος καὶ νευρώδης ὡς νέος ἄγριος ἵππος, ἔτρεχεν εἰς τὰς πεδιάδας ἀνυπόδητος καὶ ἀκτένιστος, εὐφραينوμένη καὶ ἀπολαμβάνουσα ἐλευθέρως τὰς καλλονὰς τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ. Δὲν τὴν περιέκλειον τεῖχη ὡς φυλακὴ, οὐδὲ ὅρια εἶχε τὸ βλέμμα της. Καθ' ἐκάστην ὁρίζοντες νέοι ἐξηπλοῦντο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ νέαι ὁδοὶ πρὸ τῶν ποδῶν της. Παιδίον εἶχε τὴν φυλὴν της, κατοικίαν τὴν σκηνήν, καὶ ὁσάκις ἀναμιγνυομένη εἰς τὰ παιγνίδια τῶν νεανίδων ἐχόρευε κινουσα καὶ σείουσα εἰς τὸν ἀέρα τὸ σῆμα τῆς, ὅπερ ἐκόσμουσαν χρυσοὶ κωδωνίσκοι, καὶ οἱ λευκοὶ ὀδόντες της ἐλαμπον πρὸ τῆς πυρᾶς τὴν νύκτα ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκηνῶν τῆς φυλῆς, πάντες οἱ ὁμόφυλοί της ἐθαύμαζον αὐτήν, τὴν εὐτυχὴ γυφτοπούλαν Νεδζή.

Β'

Ἀλλ' ἦλθεν ἡμέρα καθ' ἣν πάντα ταῦτα ἐξηφανίσθησαν, πᾶσα ἡ εὐτυχία ἀπέπη· ἡ φυλὴ διασκορπισθεῖσα διὰ τῆς βίας διεσπάρη εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Διέτριβε τότε ἐν χώρᾳ ἀμαθιστάτῃ καὶ ἥτις ἐπίστευεν εἰς τὴν μαγείαν. Καὶ λοιπὸν ἐὰν τὰ ποιμένα ἐδεκάτιζεν ἐπιδημία, οἱ Ἀθίγγανοι ἔπταιον, ἐὰν τυχὸν πυρκαϊὰ ἐπουρόλει ἀποθήκην τινά, οἱ Ἀθίγγανοι ἐπέσυραν τὸ πῦρ ἐπ' αὐτήν, ἐὰν λοιμὸς ἠρῆμωκε τὰ χωρία, βεβαίως οἱ Ἀθίγγανοι ἐδηλητηρίασαν τὰς κρήνας. Οὐαὶ εἰς τοὺς ἀπομακρυνομένους ἐκ τῆς φυλῆς των! τὸ

μῦθος καὶ ἡ ἐκδίκησις ἐνεδρεύουσα προσέβαλλεν αὐτοὺς διαβαίνοντας. Τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἦτο κακίστον εἰς τοὺς δυσμοίρους Ἀθίγγανους.

Συνέβη δὲ καὶ ἡ γυφτοπούλα Νεδζή νὰ συλληφθῇ ἐν μέσῳ ὕβρεων καὶ ἀπειλῶν· αἱ χεῖρές της ἐδέθησαν διὰ σχοινίου λεπτοῦ, καὶ ἐρρίφθη εἰς φυλακὴν ἐξηντημένη καὶ ἀσθενής. Ἐκεῖ κατὰ πρόωτον ἐκνιμήθη ὑπὸ στέγην, ἐν τῇ φυλακῇ, ἡ δύσμοιρος γυφτοπούλα Νεδζή.

Γ'

Χαριέστατον κοράσιον ἦτο ἡ ξανθούλα Βαβελή, ἡ ἐγγόνη τοῦ γηραιοῦ δεσμοφύλακος Ἰακώβου, ἡ μόνη του παρηγορία ἥτις ἀπέμεινεν εἰς αὐτὸν ἐκ τῶν τέκνων καὶ ἐγγόνων. Τὴν ἡγάπα μεθ' ὅλης τῆς ἀγάπης μεθ' ἧς ἡγάπησε πάντας τοὺς ἀποθανόντας οἰκείους του, καὶ βλέπων αὐτὴν ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει ἐκείνους. Τὸ μειδιάμα τοῦ κορασίου ἐφώτιζε τὴν καρδίαν τοῦ γέροντος, καὶ ἐν μόνον πρᾶγμα ἐφοβεῖτο, μήπως ἴδῃ δακρύοντάς τοὺς κυανοὺς ὀφθαλμούς του.

Διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἀνοίξῃ παρόντος τοῦ κορασίου τὴν θύραν τῆς φυλακῆς, ἐν ἣ ἦσαν καθειργμένοι λωποδῦται καὶ κακούργοι· δὲν ἠθέλησε ποτε νὰ τὴν ἀνοίξῃ, διότι ἡ Βαβελὴ ἐλυπεῖτο καὶ ἐθλίβετο καὶ ἀπλῶς συλλογιζομένη ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωποι κακοὶ καὶ δυστυχεῖς.

Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ὅμως καθ' ἣν ἔφερον εἰς τὴν φυλακὴν τὴν δύσμοιρον Νεδζήν, ὁ γέρον δεσμοφύλαξ συνεκινήθη καὶ αὐτός, ἰδὼν φυλακισμένην ταιαύτην νέαν... Ὅλην νύκτα εἶχε τὸν νοῦν τοῦ εἰς αὐτήν, καὶ τὴν ἐπομένην πρωΐαν φοβούμενός

μήπως τὸ ἐρρυτιδωμένον πρόσωπόν του τρομάξῃ τὸ χαριέστατον πτηνόν, τὸ κεκλεισμένον ἐν τῷ ἀπαισίῳ κλωδίῳ, ἐνεχείρισεν εἰς τὴν μικρὰν Βαβελὴν τὸ ῥόφημα καὶ τὸν ἄρτον νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὴν δύσμοιρον γυφτοπούλαν Νεδζήν.

Δ'

Εἰσέρχεται ἡ μικρὰ Βαβελὴ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ διὰ τῆς αὐτῆς θύρας εἰσδύει ἀκτὶς ἡλίου ἥτις ἐρώτισε τὴν ζοφερὰν φυλακὴν καὶ ἐλαμψεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς κοιμωμένης Ἀθίγγας ἴσος ἐπὶ πετρίνου θρανίου. Ἡ Βαβελὴ δειλὴ καὶ συνεσταλμένη ἐστάθη, δὲν προχωρεῖ. Ἡ Νεδζὴ ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ βλέμμα της συναντᾷ τὸ βλέμμα τῆς Βαβελῆς· τόσον γλυκὺ καὶ συμπαθητικὸν ἦτο τὸ βλέμμα τοῦτο, ὥστε ἡ μικρὰ φυλακισμένη ἡσθάνθη ἀκτῖνα χαρᾶς εἰσδύουσας εἰς τὴν καρδίαν της. Καὶ κατὰ πρόωτον μὲν ἐκινήθη νὰ ἀνατρέψῃ τὸ ἀδύνατον πλάσμα καὶ νὰ τραπῇ εἰς φυγὴν, ἔπειτα ὅμως ἡ πλῶσε τὰς δεσμίας χειρᾶς πρὸς αὐτήν, περακαλοῦσα διὰ τοῦ βλέμματος νὰ τὰ λύσῃ.

«Παπποῦ, ἔλατε νὰ τὴν λύσετε», ἀνερώνησεν ἡ Βαβελή.

Καὶ παρευθὺς ὁ γέρον Ἰακώβος, ὅς τις ἴστατο ἔξω τῆς θύρας ἵνα χρεῖας τυχούσης προστατεύσῃ τὴν μικρὰν ἐγγονήν του, εἰσῆλθε καὶ ἔλυσε τὸ σχοινίον ὅπερ εἶχε πληγώσῃ τὰς χεῖρας τῆς Νεδζῆς. Ἀμίλησε πρὸς αὐτὴν ἡπίως, τῇ εἶπεν ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ τὴν ἀπολύσουν, τὴν ἐνεθάρρυνε, τὴν ἐπαρηγόρησεν· ἡ δὲ Βαβελὴ μειδιῶσα ὑπὸ χαρᾶς ἐκάθισε πλησίον της καὶ τὴν ἐβλεπε τρώγουσας. Ἐπειτα δὲ αἰσθανομένη ὅτι ὁ ξηρὸς ἄρτος δὲν εἶνε πολὺ νόστιμον φαγητόν, ἔδραμεν εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιόν της καὶ ἔφερε μῆλον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὴν Νεδζήν τὴν γυφτοπούλαν.

Ε'

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ δύο κοράσια ἔγιναν φίλοι. Ἀλλ' ἡ μικρὰ φυλακισμένη ἦτο ὠχρὰ καὶ ἐφθινεν ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἂν δὲν ἦτο ἡ μικρὰ Βαβελή, θὰ ἀπέθνησκε βεβαίως. Ἡ Βαβελὴ ἐκάθητο πλησίον της καὶ «τῆς ἔκαμε συντροφιά», ἔφερον εἰς αὐτὴν καθ' ἡμέραν ἄνθη ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ κλάδους χλωροὺς ἐκ τοῦ δάσους, καὶ ἡ δύστυχος φυλακισμένη ὠσφραίνετο αὐτὰ καὶ ἡσθάνε-

το ὅτι ἀναπνέει ἀέρα ἐλευθερον. Διηγέτο εἰς αὐτὴν τὸν βίον τοῦ χωρίου, τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀγροῦς ἔργα, τὰς ἡδονὰς τοῦ ἔαρος, τοῦ θέρους, τοῦ τρυγητοῦ, τί εὐμορφα παραμῦθια διηγούντο τὸν χειμῶνα κύκλῳ τῆς ἐστίας καὶ ὅσα ἄσματα εἴξευρεν. Ἡ δὲ Νεδζὴ προσεπάθει νὰ μιμηθῇ τὴν φωνὴν καὶ τὰ ἄσματα τῆς Βαβελῆς, ἐλάμβανε τὸ σῆμα τῆς καὶ ἐχόρευε χοροὺς τῆς πατρίδος της, ἐλαφρὰ ἐπὶ τῶν ὀνύχων περιστρεφόμενη· ἔπειτα καὶ ἡ Βαβελὴ προσεπάθει νὰ μιμηθῇ τὸν χορὸν καὶ τὸ ἄσμα τῆς μικρᾶς φίλης της.

Καὶ ἐὰν ἡ Νεδζὴ ἐθρήνει ἐνθυμουμένη τὴν ἐλευθερίαν της, ἡ Βαβελὴ ἐνηγαλίζετο αὐτὴν καὶ διὰ τῶν ἀσπασμῶν της ἀπεξήρανε τὰ δάκρυά της. Καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα τῆς ἐλευθερίας, ἡγαπῶντο ὡς ἀδελφαί, ἡ μικρὰ Βαβελὴ καὶ ἡ Νεδζὴ ἡ γυφτοπούλα.

Σ'

Ἡ Νεδζὴ ἀπεφυλακίσθη, ἡ Νεδζὴ εἶνε ἐλευθερὰ! Ὁρῶν πλησίον τῆς θύρας τῆς φυλακῆς ἐφάνετο ὡς μελιδὼν ἐτοιμαζομένη νὰ πετάξῃ. Ἀλλ' αἶφνης, τὸ πρόσωπόν της ἔγινε σκυθρωπόν. Ποῦ νὰ ὑπάγῃ; Ποῦ εἶνε οἱ φίλοι καὶ οἱ σύντροφοί της; Διεσκορπίσθησαν, ἔφυγον! Ποῦ νὰ πορευθῇ διὰ νὰ εὕρῃ τὰ λείψανα τῆς φυλῆς της; Καὶ ὅμως πλησίον της ἴσταται ἡ Βαβελὴ καὶ κλαίει καὶ θρηνεῖ σφίγγουσα τὴν δεξιάν της, καὶ οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ της ἐφαίνοντο ὡς ἐὰν ἔλεγον: «Ἀχαριστο κορίτσι! θέλεις νὰ με ἀφήσῃς καὶ νὰ φύγῃς!»

Ὁ γέρον Ἰακώβος παρατηρήσας τὴν κατήφειαν καὶ τὴν λύπην τῆς μικρᾶς Ἀθίγγανιδος λέγει πρὸς αὐτήν:

— Θέλεις νὰ μένῃς μὲ μὲ; Θὰ σε ἔχω σὰν κόρη μου καὶ θὰ ἔχω δύο κόρες· δὲν εἰξεύρεις ἡ Βαβελὴ πόσον σε ἀγαπᾷ;

— Καὶ ἐγὼ σ' ἀγαπῶ» εἶπεν ἡ Νεδζὴ καὶ ἡσπάρθη τὴν χεῖρά του.

Ἐκτοτε ἐν τῇ μικρᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου νέα χριστιανὴ προσήχετο πλησίον τῆς Βαβελῆς, νέα χορεύτρια προσετέθη εἰς τοὺς χοροὺς τοῦ χωρίου, καὶ τὸν χειμῶνα ὅτε ἐνυκτέρευον αἱ νεάνιδες τοῦ χωρίου κύκλῳ τῆς ἐστίας, τὰ ὠραϊότατα παραμῦθια καὶ τὰ παραδοξότατα διηγέτο ἡ Νεδζὴ ἡ γυφτοπούλα.

Ζ'

Ἄλλ' ἦτο εὐτυχὴς ἡ κόρη τῶν σκηνιτῶν Ἀθιγγάνων ;

Συχνότατα ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐβλεπε τὴν ὁδὸν ἐκτεινομένην μακρὰν, καὶ τὸ βλέμμα τῆς κατεβρόχιζε τὸ ἄπειρον διάστημα κατόπιν τῆς χελιδόνας καὶ τοῦ γεράνου, καὶ στεναγμὸς ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στήθους τῆς. Τότε ἡ Βαβελὴ ἐβλίθεν αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ ἔλεγε :

« Δὲν ἔλεγες ὅτι θὰ φύγῃς νὰ μ' ἀφήσῃς ;

— Ὅα περιμένω νὰ ὑπανδρευθῇς » ἔλεγεν ἡ Νεδζὴ θλίβουσα καὶ αὐτὴ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὴν Βαβελὴν.

Ἡὺςανον καὶ αἱ δύο κορασίδες, ὁ δὲ γέρον Ἰακώβος δὲν εἰζέυρε τίνα τῶν δύο νὰ προτιμᾷ. Καὶ ἡ μὲν Βαβελὴ ἤρσκεν εἰς αὐτὸν ἐνεκα τῆς ἡπιότητος καὶ τῆς γλυκύτητός τῆς, ἡ δὲ Νεδζὴ διὰ τὴν ῥώμην, τὸ θάρρος καὶ τὴν δραστηριότητα. Ὅθεν ὅτε ὁ Φρᾶνς ὁ υἱὸς τοῦ ἦλθε καὶ παρέλαβε τὴν Βαβελὴν, ὁ γέρον ἐπαρηγορήθη καὶ εἶπε καθ' ἐαυτὸν :

« Τοῦλάχιστον θὰ μου μείνῃ ἡ Νεδζὴ ! »

Ἐπειτα δὲ εἶπε πρὸς τὴν χαρίεσσαν Ἀθιγγανίδα :

« Θὰ εἶσαι εἰς τὸ ἐξῆς ἡ μονακριβὴ μου κόρη ».

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ Νεδζὴ δὲν ἐστάθη εἰς τὸ παράθυρον νὰ παρατηρήσῃ τὴν μακρὰν ὁδὸν· κατέπνιζεν ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας τῆς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν μακρῶν πορειῶν καὶ τὰς ἀγρίας ἐλευθερίας, καὶ εἶπε καθ' ἐαυτήν :

« Ἰώρα εἶμαι κόρη τοῦ μπάρμπα Ἰακώβου, δὲν εἶμαι πλέον ἡ Νεδζὴ ἡ γυφτοπούλα ! »

Η'

Ἐπὶ ἐξ ὅλα ἔτη ἡ Νεδζὴ ἐπεριποιεῖτο τὸν γέροντα, ὅστις ἦτο ἀδύνατος. Τὸν ἠγάπησε, τὸν ἔτρεφε διὰ τῆς ἐργασίας τῆς, καὶ ὅτε ὁ γέρον ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου εὐλογῶν αὐτήν, ἡ ἀξιόλογος κόρη εἶπε καθ' ἐαυτήν : « Θὰ ἴδω τὴν Βαβελὴν καὶ ἔπειτα πλέον θὰ πᾶ νὰ εὕρω τοὺς συντρόφους μου. »

Ἀλλὰ δὲν ἔφυγεν.

Ἡ Βαβελὴ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ χωρίον, μήτηρ πτωχὴ καὶ χήρα ἀπηλπισμένη. Εἶχεν ὑπανδρευθῇ καὶ ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐγινε στρατιώτης καὶ ἐφονεύθη εἰς τὸν πόλεμον μαχόμενος ὑπὲρ Πατρίδος. Ἡ χήρα Βαβελὴ εἶχε μόνον καταφύγιον τὴν καλύβην τοῦ μακαρίτου γέροντος Ἰακώβου. Ὁρη-

νοῦσα ἔθεσε τὰ τέσσαρα ὄρφανά τῆς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Νεδζῆς καὶ εἶπε : Δὲν θὰ εἶνε πολὺ τοὺς δύο μητέρες ! »

Ἡ Νεδζὴ υἱοθέτησεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς τὰ τέσσαρα ὄρφανά καὶ εἰργάσθη χάριν αὐτῶν, ὅπως εἶχεν ἐργασθῇ τόσα ἔτη χάριν τοῦ γέροντος Ἰακώβου. Εἶχε καταλάβῃ τί ἐστὶ καθήκον, ὅ ἐστι τὸ νὰ πράττῃ τις τὸ καλὸν κατὰ τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός του· ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν ἣν ἐδείκνυν εἰς αὐτὴν ὁ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶχε γνωρίσῃ, οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα, καὶ ἐξεπλήρωσε πάντα τὰ καθήκοντα ἅτινα ὀφείλει ἡ θυγάτηρ πρὸς τοὺς γονεῖς. Οὐδέποτε ἐγινε μήτηρ, ἀλλ' ἔζησεν οὔσα στήριγμα καὶ προστασία τῶν τεσσάρων τέκνων, ἡ ἀξιόλογος Νεδζὴ ἡ γυφτοπούλα !

Θ'

Οὕτω πως παρῆλθον πολλὰ ἔτη. Ὅτε δὲ οἱ υἱοὶ τῆς Βαβελῆς ἐγιναν ἄνδρες φιλόπονοι καὶ ἱκανοὶ νὰ γίνωσι καὶ αὐτοὶ πατέρες οἰκογενείας, ὅτε αἱ θυγατέρες τῆς ἐγιναν μητέρες εὐδαίμονες καὶ ἡ Νεδζὴ ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ : « Κανεὶς πλέον δὲν ἔχει τὴν ἀνάγκην μου, τότε πλέον τί ἀπέγινεν ἡ τάλαινα Νεδζὴ ; Ἀρά γε μετέβη εἰς συνάντησιν τῶν ὁμοφύλων τῆς, ὧν πλεῖστοι διήρχοντο ἐκ τοῦ χωρίου, καὶ ἐπαλλεν ἡ καρδίᾳ τῆς ὁσάν τις τοὺς ἐβλεπεν ; Οἱμοὶ ! αἱ δυνάμεις τῆς εἶχον ἐξαντληθῇ· γράττα ἀδύνατος καὶ ἀσθενής, ὥφειλε νὰ ἀποχαριετῇ διὰ παντὸς τὰ ὄνειρα τῶν παιδικῶν τῆς χρόνων. Εἶχεν ἐγκαθιδρυθῇ εἰς τὴν θέσιν τοῦ μακαρίτου γέροντος Ἰακώβου, καὶ ἐκάθητο εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν ἔδραν του, καὶ ἐβλεπε μειδιῶσα τὰ ἐγγόνια τῆς Βαβελῆς ἅτινά τιν ἀπεκάλουν « Θεῖα Νεδζὴ ».

Τὸ βλέμμα τῆς δὲν ἐπεζήτει πλέον τὴν ὁδὸν πρὸς ἣν ἀείποτε ἦτο ἐστραμμένη ἡ ἀγάπη τῆς, δὲν ἐπρόσεχε πλέον εἰς τὴν πτῆσιν τῆς χελιδόνας καὶ τοῦ γεράνου. Ὑψώθη ἔτι ὑψηλότερον, πρὸς τὸν ἀχανὲς οὐρανόν, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ ἀντλήσῃ ψυχικὴν γαλήνην καὶ θάρρος, καὶ νὰ ὀνειροπολήσῃ νέαν πατρίδα ἣτις δὲν ἐμελλε νὰ διαψεύσῃ τὰς ἐλπίδας τῆς.

Οὕτω διῆλθε τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ! καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐν τῇ γῇ βίου τῆς ὑπῆρξεν ἡ αὐγὴ τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας τῆς Νεδζῆς τῆς γυφτοπούλας !

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν τῆς Mme Colomb)

Π Ι Φ.

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 151)

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἠτοιμάζοντο νὰ διαβῶσι τὴν θύραν, ἐφάνη ἀναβαίνων τὴν κλίμακα ἀνὴρ σωματώδης, φορῶν στολὴν χρυσοκέντητον καὶ κοκκίνην, ὡς ἀστακὸς βραστός, ἔχων πλεῖστα ὅσα παράσημα ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ πετρὸν ἐπὶ τοῦ πύλου. Ἐκράτει δὲ καὶ ράβδον χρυσήν.

Ἀφ' οὗ ἀνέβη τὴν κλίμακα ἀσθμαίνων καὶ φουσῶν ὡς φῶκη, ἐχαιρέτισε τὸν Χρίστελ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν :

— Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ βασιλεὺς καὶ κύριός μου, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι ὁ μέγας τελετάρχης, ἔμαθεν ἐκ φήμης τὴν ἐκτακτὸν τέχνην σας καὶ τὴν ἐπιτυχίαν, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σας ἀκούσῃ. Μὲ ἔστειλε λοιπὸν νὰ σας ὀδηγήσω ἐνώπιόν του. Ὑρίστε, ἀκολουθεῖτέ με.

— Μετὰ χαρᾶς, εἶπεν ὁ Χρίστελ καὶ λαβὼν τὴν χεῖρα τῆς Ἑλπίδος ἠκολούθησε τὴν Αὐτοῦ Ἐκλαμπρότητα τὸν τελετάρχην τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Ὡ, πόσον θὰ ἔχαιρε καὶ πόσον θὰ ἐκαμάρωνεν ἡ μήτηρ τοῦ Χρίστελ, ἐὰν ἐμάνθανεν ὅτι ὁ υἱὸς τῆς προσεκληθῇ ὑπὸ τοῦ βασιλέως.

Ἀφ' οὗ ἐφθασαν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὁ μέγας τελετάρχης εἰσήγαγε τοὺς δύο νέους εἰς τὴν ἀπεραντὸν αὐλὴν τῶν ἀνακτόρων· περίξ τῆς αὐλῆς ἦσαν στοαὶ ἐκ λε. κοῦ μαρμάρου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ δεξαμεναὶ μετὰ ἀναβρυτηρίων μεγαλοπρεπῶν. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ τῶν ἀναβρυτηρίων ἦσαν κηπάρια καλλιτεχνικῶς ἐσχεδιασμένα, περιέχοντα ἄνθη καὶ θάμνους καρποφόρους ἀφ' ὧν ἐκρέμιντο καρποὶ διαφόρων εἰδῶν σπανίων. Ἐντὸς μεγάλων κλωθῶν ἦσαν πτηνὰ σπάνια χρυσόπτερα καὶ μελωδικὰ καὶ ποικίλοι ψιττακοί, ἐντὸς δὲ μικροῦ ἄλλους ἔβοσκον ἔλαφοι, δορκάδες, καὶ ἄλλα τετράποδα κομψότατα καὶ εὐμορφότατα.

Διελθόντες τὴν αὐλὴν ταύτην ἦλθον εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ προπύλαια τῶν ἀνακτόρων, ἐστρωμένα διὰ πολυτίμων μαρμάρων. Στύλοι ἐκ λίθου πορφύρεου καὶ γρανίτου ὑπεβάσταζον στέγην κεκοσμημένην διὰ χρυσῶν φατνωμάτων, καὶ οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐπεστρωμένοι πολυτελῶς διὰ ζωγραφιῶν, αἵτινες παρίσταν τὰς ἐπισημοτάτας τῶν μαχῶν τῆς ἀρχαιότητος.

Ὅτε δὲ ἐμελλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰ προπύλαια, εἶπε πρὸς τὸν Χρίστελ ὁ μέγας τελετάρχης, δεικνύων τὴν παρακολουθοῦσαν αἶγα :

— Ἐννοεῖτε ὅτι δὲν δύνασθε νὰ εἰσέλθῃτε εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος καὶ τὴν αἶγάν σας. Ἀγῆστε τὴν ἐδῶ εἰς τὸ ἄλλος μαζί με τὰς ἄλλας αἶγας καὶ τὰς ἐλάφους, καὶ ἐγὼ θὰ παραγγείλω εἰς τοὺς φύλακας νὰ τὴν προσέχουν, καὶ νὰ μείνετε ἡσυχοὶ ὅτι τὸ ζῶόν σας θὰ τύγῃ πάσης περιποιήσεως.

Ἡ Ἑλπίς ἔκυψε καὶ ἐνηγκαλίσθη τὴν αἶγα διὰ τῶν λευκῶν βραχιόνων τῆς.

— Ὁχι, ὀχι ! εἶπεν ὁ Χρίστελ. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μας χωρίσουν. Τὸ γάλα τῆς μᾶς ζῇ.

— Ἐλα, εἶπεν ὁ μέγας τελετάρχης μετ' ἐιρωνείας. Κανεὶς δὲν ἔχει ἔς τὸν νοῦν του νὰ σας πάρῃ τὴν αἶγάν σας. Μόνον νὰ τὴν ἀφήσετε ἐδῶ προσωρινῶς, ὅσῃ ὥραν θὰ τραγουδήσετε ἐνώπιον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Δὲν πιστεύω νὰ χάμετε τὴν ἀνοησίαν νὰ χάσετε τὴν ἀρίστην ταύτην ἐυκαιρίαν χάριν τῆς ιδιοτροπίας σας καὶ διὰ τὸ τίποτε. Φαντασθῆτε ! μουσικοὶ πλάνητες ὅπως εἴσθε σεῖς, τοὺς ὁποίους κανεὶς ἐδῶ δὲν γνωρίζει, φαντασθῆτε νὰ τραγουδήσετε ἐνώπιον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ! φαντασθῆτε πόσον μεγάλη τιμὴ εἶνε ! Ἐλα, ἐλάτε, κάμετε γρήγορα ! δὲν εἴμπορεῖ νὰ περιμένῃ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Ἀλλ' ἡ Ἑλπίς δὲν ἄφινε τὴν Χάριν.

— Γρήγορα λοιπὸν, εἶπεν ὁ μέγας τελετάρχης. Καὶ ἂν τοῦ λόγου τῆς δὲν θέλει νὰ χωρισθῇ τὴν αἶγάν τῆς, τότε ἄς μείνῃ ἐδῶ, καὶ πηγαίνωμεν οἱ δύο μᾶς· τί λέγεις, νέε μου ; Σὺ μόνος θὰ λάβῃς τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῇς ἐνώπιον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

— Ἑλπίς . . . θὰ μ' ἀφήσῃς μόνον ; εἶπεν ὁ Χρίστελ ἀπελπισ πρὸς τὴν νεανίδα. Τί θὰ γίνω ἄνευ σοῦ ;

— Καλὰ λέγεις, Χρίστελ, εἶπεν ἡ Ἑλπίς· διότι τώρα ἔχεις περισστέραν ἀνάγκην ἐμοῦ, παρὰ ὅτε ἦσο μικρὸν παιδίον καὶ σε ἐχοίμιζα.

Καὶ ἡ καλὴ νεανὶς ἐνεχείρισεν εἰς τὸν νέον τὸ χρυσὸν σχοινίον διὰ τοῦ ὁποίου ἦτο δεδεμένη ἡ Χάρις.

— Ἀάβε την, Χρίστελ, καὶ κάμε την ὅτι θέλῃς.

Καὶ ὁ Χρίστελ παρευθὺς ἐνεχείρισε τὸ χρυσοῦν σχοινίον εἰς τινὰ τῶν φυλάκων τοῦ κήπου.

Ἡ Ἐλπίς ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν της διὰ νὰ μὴ ἴδῃ τὴν αἶγα, καὶ ἠκολούθησε κλαίουσα.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου περιστοιχισμένος ὑπὸ τῶν αὐλικῶν του. Ἐπειδὴ δὲ ἡγάπα πολὺ τὴν μουσικὴν, εἶχε μουσικὸν θίασον ὅστις ἔπαιζε τακτικὰ ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων. Ἐν τῷ θιάσῳ ἦσαν ἔξοχοι μουσικοὶ οὔτινες ἔπαιζον ἄρπαν, ὀξύαυλον, βιολίον καὶ βάρβιτον. Ἐν μόνον νεῦμα ἂν ἔκαμνεν ὁ βασιλεὺς, εὐθὺς ἠκούετο συναυλία ἀρμονικωτάτη.

Πλησίον τοῦ βασιλέως ἐκάθητο ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ βασίλισσα, ἐνδεδυμένη ἐσθῆτα πορφύρᾳ χρυσοκέντητον καὶ ἀδαμαντοκόλλητον. Ὁ λόγον δὲ ὀπισθεν αὐτῆς ἵσταντο ἡ μεγάλη κυρία καὶ αἱ κυρίαὶ τῆς τιμῆς, εὐμορφόταται καὶ κομψόταται ἐνδεδυμέναί καὶ αὐταί.

Ὁ Χρίστελ ἐθαμβώθη ὑπὸ τῆς τόσης μεγαλοπρεπειᾶς καὶ ἠρώτησε τὴν Ἐλπίδα:

— Ἐλπίς μου, πῶς θὰ παίζω ἐνώπιον ὅλων αὐτῶν τῶν μεγιστάνων;

Κυρίως ἐφόβιζον τὸν Χρίστελ οἱ μουσικοί, οὔτινες ἔβλεπον μετὰ ὑπεροψίας καὶ

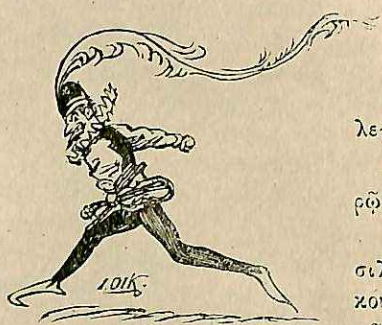
καταφρονήσεως τὸν πρόστυχον ἐκεῖνον μουσουργόν, ὃν ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἤθελε καὶ καλὰ νὰ ἀκούσῃ, ἐν ᾧ εἶχε παρ' Αὐτῇ τοὺς ἀρίστους μουσουργοὺς τῆς ὑψηλίου.

Οἱ αὐλικοὶ ἠτένιζον εἰς ἀλλήλους καὶ ἐγέλων. Ἀφ' οὗ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ βασιλεὺς θέλει, γεννηθῇ τὸ θέλημά του καὶ ἡ ἰδιοτροπία του.

Ἄλλ' ὅμως ἡ βασιλικὴ αὕτη ἰδιοτροπία ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς ἀνεξήγητος καὶ ἀδικαιολόγητος.

Οὐχ ἦττον ἀφ' οὗ ὁ Χρίστελ ἐλθὼν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως προσέκλινεν εὐσεβάστως καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ τὴν ἀρίστην τῶν μελωδιῶν τῆς Ἐλπίδος, οἱ πάντες ἐστάθησαν ἐκθαμβοὶ καὶ χαίνοντες.

Ὁ βασιλεὺς ἐφαίνετο σφόδρα συγκεκινημένος καὶ ἠκροῶτο στηρίζων τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἔχων τὸ βλέμμα ἀτενές. Ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν δὲ τῆς βασιλίσσης κατέπιπτον θερμὰ δάκρυα ἐξαφανιζόμενα μεταξὺ τῶν ἀδαμάντων τοῦ στήθους της.

Καὶ οἱ μουσικοὶ ἔβλεπον ἀλλήλους προσπαθοῦντες νὰ διατηρῶσι τὰ πρόσωπά των τὴν ἐκφρασιν τῆς ὑπεροψίας καὶ καταφρονήσεως, ἀλλὰ δὲν κατώρθωνον νὰ ἀπατήσωσιν ἀλλήλους. Ἡσθάνοντο δὲ ἑαυτοὺς ἠττημένους καὶ ἐκόντες ἀέκοντες ὀφείλον νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ὑπεροχὴν τῆς τέχνης τοῦ Χρίστελ. Τινῶν δὲ ἐξ αὐτῶν ἐρρυτιδούτο τὸ μέτωπον καὶ συνωφρυσθύντο σημεῖον ζηλοτυπίας, μίσους, ἐκδικήσεως.

Οἱ δὲ αὐλικοὶ παρετήρουν τὸν βασιλέα καὶ κατὰ τὸ σύνθημα ἐπερίμενον τί θὰ εἴπῃ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης διὰ νὰ εἰπῶσι καὶ αὐτοὶ τὸ αὐτό, νὰ συμμερισθῶσι τὴν γνώμην του.

Ὅτε δὲ ὁ Χρίστελ ἔπαυσεν, ὁ βασιλεὺς ὕψωσε βραδέως τὴν κεφαλὴν, παρετήρησεν ἔμπροσθεν

αὐτοῦ καὶ δύο δάκρυα κατέρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν του, καὶ εἶπε μετὰ φωνῆς βαρείας:

— Θεῖον!

— Θεῖον!! εἶπε καὶ ὁ μέγας τελετάρχης.

— Θεῖον!!! ἐπανελάβον ἐν χορῷ σύμπαντες οἱ αὐλικοί.

Καὶ ἐπειδὴ τὰ παράθυρα τῆς βασιλικῆς αἰθούσης ἦσαν ἀνοικτά, ἠκούσθησαν ἐκ τῆς αὐλῆς αἱ φωναὶ τῶν ψιττακῶν, οὔτινες ἐπανελάμβανον κατὰ πάντας τοὺς τόνους: θεῖον!.. θεῖον!!... θεῖον!!!.

— Τοῦ λοιποῦ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς,

ὡς λαλῶν καθ' ἑαυτόν, τοῦ λοιποῦ δὲν θέλω πλέον νὰ ἀκούω ἄλλην μουσικὴν· πάντες οἱ ἄλλοι μουσικοὶ μου δύνανται νὰ ἀποχωρήσωσιν ἀπὸ τοῦδε. Νέε, ἀπὸ τοῦδε θὰ εἶσαι ἰδιαίτερος μουσικός μου, καὶ σ' ἀπαγορεύω νὰ ἐξέλθῃς ἐκ τῶν ἀνακτόρων.

Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν μέγαν τελετάρχην εἶπε νὰ περιποιηθῇ τὸν Χρίστελ καὶ νὰ τῷ δώσῃ ὅ τι ζητήσῃ.

Ὁ μέγας τελετάρχης προσεκύνησεν ἐδαφιαίως, καὶ εὐθὺς πάντες οἱ αὐλικοὶ περιεκύκλωσαν τὸν Χρίστελ συγχαίροντες αὐτῷ, οἱ δὲ παυσανίαι μουσικοὶ εἶχον καταφύγη εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης καὶ συνεσκέπτοντο.

Ἐν τούτοις ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ βασίλισσα καταβᾶσα ἀπὸ τοῦ θρόνου προσῆλθε προσηνῶς πρὸς τὴν Ἐλπίδα, ἥτις ἐκλαίεν ἐν σιωπῇ, καὶ τὴν ἠρώτησε:

— Διατί κλαίεις, εὐμορφὴ μου κόρη;

Ἄλλ' ἡ Ἐλπίς ἀπέβλεψε περίλυπος πρὸς τὸν Χρίστελ, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι τὴν εἶχε λησμονήσῃ.

— Μήπως ζηλεύεις, κόρη μου, διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ φίλου σου; Φοβέισαι μήπως σὲ λησμονήσῃ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θριάμβου του καὶ σε παραιτήσῃ;

Ἡ Ἐλπίς ἀντὶ ἀπαντήσεως ἐστέναξε.

— Ἐλα μαζί μου, εἶπεν ἡ βασίλισσα, θὰ σε ἔχω εἰς τὰ ἰδιαίτερα δώματά μου· διότι δὲν δύνασαι νὰ μείνης ἐδῶ μὲ τοὺς μουσικοὺς αὐτοὺς... μὲ τοὺς αὐλικούς... δὲν εἶνε ἐδῶ ἡ θέσις σου.

Καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς νεκνίδος προσπαθοῦσα νὰ τὴν σύρῃ· ἡ δὲ Ἐλπίς ἀπέβλεψε καὶ ἐκ δευτέρου πρὸς τὸν Χρίστελ. Καὶ εἶδε τὸν Χρίστελ κατακόκκινον ὑπὸ χαρᾶς καὶ περιστοιχισμένον ὑπὸ τῶν αὐλικῶν καὶ δι' ὑποκλίσεων προσπαθοῦντα νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς φιλοφρονήσεις αὐτῶν, οὔτινες τὸν παρέσυρον εἰς τινὰ γωνίαν τῆς αἰθούσης, ἐν ᾧ ἡ Ἐλπίς ἠκολούθει τὴν βασίλισσαν στενάζουσα.

Ἐν τούτοις οἱ παυσανίαι μουσικοὶ κατώρθωσαν νὰ συμφωνήσωσι. Λέγω δὲ κατώρθωσαν, διότι οὐδέποτε ἄλλοτε συνεφόνουν, ἢ ὅσάκις εἶχον συναυλίαν. Τὸν δὲ ὑπόλοιπον χρόνον διήρχοντο ἐρίζοντες, ὁ δὲ βασιλεὺς οὐδέποτε ἠδύνατο νὰ τοὺς εὐχαριστῇ, οὐδὲ νὰ ἱκανοποιῇ τὴν φιλαυτίαν των. Ἄλλ' ἰδοὺ σήμερον κατὰ πρῶτον ἐφάνησαν ἔχοντες τὴν αὐτὴν πάντες γνώμην. Καὶ πρὶν ἢ δὴ συσχεφθῶσι, τὰ βλέμματά των συνηντήθησαν, καὶ πάντες ἐνόησαν τί ἕκαστος αὐτῶν εἶχε κατὰ νοῦν. Ἐκ συμφώνου δὲ πάντες ἐσκέπτοντο ὅτι ὀφείλον παντὶ σθένει καὶ ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἀπαλλαγῶσι τοῦ ἀγύρτου ἐκεῖνου, μόνον δὲ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀπαλλαγῆς ὑπελείπετο νὰ συσχεφθῶσι.

— Ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὴν ὑπόθεσιν ἐπάνω μου, εἶπεν ὁ παίζων τὸ πρῶτον βιολίον. Ἐγὼ ἐν κελῶν σχεδίον. Ἐχετε πεποιθήσιν εἰς ἐμὲ καὶ θὰ ἰδῇτε.

Καὶ μετὰ πολλῆς ζωηρότητος ἦλθε πρὸς τὸν Χρίστελ καὶ τὸν ἐχαιρέτισε λίαν φιλοφρόνως.

— Κύριε, εἶπε πρὸς τὸν Χρίστελ ὁ μουσικός μετ' ἄκρας εὐγενείας, ἔχω ἐντολὴν παρὰ τῶν συναδέλφων μου νὰ σας ἐκφράσω τὸν ἄπειρον θαυμασμόν μας διὰ τὴν τέχνην σας. Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα καλλιτέχναι μουσικοί, καὶ ὡς ἐκ τούτου καταλλοιοὶ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἄπειρον ὑμῶν ὑπεροχὴν. Οὔτε ὁ Παγανίνης, οὔτε ἄλλος τις μουσι-

Ο ΧΡΙΣΤΕΛ Η ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ Ο ΜΕΓΑΣ ΤΕΛΕΤΑΡΧΗΣ

κὸς παλαιὸς ἢ σύγχρονος μετεχειρίσθη τὸ τόσον μετὰ τσαύτης λεπτότητος, ἀσφαλείας, καὶ τέχνης. Οὐδέποτε οὐδεὶς μελοποιὸς ἐδειξε τόσην γλυκύτητα, τόσον ὕψος, καὶ τόσην μεγαλοπρέπειαν, ὅσην ἔχουσιν αἱ μελωδίαι τὰς ὁποίας μουσουργεῖτε. Ἐγὼ εἶχον μέχρι τοῦδε τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι τὸ πρῶτον βιολίον τῆς ὀρχήστρας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ἀλλὰ σήμερον δὲν δύναμαι νὰ μὴ κλίνω τὸν αὐχένα ἐνώπιον τοῦ ἐξόχου δι' ἀδόχου μου, καὶ νὰ ἀναγνωρίσω τὴν ἀνεκλάλητον ὑπεροχὴν του.

Ὁ ἀφελὴς καὶ ἐντιμότητος Χρίστελ ἐπίστευσεν ὡς εὐχρινεῖς τοὺς ἐπαίνους τούτους καὶ ἔτεινε τὴν δεξιάν του πρὸς τὸν μουσικὸν εὐχαρι-

στῶν μετὰ πολλῆς συγχινήσεως καὶ διαχύσεως.

Ὁ δὲ μουσικὸς ἔθλιψεν ἐνθέρμως τὴν δεξιάν τοῦ Χρίστελ καὶ διὰ τῶν δύο χειρῶν τοῦ καὶ ἐξηκολούθησεν ὡς ἐξῆς·

— Ἐλπίζω, νέε καὶ ἐνδοξε συνάδελφε, ὅτι θὰ ἐκτιμήσετε τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν συμπάθειαν τῶν ὁμοτέχνων σας, οἵτινες ὁμολογοῦσιν ὅτι εἶνε πολὺ κατώτεροί σας. Ἡμεῖς μιᾷ φωνῇ ἀπεφασίσαμεν ὅτι θὰ κατασιγάσωμεν πᾶν αἰσθημα φιλαυτίας, καὶ θὰ ἀπονεύωμεν πρὸς ὑμᾶς πᾶσαν τὴν ὀφειλομένην τιμὴν. Εἴθε τὸ λαμπρὸν ἄστρον πρὸ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς ἐξαφανίζομεθα. Βλέπετε πόσον καλὸν χάριαι τῆρα ἔχομεν οἱ μουσικοί, ἂν καὶ τόσον μας κατηγοροῦσιν αἱ κακαὶ γλῶσσαι. Ἡμεῖς πάντοτε θὰ εἰμεθα πιστότατοι καὶ ἐγκάρδιοι φίλοι σου, ἂν καὶ σὺ ἔγινες αἰτία νὰ ταπεινωθῶμεν καὶ ἐξευτελισθῶμεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως· διότι τέλους πάντων, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἐξ αἰτίας σου μᾶς «ἔδωκε τὰ παπούτσια ἔς τὸ χέρι»· καὶ ὁ μουσικὸς ὁ λέγων ταῦτα ἐμειδίσατο πονηρὸν μειδίαμα. Τόσος δὲ εἶνε ὁ πρὸς σὲ θαυμασμός μας καὶ ἡ ἀγάπη, ὥστε οὐδὲ κἂν ἐσκέφθημεν ὅτι μας ἔγινε μεγίστη προσβολή. Καὶ τώρα θὰ μου ἐπιτρέψῃς νὰ παρατηρήσω τὸ βιολίόν σου· μοὶ φαίνεται ὅτι εἶνε ὄργανον θαυμασίον—ἀπαρχμιλλόν—τὸ ὁποῖον πολὺ θὰ σε βοήθῃ καὶ θὰ συντείνῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μουσικῆς σου. Τί εὐτυχία, καλλιτέχνις ὁποῖος εἶσαι σὺ νὰ ἔχῃ τοιοῦτον ὄργανον...

Ὁ Χρίστελ οὐδὲν ὑποπεύων ἐνεχείρισε τὸ βιολίον εἰς τὸν παυσανίαν μουσικόν.

— Θέλω νὰ το δείξω καὶ εἰς τοὺς συναδέλφους μου νὰ το θαυμάσουν· μοὺ το ἐπιτρέπεις, νέε μου καὶ ἐνδοξε συνάδελφε;

Ἐν ᾧ δὲ ὁ μουσικὸς ἔφευγεν ἀποκομίζων τὸ βιολίον, οἱ αὐτικοὶ ἐξηκολούθουν περιποιούμενοι τὸν Χρίστελ καὶ καταβαρύνοντες αὐτὸν διὰ φιλοφρονησεων καὶ ἐγκωμίων, διότι ἠλπίζον ὅτι ὁ νέος θὰ προχωρήσῃ ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων καὶ θὰ γίνῃ μέγας αὐλικός, καὶ βέβαια δὲν θὰ ἦτο κακὸν νὰ τον ἔχωσι φίλον.

Καὶ οἱ λοιποὶ μουσικοὶ ἀπῆλθον ψιθυρίζοντες πρὸς ἀλλήλους καὶ μειδιῶντες κακεντρεχῶς.

Ἄλλ' ὁ Χρίστελ δὲν τοὺς εἶδεν ἀπερχομένους.

Ἐπειτα μετ' ὀλίγον καὶ οἱ αὐτικοὶ ἀπεχώρησαν καὶ ἡ αἴθουσα ἔγινεν ἔρημος, καὶ τέλος ἀπέμεινεν ὁ Χρίστελ μόνος μετὰ τοῦ μεγάλου τελετάρχου, καὶ ἀμνηχανὼν παρατήρει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὡς ἐὰν ἀνεξήτει τι.

— Ζητεῖς τίποτε, νέε μου; ἠρώτησε τὸν Χρίστελ ὁ μέγας τελετάρχης.

— Τὸ βιολί μου! ἀπεκρίθη ὁ Χρίστελ.

— ὦ! χωρὶς ἄλλο θὰ το ἐπῆρε κατὰ λάθος κανεὶς ἐκ τῶν μουσικῶν· ἀλλὰ παρατήρησε ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν βαθμίδα τοῦ θρόνου, δὲν εἶνε ἐκεῖνο τὸ βιολί σου;

Ὁ Χρίστελ σπεύσας ἔλαβε τὸ βιολίον, ἀλλ' ἄμα ἰδὼν αὐτό, ἀνεφώνησεν:

— Ὅχι! ὄχι, δὲν εἶνε τὸ ἰδικόν μου! τοῦτο εἶνε βαγισμένον! Μοῦ το ἔκλεψαν τὸ βιολί μου! Ποῦ εἶνέ τους; Δότε μου τὸ βιολί μου!

— Σοῦτ! σοῦτ! εἶπεν ὁ μέγας τελετάρχης. Μὴ θορυβῆς ἐδῶ μέσα εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου. Μὴ, μὴ τύχη καὶ ἀκούσῃ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης.

Ἄλλ' ὁ Χρίστελ δὲν ἤκουσε τὰς προτροπὰς τοῦ μεγάλου τελετάρχου, καὶ ἐξηκολούθει κρᾶζων ὡς παράφρων.

— Ἐγὼ θελω τὸ βιολί μου! Ποῦ εἶνέ τους; Μοῦ το ἔκαμαν διὰ ἐκδίκησιν! Μοῦ το ἔκλεψαν τὸ βιολί μου! Ἰσως καὶ θὰ μοῦ το ἔσπασαν κατὰ τὸ πρῶτον τὸ πρόστυχον ὄργανον! Μὰ ἐγὼ θὰ τοὺς εὔρω καὶ θὰ τοὺς ἐκδικήθω... Ὅχι τοὺς σκοτώσω!...

— Φύλακες! εἰς τὰ ὄπλα! ἀνεφώνησεν ὁ μέγας τελετάρχης ὠθῶν τὸ κομβίον ἡλεκτρικοῦ κώδωνος.

Παρευθὺς ἐφάνησαν εἰς τὰς θύρας τῆς αἰθούσης πολλοὶ στρατιῶται ἐνοπλοὶ. Νεύσαντος δὲ τοῦ μεγάλου τελετάρχου, ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς ἐπλησίασε.

— Σᾶς παρακαλῶ, κύριε λοχαγέ, εἶπεν ὁ μέγας τελετάρχης, παραλάβετε τὸν νέον τοῦτον καὶ κλείσατέ τον εἰς τὸ κελλίον τῶν παραφρόνων, ἕως ὅτου τον ἀνακρίνωμεν. Παραγγεῖλατε εἰς τοὺς φύλακας νὰ τον προσέχουν, διότι εἶνε πολὺ ἐπίφοβος. Ἐκ τῶν λόγων του φαίνεται ὅτι σκοπεύει νὰ διαπράξῃ δολοφονίαν. Ἰκούσατε, κύριε λοχαγέ; δολοφονίαν!

— Ὅχι, ὄχι! ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ, προσπαθῶν νὰ ἐλευθερωθῇ τῶν χειρῶν τῶν στρατιωτῶν! Μὴ με πηγαίνετε εἰς τὴν φυλακὴν τῶν τρελῶν, πηγαίνετε με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἰμαι βέβαιος ὅτι θὰ με ἀκροασθῇ καὶ θὰ με δικαιώσῃ... Ἄλλ' ὅσον αὐτὸς ἀνθίστατο, τόσον περισσότερον οἱ στρατιῶται τον ἐσφιγγον.

— Εἶνε τρελὸς μανιώδης, εἶπεν ὁ λοχαγὸς πρὸς τοὺς στρατιώτας. Ὅχι γίνῃ ἀνάγκη νὰ τοῦ φορέσωμεν τὸν ζουρλομανδύαν.

Τότε οἱ στρατιῶται ἀνῆρπασαν τὸν ἀτυχῆ νέον ὡς δέμα, καὶ τὸν ἀπήγαγον εἰς κελλίον σκοτεινὸν καὶ στενὸν καὶ τὸν ἔρριψαν ἐπὶ ἀθλίῳ στρώματι ἀχυρίνου. Τοῦ κελλίου οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐστρωμένοι διὰ πυκνοῦ τάπητος διὰ νὰ μὴ θραύσῃ τὴν κεφαλὴν των οἱ παράφρονες ἐπὶ τῶν γυμνῶν τοίχων, καὶ διὰ νὰ πνίγωνται αἱ ἄγριαι κραυγαὶ των.

Ὁ δύσμοιρος Χρίστελ ἤκουσε τὸν τριγμὸν τῶν μοχλῶν καὶ τοῦ κλειδίου, καὶ ἀπέμεινε μόνος ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ κελλίου, ὅπου μόλις καὶ μετὰ βίας εἰσῆρχετο μία καὶ μόνη ἀκτίς ἡλίου ἀμυδρὰ ἐκ τοῦ στενοῦ φεγγίτου.

Ἀνυψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν φεγγίτην ἐσκέφθη νὰ ἀναρριχηθῇ ἕως ἐκεῖ, καὶ νὰ παρατηρήσῃ ἐὰν δύναται νὰ εὕρῃ διέξοδον καὶ νὰ φύγῃ.

Καὶ πράγματι κατόρθωσε ὄχι νὰ φύγῃ, ἀλλὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν φεγγίτην καὶ νὰ κρεμασθῇ ἀπὸ τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων. Παρατηρεῖ καὶ βλέπει μεγάλαν αὐλὴν τετραγώνων ἔχουσαν περίεξ θύρας μετὰ σιδηρῶν κιγκλίδων καὶ σιδηρῶν μοχλῶν.

Ἐνόμισεν ὅτι εὐρίσκεται ἐντὸς θηριοτροφείου, διότι ἐκ τῶν κιγκλίδων ἐκείνων ἐξήρχοντο ἄγριαι κραυγαὶ, κραυγαὶ ἀγρίων θηρίων. Βεβαίως θὰ τον ἔκλεισαν μετὰ τίγρεων καὶ λύκων. Ἡ ὑπόνοια αὕτη πολὺ τον ἐλύπησε καὶ τον ἐφόβισε, καὶ πηδῆσας κατὰ ρῆς ἔπεσεν εἰς τὸ ἀχυρίνον στρώμα του καταβεβλημένος καὶ ἔκλαυσε πολὺ.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ

Κατὰ τὸ Γαλλικόν

τῆς πρηνικίσης Καντακουζηνού-Ἀλτιέρη.

ΤΑ ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

5'. ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ

Ἡ Βαβυλὼν ὑπῆρξεν ἡ μεγαλειτέρα καὶ πλουσιωτέρα πόλις τῶν ἀρχαίων χρόνων· ἡ δύναμις τῶν βασιλέων τῆς ἡτο τόσον μεγάλη, ὥστε κατέκτησαν πολλὰ τῶν περὶ ἔθνων καὶ προὔρρησαν μέχρι τῶν Ἰνδιῶν· ὅλους δὲ τοὺς ὑπερέβη ἡ βασίλισσα Σεμίραμις καὶ διὰ τὰ στρατιωτικά της ἔργα καὶ διότι κατεσκεύασε τὰ τεῖχη τῆς Βαβυλῶνος, τὰ ὁποῖα τόσον μέγα ἔργον ἐθεωρήθησαν, ὥστε οἱ ἄνθρωποι τὰ κατέταξαν εἰς τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου.

Τὰ τεῖχη ταῦτα περιέκλειον ὅλην τὴν πόλιν, εἶχον δὲ μῆκος τετρακοσίων ὀγδοήκοντα σταδίων, ὥστε ταχυδρόμος, τρέχων ἡ καταπαύστω, μόλις ἠδύνατο νὰ τὰ περιέλθῃ εἰς μίαν ἡμέραν· τὸ ὕψος τῶν τευχῶν τούτων ἦτο διακοσίων πήχεων, τὸ δὲ πλάτος πενήκοντα· κατεσκευάσθησαν δὲ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Ἐσκαπτον τάφρον καὶ μετὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον ἐξήγον, κατεσκεύαζον πλίνθους, τὰς ὁποίας ψήνοντες μετεχειρίζοντο εἰς τὴν οἰκοδομήν. Διὰ νὰ κτισθῇ τοιοῦτο τεῖχος εἶνε φανερόν πόσον πλατεῖα καὶ βαθεῖα ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ τάφρος.

Τὰ τεῖχη κατεσκευάσθησαν ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ὁχθῆς τῆς τάφρου· ἔθετον μίαν σειρὰν πλίνθων καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔχουν ὑγρὰν ἀσφαλτον διὰ νὰ γεμίξῃ τὰ κενὰ διαστήματα καὶ νὰ συνδῇ αὐτὰ στερεῶς ἐπάνω ἀπὸ τριάκοντα σειρὰς πλίνθων ἔστρωναν μίαν σειρὰν καλαμίων, τὰ ὁποῖα

συνέδεον καὶ αὐτὰ διὰ τῆς ἀσφάλτου, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι τῆς κορυφῆς.

Εἰς μέρος δὲ καταλλήλων ἔκτισαν διακοσίους πενήκοντα πύργους πρὸς φύλαξιν τῶν τευχῶν.

Ἐκτὸς τῶν τευχῶν, τὰ ὁποῖα περιέκυκλωνον τὴν πόλιν, ἡ Σεμίραμις ἔκτισε καὶ ἄλλα δύο εἰς τὰς ὁχθὰς τοῦ Εὐφράτου, ὁ ὁποῖος διήρχετο διὰ μέσου τῆς πόλεως, ὥστε ἡ πόλις, διαιρουμένη εἰς δύο ἑτερομήκη τετράγωνα, διὰ τοῦ ποταμοῦ προεφυλάσσετο διὰ τεύχος καὶ ἀπὸ τὰς πλευρὰς αὐτοῦ.

Οἱ δρόμοι τῆς πόλεως ἦσαν εὐθεῖς καὶ σταυρωτοί. Ἡ Βαβυλὼν εἶχεν ἑκατὸν πύλας, ἐκάστη δὲ ὁδὸς, ἀπολήγουσα εἰς τὸ τεῖχος τοῦ ποταμοῦ, εἶχε καὶ θύραν πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ κατὰ θάλασσαν· ἡ περιώνυμος ἐκείνη βασίλισσα κατεσκεύασε καὶ δρόμον κάτω ἀπὸ τὸν ποταμὸν, διὰ τοῦ ὁποῖου μετέβαιναν ἀπὸ τὸ ἀνάκτορον τοῦ ἐνὸς τετραγώνου τῆς πόλεως εἰς τὸ ἄλλο· ὥστε οἱ ὑποβρύχιοι δρόμοι, οἱ κάτω ἀπὸ τοὺς ποταμούς, δὲν εἶνε ἐπινοήσεις τῶν νεωτέρων χρόνων.

Αἱ τάφροι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν τριγύρω τῶν τευχῶν, ἐγεμίζοντο ἀπὸ νερόν, ὥστε ἡ πόλις ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἀπόρητος. Τοιαύτη ιδέα ἐπεκράτει, καὶ ἐν ταῦτοις δὲν ἠδυνήθη νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν ὑποδούλωσιν, ὅτε ὁ Κύρος ὁ Μέγας, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν τὴν ἐπολιόρησε, καὶ ὅταν ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ τρυφὴ κατέστησαν ἀνάνδρους τοὺς ἄλλοτε γενναίους κατοίκους αὐτῆς.

ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΑ ΚΛΑΥΜΑΤΑ ΔΕΝ ΩΦΕΛΟΥΝ

Ὁ Ἀντώνιος εἶνε πολὺ κακὸν παιδίον, θέλει νὰ κάμνη πάντοτε ὅ,τι τῷ ἀρέσκει. Τὸ σχολεῖον δὲν τὸ ἀγαπᾷ, τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδιά του εἶνε πολὺ λερὰ καὶ ξεσχισμένα, διότι, ὅταν οἱ γονεῖς του τῷ λέγουν νὰ καθήσῃ νὰ διαβάσῃ, αὐτὸς θυμῶναι καὶ παίρνει τὴν σάκκαν του καὶ τὴν πετᾷ χάμω.

Εἰς τὸ τραπέζι ποτὲ δὲν εἶνε φρόνιμος, τὴν καθέκλαν του τὴν καταδασανίζει. Πότε κινεῖται μαζὶ μ' αὐτήν, πότε τῆς κτυπᾷ τὰ πόδια μὲ τὰ ὑποδήματά του καὶ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κύπους ταραττεῖ τὸ τραπέζι καὶ ἀνησυχεῖ καὶ συγχίζει τοὺς γονεῖς του, διότι ἐνίοτε χύνεται τὸ φαγητόν του καὶ γίνεται ἐλεεινός. Λερώνει τὴν πετσέταν του, τὰ ἐνδύματά του, τὸ τραπεζομάνδυλον καὶ αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι κάθονται πλησίον του.

Εἶνε καὶ κλαψιάρικο παιδί ὁ Ἀντώνιος, μὲ τὸ παραμικρὸν κλαίει. Ἄν ζητήσῃ κανένα πρᾶγμα καὶ δὲν τοῦ τὸ δώσουν, κλαίει. Ἄν τὸν πλησιάσῃ καμμία κυρία διὰ νὰ τὸν χαϊδεύσῃ, κλαίει. Καὶ γίνεται ἄσχημος, πολὺ ἄσχημος, διότι, ἀπὸ τὰ πολλὰ κλαύματα φουσκώνουν τὰ μάτια του καὶ τὸ πρόσωπόν του γίνεται κατακόκκινον, ὡσὰν παπαροῦνα.

Ὅσάκις πάλιν οἱ γονεῖς του δὲν θέλουν νὰ τὸν πάρουν μαζὶ εἰς τὸν περίπατον ἢ εἰς καμμίαν ἐπίσκεψιν, ἀρχίζει καὶ κλαίει. Ἀλλὰ τὰ κλαύματα δὲν τὸν ὠφελοῦν τίποτε. Οἱ γονεῖς του οὐδέποτε θὰ πάρουν τὸν Ἀντώνιον εἰς τὸν περίπατον ἐνὸς ἡμέρας νὰ κλαίῃ καὶ νὰ εἶνε κακὸν καὶ ἀμελὲς παιδίον.

Προσέχετε, μικροὶ μου φίλοι, νὰ μὴν ὁμοιάσῃτε τοῦ Ἀντωνίου, διότι τότε οἱ γονεῖς σας θὰ λυπηθοῦν, θὰ εἶνε δυστυχεῖς καὶ δὲν θὰ σᾶς ἀγαποῦν ὅπως σᾶς ἀγαποῦν τώρα ποῦ εἴσθε φρόνιμα καὶ ἐπιμελῆ παιδιά..

Σ. Α. Κ.

Ο ΕΛΕΗΜΩΝ ΠΑΣ

Ὁ μικρὸς Πᾶς (τὸ ὄνομά του εἶναι Μαυλός, ἀλλὰ ὅλοι τὸν ὀνομάζουν Πᾶν, διότι τὸν ἀγαποῦν καὶ εἶνε τῶντι ἀγαπητὸν παιδίον). Ὁ Πᾶς λοιπὸν μίαν ἡμέραν ἔλαβε δῶρον ἀπὸ τὸν θεὸν τοῦ Νίκου τριάντα λεπτά. «Ἄ! τί καλὰ, εἶπε. Θ' ἀγοράσω ἕνα γαλατομπούρικον.» Ἐνῶ λοιπὸν ἔπαιζεν εἰς τὴν αὐλὴν, ἤυρε τὴν θύραν ἀνοικτὴν καὶ ἐξεκίνησε πρὸς τὸ ζαχαροπλαστεῖον, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται πλησίον τῆς κατοικίας των. Εἶχε τὰ λεπτά εἰς τὸ χεράκι του καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ζαχαροπλαστείου ὅταν εἶδεν ἐκεῖ πλησίον μίαν πτωχὴν γυναῖκα ἣτις ἐβαστοῦσεν ἓν μικρὸν παιδίον. «Τὸ παιδί μου πεινᾷ καὶ δὲν ἔχω ψωμὶ νὰ τοῦ δώσω.» Ὁ Πᾶς ἐστάθη καὶ ἐσκέφθη ὀλίγον. Ἐξέφρα δίδει τὰ τριάντα λεπτά εἰς τὴν πτωχὴν καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν κατοικίαν του. Ὅταν ἔμαθον οἱ συγγενεῖς του τί ἔκαμεν ὁ Πᾶς, ὅλοι τὸν ἐπῆνεσαν καὶ τὸν ἐφιλοῦσαν, ὁ δὲ θεὸς τοῦ Νίκου ἐπῆγε μόνος του καὶ τοῦ ἔφερε, τυλιγμένον εἰς τὸ χαρτί, ἓν μεγάλον τεμάχιον γαλατομπούρικον.

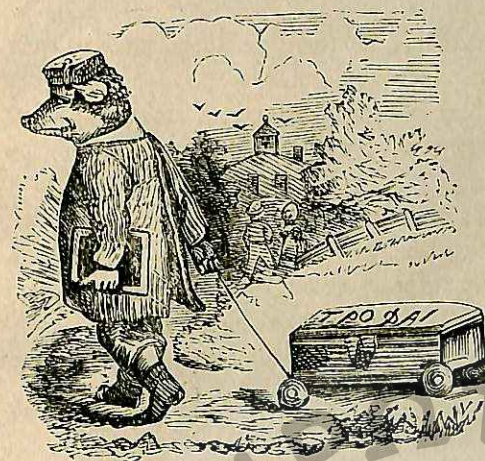
ΑΛ. ΚΑΤ.

ΛΑΙΜΑΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΞΙΑ

Ὁ νοῦς τοῦ Γεωργίου ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν ἕνα κουτὶ ζαχαρωτὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ὀνόματός του. Ὁ Γεώργιος ἔλαβε τὰ ζαχαρωτὰ, ἀλλὰ δὲν ἔδωσε τίποτε οὔτε εἰς τὸν ἀδελφόν του Θεόδωρον οὔτε εἰς τὴν ἀδελφὴν του Ἑλένην.

Ἡ μητέρα τοῦ ἔλεγεν ὅτι τὰ καλὰ παιδιά, μοιράζουν μὲ τὰ ἀδελφιά των ὅ,τι ἔχουν, ἀλλ' ὁ Γεώργιος δὲν ᾔθελε ν' ἀκούσῃ οὔτε τὴν συμβουλὴν τῆς μητρός, οὔτε τὰς παρακλήσεις τῶν ἀδελφῶν του. Ἐκλείετο εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἔτρωγε λαίμαργα ἕως οὗ ἐτελείωσαν ὅλα τὰ ζαχαρωτὰ. Ἀλλὰ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα γλυκύσματα τοῦ ἐπροξένησαν ἀσθένειαν μεγάλην. Ἐμεινεν εἰς τὸ κρεβάτι ὀκτὼ ἡμέρας καὶ τοῦ ἔδωκαν ἱατρικὰ πολὺ πικρὰ καὶ ἄνοστα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐτιμωρήθησαν δύο μεγάλα ἐλαττώματα: ἡ πλεονεξία καὶ ἡ λαιμαργία.

ΑΛ. ΚΑΤ.

Ο ΛΑΙΜΑΡΓΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

Ἦτο μίαν φορὰν ἕνα παιδί, τὸ ὅποιον τὸ ἔλεγον Γρηγόρη.

Ὁ Γρηγόρης ἡγάπα περισσότερο νὰ τρώγῃ, παρὰ νὰ μαθάνῃ· δι' αὐτὸ δὲν ἐλησμόνει ποτὲ τὸ φαγητόν του, ἀλλὰ ἐλησμόνει συχνὰ τὰ βιβλία του.

Ὅσῃν ὀρεξὶν εἶχε διὰ τὰ φαγητά, τόσῃν ἀνορεξίαν εἶχε διὰ τὰ μαθήματα.

Κάθε πρωτὶ ἐπήγαινε εἰς τὸ σχολεῖον μὲ ἕνα μεγάλο κουτὶ, καμωμένον σὰν ἀμαξάκι· ἐκεῖ μέσα εἶχε τὰς τροφάς του. Εἶχε μέσα... καὶ τί δὲν εἶχε; ψάρια, κερτέδες, μπριζόλαις, αὐγά, κρέας, ριζόγαλο, κατσίφι, καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὰ λοιπά.

Ὁ Γρηγόρης ὁ ἴδιος τὰ ἔβαζεν ὅλα εἰς τὸ ἀμαξάκι του, διότι ἐφοβεῖτο μὴ λείψῃ τίποτε, καὶ μὲ τόσῃν προσοχὴν ἦτο σκυμμένος, ὥστε πολλὰς φορὰς ὅταν ᾔθελε νὰ κλείσῃ τὸ κουτὶ ὀλίγο ἔλειψε νὰ κλείσῃ καὶ τὴ μῦτη του. Θαρρεῖτε ὅτι ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα ἔδιδε τίποτε εἰς κανένα συμμαθητὴν του, εἰς κανέν πτωχὸν παιδί, τὸ ὅποιον δὲν εἶχε νὰ φάγῃ; Κάθε ἄλλο! ὁ Γρηγόρης τὰ ἔτρωγεν ὅλα μόνος του· ὅλα! δι' αὐτὸ εἶχε κάθε ἡμέρα κακοστομαχία. Καὶ δι' αὐτὸ κατήντησε ὅπως τὸν παριστάνει ἡ εἰκὼν.

Τί χαριτωμένο παιδί, ὁ Γρηγόρης, αἶ;

ΑΘΗΝΑΪΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 155)

Ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἦτο πεντηκοντούτης περίπου, ἡ ἑτέρα, μολονότι εἶχε καταβιβασμένον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν της τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ἐφαίνετο νεωτάτη.

Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἴσταντο, τὰ κατὰ-μαυρα ἐνδύματα τῆς νέας καὶ ἡ τρυφερά ἡλικία της εἴλυσαν τὴν συμπάθειαν τῆς βασιλίσσης καὶ ἀμέσως στέλλει ἓνα ἀπὸ τοὺς διαγγελεῖς της νὰ καλέσῃ πρώτας αὐτὰς εἰς ἀκρόασιν.

— Ἀς προτιμήσωμεν τὴν χήραν καὶ τὴν ὀρφανήν, τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀπροστάτευτα ταῦτα πλάσματα, εἶπε μεγαλοφώνως ἡ βασίλισσα.

Αἱ δύο γυναῖκες ἐπλησίασαν εἰς τὸν θρόνον· ἡ Ἀθηναῖς ἀνεσκήκωσε τότε τὸ κάλυμμα, τὸ ὁποῖον ἔκρυπτε τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ὤραιου αὐτῆς προσώπου· ἡ βασίλισσα ἐθαύμασε τὴν ὠραιότητα τῆς νέας.

— Ἐάν, εἶπε μὲ τὸν νοῦν της, ἔχῃ τόσῃ καλλονῇ εἰς τὴν ψυχὴν της, ὅσην ἔχει εἰς τὸ σῶμά της θὰ εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ σπάνια φαινόμενα τῆς φύσεως.

— Ποία αἰτία σὰς φέρει ἐδῶ; ἠρώτησε μὲ ἀγαθότητα καὶ φιλοφροσύνην ἡ Πουλχερία.

— Ἡ κόρη αὕτη εἶνε ἀνεψιὰ μου, ἀπήντησεν ἡ θεία τῆς Ἀθηναΐδος· πατήρ της ἦτο ὁ ἐν Ἀθῆναις φιλόσοφος Λεόντιος· ἀπέθανε καὶ ἀφῆκεν εἰς τοὺς δύο υἱούς του ὅλην τὴν περιουσίαν του, εἰς δὲ τὴν κόρην αὐτὴν ἀφῆκε μόνον μερικὰ χρυσὰ νομίσματα. Οἱ ἀδελφοὶ της τὴν ἐδίωξαν καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν πατρικὴν οἰκίαν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην Σου.

— Πολὺ ἀσπλαγχνός πατήρ! εἶπεν ἡ Βασίλισσα ἀποταθεῖσα πρὸς τὴν νεάνίδα καὶ ἐπιθυμοῦσα ν' ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν της.

— Δὲν τολμῶ, Μεγαλειοτάτη, νὰ εἰπῶ τοιαύτην κατηγορίαν κατὰ τοῦ πατρός μου, ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν τρέμουσαν ἡ Ἀθηναῖς. Μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου του μοὶ ἔδειξε πολλὴν στοργήν. Ἐν ᾧ μὲ ἡγάπα τόσον πολὺ, ἐν ᾧ ἐφρόντισε τόσον διὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν παιδείαν μου, ἐν ᾧ ἐπροσπάθει πάντοτε νὰ μὲ ἀποκαταστήσῃ

εὐτυχῇ, δὲν ἦτο ποτε δυνατόν νὰ ματαιώσῃ ὅλους τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους σκοποὺς κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του.

— Ἀλλ' ὑπάρχει διαθήκη, εἶπεν ἡ βασίλισσα· νομίζεις λοιπὸν δίκαιον νὰ πράξῃς ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ πατρός σου, ἀφ' οὗ ἡ διαθήκη του φανεροῖν τὴν τελευταίαν θέλησίν του;

— Ὁ πατήρ μου ἦτο δίκαιος, Μεγαλειοτάτη, καὶ μὲ ἡγάπα πολὺ, ἀπήντησεν ἡ Ἀθηναῖς, φρονῶ λοιπὸν ὅτι ἐκουσῶς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κάμῃ τοιαύτην ἀπόφασιν καὶ νὰ μὲ στερήσῃ τὸ ἀνάλογόν μου μέρος τῆς κληρονομίας. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι πράττω ἐναντίον τῆς πατρικῆς μου θελήσεως, ἀν' ἡτῶ ν' ἀκυρωθῇ ἡ διαθήκη.

— Θέλωμεν σκεφθῇ διὰ τὴν αἵτησίν σας, καὶ θέλει σὰς δοθῇ τὸ δίκαιον, εἶπεν ἡ βασίλισσα.

Αἱ δύο γυναῖκες, προσκυνήσασα μὲ σέβας ἀπεμακρύνθησαν ἄξιοπρεπῶς. Τότε ἡ Πουλχερία προσεκάλεσεν ἓνα ἐκ τῶν διαγγελεῶν της, τῷ εἶπεν ὀλίγους λόγους μυστικῶς καὶ οὗτος ἐξῆλθεν ἀμέσως ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῶν ἀκροάσεων.

Δ΄.

Ἐπλησίαζε μεσονύκτιον καὶ αἱ ὁδοὶ ἦσαν ἡσυχαι· οὔτε ποδοβολητὸς ἵππων ἤκούετο ἔξω, οὐδὲ ὁ θόρυβος τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Ἡ Ἀθηναῖς, ἡ ὁποία εἶχεν ὀδηγηθῇ μετὰ τῆς θείας της εἰς ἓνα τῶν λαμπροτέρων θαλάμων τῆς βασιλίσσης, περιέμενον ἀνήσυχος καὶ μὲ πάλλους καρδίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παραδόξου ἐκείνης προσκλήσεως, ὅτε ἤνοιξεν αἴφνης ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθεν ἡ Πουλχερία μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της Θεοδοσίου· καθίσασα δὲ ἐκράτει αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς ὀρθιον.

Ἀφ' οὗ ὠμίλησε μυστικῶς τινὰς λόγους εἰς τὸν ἀδελφόν της, προσεκάλεσε τὰς γυναῖκας νὰ πλησιάσουν εἰς αὐτήν.

Μεγάλῃ συγκίνησιν εἶχε καταλάβῃ καὶ τὰς δύο· ἀλλ' ἡ Ἀθηναῖς δὲν ἠδύνατο νὰ καταστείλῃ τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας της, ἡ ὁποία ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι ἤθελε νὰ σπᾶσῃ τὸ στῆθος της μὲ τὰ κτυπήματά της.

— Ἀγαπητὴ μου Ἀθηναῖς, εἶπε φιλοφρόνως καὶ μὲ εὐμένειαν ἡ βασίλισσα, ἀφίνεῖς ὅπως διόλου τὴν ὑπόθεσιν τῆς διαθήκης καὶ ἔρχεσαι νὰ συμμερισθῇς τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, γινομένη σύζυγος τοῦ ἀγαπητοῦ μου ἀδελφοῦ;

Ἡ Ἀθηναῖς ἔμενεν ἔκθαμβος καθὼς ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους· δὲν ἐπίστευεν εἰς τὰ ὡτά της· ἦτο ἀλήθεια ὅτι αὐτὴν τὴν ὀρφανὴν καὶ ἀπροστάτευτον κόρην ἤθελον νὰ τὴν ὑψώσωσιν ἐπὶ τοῦ θρόνου, νὰ τὴν κάμουν βασίλισσαν;...

Ζωηρὸν ἐρύθημα διεχύθη εἰς τὰς παρειάς της· ἡ συγκίνησίς της ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε δὲν ἠδύνατο ν' ἀρθρώσῃ λέξιν. Ἡ Πουλχερία καὶ ὁ Θεοδόσιος εἶχον προσηλωμένα ἐπ' αὐτῆς τὰ περιέργεια βλέμματά των καὶ παρετήρουν μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τὴν συγκίνησιν ἐκείνην τῆς Ἀθηναΐδος ἡ ὁποία τόσον ζωηρὰν κατέστησε τὴν ὠραιότητά της, ὥστε ἀδελφὴ καὶ ἀδελφὸς κατεγοητεύθησαν.

Δισταῖζεις νὰ παραδεχθῇς τὴν πρότασίν μου, φιλότατη Ἀθηναῖς, εἶπεν ἡ βασίλισσα. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶσαι ὀρφανὴ καὶ ἀπεφάσις νὰ καταφύγῃς εἰς τὴν προστασίαν μου, λαμβάνω ἐγὼ θέσιν μητρὸς καὶ ἀποφασίζω ὅτι πρέπει νὰ ὑπακούσῃς εἰς τὴν μητρικὴν μου θέλησιν. Ἡ θεία σου θὰ μοὶ παραχωρήσῃ βεβαίως τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν σὲ θεωρῶ σύζυγον τοῦ ἀγαπητοῦ μου ἀδελφοῦ καὶ βασίλισσαν.

Ἡ θεία τῆς Ἀθηναΐδος ἐπεχείρησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της, ἀλλ' ἡ ταλαίπωρος γυνὴ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν συγκίνησιν της ἐτραύλισεν ἀσυνάρτητά τινὰ λόγια.

Ἡ βασίλισσα, λαβοῦσα τὸν ἀδελφόν της, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν θάλαμον, ἀφῆπασα καὶ τὰς δύο ἐκείνας γυναῖκας εἰς ἑκστασιν καὶ θαυμασμόν διὰ τὴν μεγάλην καὶ ἀπροσδόκητον ἐκείνην εὐτυχίαν.

Ε΄.

Οἱ πολυπληθεῖς κώδωνες τῶν ἀπείρων ἐκκλησιῶν τοῦ Βυζαντίου ἀντήχουν ἀπὸ πρωῒας καὶ προανήγγελλον μεγάλην καὶ ἑκτακτον τελετήν.

Ἀγγελιαφόρος διέτρεχε τὰς ὁδοὺς τῆς μεγάλης πόλεως διευθυνόμενος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, εἰς τοὺς Μεγιστάνους τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἐπισήμους· καὶ μετ' ὀλίγον ὁ ἀναρίθμητος λαὸς τοῦ Βυζαντίου, συνηθροισμένος εἰς τὸν ἱππόδρομον παρετήρει τὴν λαμπρὰν καὶ βασιλικὴν συνοδίαν μεταβαίνουσαν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Σοφίας.

Προεπορεύετο ὁ Πατριάρχης ἐν στολῇ, συνοδούμενος ἀπὸ εἰκοσιτέσσαρας ἀρχιερεῖς καὶ χιλιάδας ἱερέων, ἀναγνώστων, ψαλτῶν καὶ λοιπῶν. Κατόπιν ἤρχετο ἡ συνοδία τῶν Μεγιστάνων τῆς Αὐλῆς καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ἐβάδιζε μεγαλοπρεπῶς ἡ βασίλισσα Πουλχερία, ἔχουσα εἰς τὰ δεξιὰ τὸν ἀδελφόν της Θεοδόσιον καὶ ἀριστερά, ἐν μέσῳ πολλῶν κυριῶν τῆς Αὐλῆς, νεάνιδα μεγαλοπρεπῶς ἐστολισμένην, ἡ ὁποία ἂν καὶ ἄτολμος καὶ δειλὴ, ἀπήστραπτεν ἀπὸ κάλλος.

— Ποία εἶνε ἡ νεάνις αὕτη; ἠρώτων μὲ θαυμασμόν ὁ εἰς τὸν ἄλλον. Τί ἐξαισία ὠραιότητος! ἔλεγεν ὁ εἰς. Τί παρθενικὴ αἰδώς! ἔλεγεν ἄλλος.

Ἡ συνοδεία προῦχεται ἕως ὅτου ἐμῆκεν ὅλη εἰς τὸν ναόν.

Ὅταν τὸ πλῆθος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Σοφίαν, ἡ ὀρφανὴ τοῦ φιλοσόφου Λεοντίου ἦτο χριστιανὴ (διότι ἕως τότε δὲν ἦτο), σύζυγος καὶ βασίλισσα, μετωνομάσθη δὲ Εὐδοκία.

Σ΄.

Μόλις εἶχεν ἐξυπνήσῃ ὁ Οὐαλέριος καὶ ἐνεδύετο, ὅτε ἠκούσθησαν κτυπήματα εἰς τὴν θύραν.

— Ἀνοίξε! ἀκούεται μία δυνατὴ καὶ βροντώδης φωνή, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισεν ἀμέσως ὁ Οὐαλέριος ὅτι ἦτο τοῦ ἀδελφοῦ του Γενεσίου.

Ὁ Οὐαλέριος ἀνοίξας τὴν θύραν:

— Τί συμβαίνει; ἠρώτησεν ἀνήσυχος.

— Ἡ ἀδελφὴ μας Ἀθηναῖς ἔγινε σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου ἐν Κωνσταντινουπόλει. Πλοῖτον, ἐλθὼν χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς Πειραιᾶ, ἔφερεν ἐπισήμως τὴν εἰδησιν εἰς τὰς ἐνταῦθα ἀρχάς, καί, ὅπως μοὶ εἶπε πιστὸς φίλος μου, ὑπάρχει καὶ δι' ἡμᾶς κάποια μυστικὴ διαταγή. Ἴσως ἡ ἀδελφὴ μας σκοπεύει νὰ λάβῃ τὴν ἀναλογίαν της ἀπὸ τὴν πατρικὴν μας κληρονομίαν.

— Ἀ! τοιοῦτον μικροπρεπὲς ἔργον δὲν καταδέχεται νὰ κάμῃ ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔλαβε τὴν εὐτυχίαν νὰ καθίσῃ εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, εἶπεν ὁ Οὐαλέριος.

— Ἴσως θελήσῃ νὰ μᾶς ἐκδικηθῇ, ἐξηκολούθησεν ὁ Γενεσίος, διὰ τὸν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφέρθημεν πρὸς αὐτήν, θελήσαντες νὰ τὴν διώξωμεν διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὴν πατρικὴν μας οἰκίαν. Πολὺ κακῶς ἐπράξαμεν νὰ φανῶμεν τόσον σκληροὶ πρὸς αὐτήν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσέρχεται δεσποικῶς ὑπὲρ τῆς τῆς καὶ ἀναγγέλλει εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι

ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως μὲ πολυχρίθμον συνοδείαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἐξῆλθον ἀμρότεροι κατεσπευσμένοι εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς· ἦσαν τεταραγμένοι καὶ πεφοβισμένοι. Ὁ διοικητὴς τότε ἐπαρουσίασε πρὸς αὐτοὺς δύο ἀπεσταλμένους ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, οἱ ὅποιοι ἐνεχείρισαν πρὸς αὐτοὺς μίαν βασιλικὴν ἐπιστολήν.

Οἱ ἀδελφοὶ τὴν ἔλαβον μὲ μεγάλην ταραχὴν καὶ συγκίνησιν, ἀνοίξαντες δὲ αὐτὴν ἀμέσως ἀνέγνωσαν τὰ ἐπόμενα, τὰ ὅποια εἶχε γράψῃ ἡ Ἀθναῖς ἰδιοχείρως:

« Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί! Ἐμάθετε βεβαίως ὅτι ἡ θεία Πρόνοια μὲ ὑψωσεν, εἰ καὶ ἀναξίαν, εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐνθυμοῦμαι τὸν σκληρὸν τρόπον, τὸν

ὁποῖον μετεχειρίσθητε πρὸς ἐμέ, ὅχι ὡς ἀδελφοί, ἀλλ' ὡς ἐγὼ δὲν φυλάττω μνησικακίαν.

Ἐξ ἐναντίας μάλιστα σᾶς γνωρίζω καὶ χάριν. Ἡ θεία Πρόνοια ἠθέλησε νὰ σᾶς μεταχειρισθῇ ὅργανα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς μεγάλους καὶ ἀνεξερεύνητους σκοποὺς τῆς. Ἐπιθυμοῦσα νὰ σᾶς φανῶ ὡφελίμως, διώρισα διὰ τοῦ βασιλέως τὸν μὲν πρῶτον ἐξ ὑμῶν Μάχιστρον, τὸν δὲ δεύτερον Ἐπαρχον τῶν Ἰλλυριῶν. Ἀλλὰ πρὶν ὑπάγῃτε εἰς τὰς θέσεις σας, ἔλθετε πρὸς ἐμέ μὲ τὰ ἐπίτηδες ἀποσταλὲν πλοῖον, διὰ νὰ σᾶς ἀσπασθῶ.

Δάκρυα μετανοίας, ἐγνωμοσύνης καὶ χαρᾶς ἔρρευσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν δύο ἀδελφῶν.

Ὅτε δὲ ὁ διοικητὴς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἀπεμακρύνθη, οἱ δύο ἀδελφοὶ ἡτοιμάζοντο ἤδη διὰ τὴν ἀναχώρησιν.

Εἶσαι πολὺ μικρά

Εἶσαι πολὺ μικρά, εἶσαι πολὺ μικρά! ἀκούω νὰ μοῦ λέγουν καθημέραν. Εἶσαι πολὺ μικρά, μοῦ λέγει ἡ μητέρα μου ὅταν, ἐνῶ τὴν βλέπω λυπημένην ἢ δυσηρεστημένην, πλησιάζω νὰ τὴν θωπεύσω καὶ νὰ τὴν φιλήσω. Μὲ σπρόχνει γελῶσα καὶ μοὶ λέγει: Εἶσαι πολὺ μικρά, πῆγαινε νὰ παίξῃς.

Ὅταν ὁ πατήρ μου ἐπιστρέφῃ τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν οἰκίαν κουρασμένος καὶ σκεπτικός, ἐὰν θέλω νὰ καθίσω εἰς τὰ γόνατά του, νὰ τῷ εἰπῶ κανένα λόγον παρηγορητικὸν καὶ φιλικόν, αὐτός, μὲ ψυχρὸν μειδίαμα μὲ φιλεῖ καὶ μοὶ λέγει: Πῆγαινε νὰ εὕρῃς τὴν παιδαγωγὸν σου, εἶσαι πολὺ

μικρά ἀκόμη! Οἱ ἀδελφοί μου, καὶ αἱ ἀδελφαί μου μὲ διώκουσιν ἀπὸ τὸ μελετητήριόν των καὶ ἀπὸ τὰς διασκεδάσεις των καὶ ἐπαναλαμβάνουν αὐτὴν τὴν φράσιν. Εἶσαι πολὺ μικρά! Εἰς κάθε λέξιν μου ψιθυρίζουν. Τί θέλει λοιπὸν αὐτὴ ἡ μικρά ἐδῶ; δὲν εἰξεύρει ὅτι εἶνε ἀκόμη πολὺ μικρά!

Ἐνίοτε κλαίω καὶ θυμῶν, ἀλλὰ τότε, τρέχω γρήγορα καὶ γονατίζω εἰς τὴν εἰκόνα, σταυρόνω τὰς χεῖράς μου καὶ παρακαλῶ τὸν Θεὸν καὶ λέγω: ὦ! Θεέ μου! Σὲ ἀγαπῶ, διότι σὺ μόνον δὲν μ' εὕρισκεις πολὺ μικράν.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐἷς κύριος ἐπῆγε νὰ ἐπισκευθῇ τὸν πατέρα τοῦ μικροῦ Γεωργίου. Ὁ μικρὸς Γεώργιος παρουσιάζεται καὶ ἐρωτᾷ:

— Πῶς ὀνομάζεσθαι, κύριε, νὰ τὸ εἰπῶ εἰς τὸν μπαμπά μου, διότι τώρα δὲν εἶνε ἐδῶ.

— Ὀνομάζομαι ὅπως ὀνομάζεσαι καὶ σὺ, λέγει ὁ ἐπισκέπτης.

— Πολὺ καλά, ἀπαντᾷ ὁ μικρὸς Γεώργιος, ἐγὼ ὀνομάζομαι γαιδουράκι.

Ἐστάνη ὑπὸ τῆς Πηνελόπης.

Κύριός τις δίδει δέκα λεπτὰ εἰς μικρὸν ἐπαίτην

— Ἐυχαριστῶ, κύριε! ἀνακράζει ὁ μικρὸς ἐπαίτης, εἰς οὗ τὸ στήθος ἐκρέματο πινάκι, ἐφ' ἧς ἦτο γεγραμμένον: Ἐλεῖτε τὸν τυφλόν!

— Πῶς εἰξεύρεις ὅτι εἶμαι κύριος καὶ ὅχι κυρία, ἀρῶς δὲν βλέπεις; τὸν ἐρωτᾷ.

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ! δὲν ξεύρω καὶ ἐγὼ τί μοῦ ἔγραψαν ἐδῶ... Ἐγὼ δὲν εἶμαι τυφλός, κύριε, ἀλλὰ κωφάλα ὅς.

Ἐστάνη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος Βοναπάρτου.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

— Παππού, σὺ ποῦ τὰ ἡξεύρεις ὅλα, εἰπέ μου τί θὰ εἰπῇ γνώμη· λέγει εἰς τὸν πάππον τῆς ἡ μικρὰ Ἑλένη. Χθὲς βράδυ ὅλο γνώμη ἔλεγες. Τί θὰ εἰπῇ;

— Παράξενος ἐρώτησις! εἶπε γελῶν ὁ πάππος.

— Γνώμη, μικροῦλά μου, εἶνε τὸ πῶς μοῦ φαίνεται τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο πράγμα.

Παραδείγματος χάριν ἂν ἐρωτήσης τὴν γνώμην μου διὰ τὸ φόρεμα τῆς κούκλας σου, θὰ σοῦ εἰπῶ ὅτι δὲν μοῦ ἀρέσει, διότι εἶνε πολὺ κόκκινο, καὶ τὰ κόκκινα δὲν μοῦ ἀρέσουν.

Ἄν θέλῃς νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν γνώμην μου διὰ τὴν σκηνήν, ποῦ συνέβη χθὲς τὸ δειλινὸ μὲ τοὺς ἐξαδέλφους σου, θὰ σοῦ εἰπῶ πως οἱ ἐξαδέλφοί σου ἐφέρθησαν ὡσὰν κακοαναθρεμμένα παιδιὰ, ἀφ' οὗ ἐφώναζαν τόσο πολὺ καὶ ἤθελαν νὰ σὲ ἀναγκάσουν διὰ τῆς βίας νὰ παίξῃς ἓνα παιγνίδι, τὸ ὁποῖον σὺ δὲν ἤθελες· ἀλλὰ καὶ σὺ δὲν ἐφέρθης καλά· διότι ὅταν κανεὶς εὕρεσκειται εἰς τὸ σπίτι του, πρέπει νὰ εἶνε εὐγενὴς εἰς ὅσους τοῦ κάμνουν ἐπίσκεψιν. Δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς εἰπῇς τόσον ἄσχημα λόγια, ἔπρεπε νὰ σιωπήσῃς· ἡ σιωπὴ σου θὰ ἦτο ἡ καλλιτέρα ἀπάντησις.

Αὐτὸ θὰ εἰπῇ γνώμη· ἐνόησες τώρα;

— Naί, παππού, ἐνόησα· ἀλλὰ χθὲς δὲν ἔλεγες οὔτε διὰ τὴν κούκλάν μου οὔτε διὰ τοὺς ἐξαδέλφους μου· ἔλεγες κατὶ πράγματα, ποῦ δὲν τὰ ἐνοιῶθα, ποῦ δὲν μοῦ ἐφαίνοντο ὡσὰν ἐλληνικά.

— Καὶ ὅμως διὰ τοὺς Ἕλληνας ὠμιλοῦσαμεν, μικροῦλά μου.

— Τοὺς ἀγαπᾷς τοὺς Ἕλληνας, αἱ, παππού;

— Ἀκουσέ με, μικροῦλά μου, ἀγαπᾷς σὺ τὸν πατέρα, τὴν μητέρα, τὸν ἀδελφόν σου, τὸν πάππον σου, μὲ ἓνα λόγον τὴν οἰκογένειάν σου;

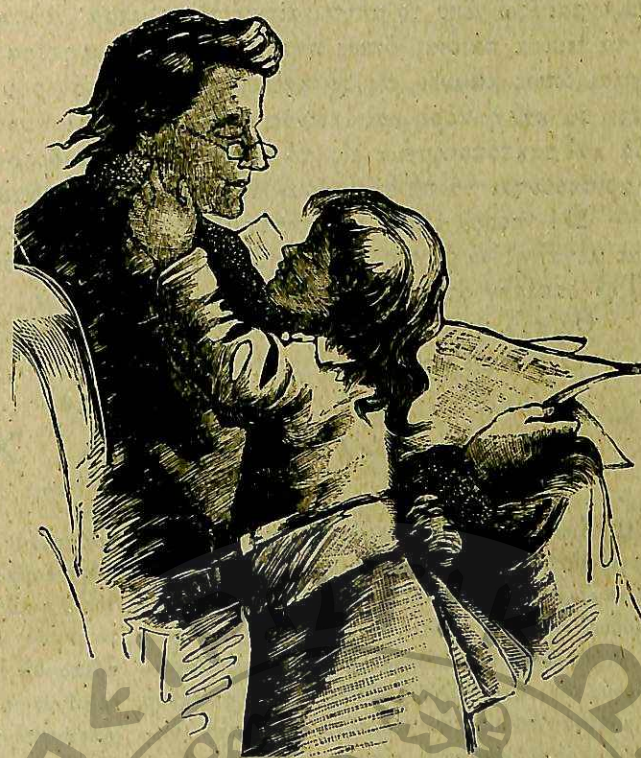
— Θέλει καὶ ἐρώτημα αὐτό, παππού;

— Λοιπὸν οἱ Ἕλληνας εἶνε ἡ οἰκογένειά μας, μία μεγάλη οἰκογένεια, ἡ ὁποία εἶνε εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου. Καὶ πρέπει νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν, καὶ ὅταν τοὺς κατηγοροῦν ἐμπρὸς μας πρέπει νὰ τοὺς υπερασπίζωμεν.

— Naί, νοιώθω, παππού. Δι' αὐτὸ ὁ Φιλοπόιμην δὲν ἀγαπᾷ καθόλου ὅσους δὲν ἀγαποῦν τοὺς Ἕλληνας.

ΕΤΟΣ Θ' — ΤΕΥΧΟΣ 24^{ον}

ΤΟΜΟΣ 1Β'—12

— Βέβαια, δι' αυτό. — Καί δι' αυτό ο Κίμων λέγει: όταν μεγαλώσω, θά γίνω στρατιώτης και θά πολεμήσω διά τήν Ἑλλάδα.

— Πολύ καλά λέγει ὁ Κίμων, Ἑλένη μου.

— Τότε λοιπόν, παππού, κ' ἐγὼ ἤθελα νά ἤμουν ἀγόρι, γιατί κ' ἐγὼ ἤθελα νά λέγω ὅ,τι λέγει ὁ Κίμων.

— Ὅχι, ὄχι, μικροῦλά μου. Ὁ καθείς ἔχει ἰδιαίτερα καθήκοντα ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον· οἱ ἄνδρες κάμνουν μερικὰς ἐργασίας, πού εἶνε πολὺ κοπιαστικά, γίνονται στρατιῶται, ναῦται, γεωργοί· ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες ἔχουν τὰ καθήκοντά των· οἱ ἄνδρες ἐργάζονται ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, αἱ γυναῖκες μέσα· αὐτὰ στολίζουν τὸ σπίτι· περιποιῶνται τὰ μικρὰ παιδία, ὅπως περιποιεῖται σὲ ἡ μητέρα σου, τοῖς δίδουν τὸ καλὸν παράδειγμα, ὅπως κάμνει εἰς σὲ καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν σου ἡ μητέρα σου, διότι θέλει νά γίνετε σὺ καλὴ κόρη καὶ ἐκεῖνος καλὸς νέος. Αἱ γυναῖκες φροντίζουν νά εἶνε ὅλα καθαρά καὶ τακτοποιημένα εἰς τὸ σπίτι, καὶ οἱ ἄνδρες ὅταν ἐρχονται ἀπὸ τὸ ἔργον των εὐχαριστοῦνται νά τὰ εὐρίσκουν ὅλα ἑτοιμα, ὅλα ὅπως πρέπει.

— ὦ! πόσον εἶμαι εὐχαριστημένη πού εἶμαι κορίτσι, παππού! Πῶς ἤθελα νά ἦμαι μεγάλη, νά βοήθῃ τὴν μητέρα, νά φροντίζω δι' ὅλα!

Τὴν ἐσπέραν ὅταν ἔπese νά πλαγιάσῃ ἡ Ἑλένη, εἶπεν εἰς τὴν κοῦκλάν της:

— Θά σοῦ εἰπῶ κάτι, Κεκκινόσκουφη, καὶ κύτταξε νά τὸ νοιώσῃς· εἶσαι γυναῖκα, καὶ αἱ γυναῖκες ἔχουν πολλὰ καθήκοντα νά κάμνουν.

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 167)

ὦ! διατί νά μὴ ἀκούσῃ τὴν Ἑλπίδα ὅτε ἔλεγεν εἰς αὐτὸν νά μὴ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν κατηραμένην ταύτην πόλιν! Διατί, παρασυρόμενος ὑπὸ φιλοδόξων ὀνείρων, διατί νά ἐπιθυμήσῃ ἐγκώμια καὶ μεγαλεῖα! Τώρα ἐστερήθη καὶ τοὺς τρεῖς θησαυροὺς του, καὶ οὐδεμίαν πλέον ἐλπίδα ὑπελείπετο εἰς αὐτόν· ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνθρώπων μοχθηρῶν καὶ ἀπατεῶνων, οἵτινές τον μετεχειρίζοντο ὡς παράφρονα. Τί θά ἀπογίνῃ!

Ἐλαφρὸς θόρυβος ἠκούσθη πρὸς τὴν θύραν τοῦ κελλίου του καὶ ὁ Χρίστελ ἐστράφη καὶ εἶδεν ἀνοιγομένην μικρὰν θυρίδα ἐπὶ τῆς θύρας του καὶ κεφαλὴν ἀνθρώπου, ὅστις εἶπε πρὸς αὐτόν:

— Λάβε τὴν μερίδα σου. Εἶμαι ὁ φύλαξ τοῦ βασιλικοῦ θηριοτροφείου.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν ἐφαίνετο κακός· διὸ πλησιάζας ὁ Χρίστελ πρὸς αὐτόν εἶπε:

— Ἀκουσε, σὲ παρακαλῶ, πρέπει νά μου ἀνοίξῃς νά φύγω ἀπ' ἐδῶ μέσα. Ἐγὼ οὐ-ε-ἐθέλω ποτέ ἄνθρωπον οὔτε τρελὸς εἶμαι.

Ἀλλ' ὁ φύλαξ σείων τὴν κεφαλὴν εἶπεν:

— Ἀμ' τὸ ἔξω, ὅλοι οἱ τρελοὶ ἔτσι λένε, ἔτσι εἴσατε σεῖς, λέτε πῶς τὰ ἔχετε τετρακόσια,

καὶ ποῦ! . . . Κάθισε, παλληκάρι μου, αὐτοῦ μέσα ἡσυχᾶ, ἂν θέλῃς νά μὴ σε πάρῃ διὰ ἄγριον θηρίον ὁ κύριος ἐπιθεωρητής. Μὴ σου περάσῃ ἀπὸ τὸ μυαλὸ νά δοκιμάσῃς νά φύγῃς ἀπὸ δῶ μέσα, ἄδικα θά πάῃ ὁ κόπος σου· διότι τὴν ἡμέρα θά σε ἰδοῦν οἱ φύλακες, τὴν νύκτα ἡ αὐλὴ εἶνε γεμάτη ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία πού τους ἀνοίγουμε τὰ κλουβιά τους καὶ τὰ ἀπολάμναι νά πάρουν τὸν ἀέρα τους, τὰ καίμενα καὶ αὐτά. Καὶ νά ἰδῇς τί κακὸ γίνεται μέσα ἔς τὴν αὐλή. Ἀγκαλὰ θά τὰκούσῃς ἀπὸ τὴν νύκτα, νά ἰδῇς τί βοῇ καὶ κακὸ γίνεται ὅλη νύκτα, χαλασμός κόσμου, παλληκάρι μου. Θά σου ἀρέσῃ καὶ θά διασκεδάσῃς. Πρὶν σε φέρουν ἐσένα ἐδῶ, ἔφεραν ἕνα ζῷον πολὺ περίεργον, μία μαϊμού πού μιλεῖ σὰν ἄνθρωπος· ποῦ νά ἰδῇς! καὶ ἐγὼ δὲν εἰζεύρα πού νά το κλείσω, μαζί μὲ τὰ ζῷα ἡ μέσα ἔς τὸ κελλί αὐτὸ δά πού εἶσαι τώρα σὺ· αὐτὴ τὴ μαϊμού δὲν τὴν ξεχωρίζεις ἀπὸ ἄνθρωπον· μοναχὰ πῶς εἶνε μαλλιάρος. Ἐγὼ νά σου εἰπῶ, λέγω πῶς εἶνε ἄνθρωπος μαλλιάρος, μὰ οἱ σοφοὶ Ἀκαδημαῖκοι λέγουν καὶ καλά πῶς εἶνε μαϊμού. Ποῦ νά ἰδῇς! ἔχομε καὶ ἄλλες μαϊμούδες ἕνα σωρό, μὰ δὲν εἶνε τόσο προχω-

ρημένες σὰν τὴν καινούργια· αὐτὲς διαβάζουν τὴν ἐφημερίδα, ἀλλὰ δὲν μιλοῦν. Νά ἰδῇς, ἔχομε καὶ ἕνα κροκόδειλον καὶ κλαίει ὁ καίμενος. Τώρα δὰ εἰπὼν πῶς θά μου φέρουν καὶ μία γίδα κατὰσπρη σὰν τὸ χιόνι, μὰ δὲν εἰζέρεῖς τί χαριτωμένο ζῷον ὅπου εἶνε! καὶ τὸ μαλλί της εἶνε σὰν τὸ μετάνι. Καὶ ἐγὼ ἀπορῶ πῶς αὐτοὶ πού τὴν εἶχαν δὲν τὴν ἐκράτησαν διὰ λόγον τους, ἀλλὰ τὴν ἔστειλαν ἐδῶ. Ποιὸς ξεύρει ποιὸς το εἶχε τὸ καίμενο τὸ ζῷον καὶ πῶς το ἀγαποῦσε· ἀκόμη ἔχει τὸ χρυσὸ σχοινάκι ἔς τὸ λαιμὸ της.

— Ἡ Χάρις! ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ, ἡ Χάρις εἶνε! ὦ, σὲ παρακαλῶ νά μὴ τὴν ἀφήσῃς νά τὴν κατασπαράξουν τὰ ἄγρια θηρία. Σὲ παρακαλῶ πολὺ, σὲ παρακαλῶ, ἄφησέ με νά φύγω ἀπ' ἐδῶ μέσα!

Καὶ ἐπληττε τὴν θύραν διὰ τῶν πυγμῶν του καὶ ἔσειε τοὺς μοχλοὺς διὰ νά τους ἀποσπάσῃ.

— Νά, ὁ καίμενος, τὸν ἔπιασε ἡ τρέλα του, εἶπεν ὁ φύλαξ περίλυπος. Μὰ αὐτὸς χωρὶς ἄλλο εἶνε τρελὸς ἀπὸ τοὺς τρελοὺς. Καλὰ ἔκαμαν καὶ τὸν ἐκλείσαν, ποιὸς ξέρει τί εἰμποροῦσε νά κάμῃ, ἂν τὸν ἄφιναν ἐλεύθερον.

Καὶ παρευθὺς ἐκλείσε τὴν θυρίδα, ὁ δὲ Χρίστελ ἤκουσε τὸν κρότον τῶν βημάτων του καὶ τὸν ἤχον τῶν συγκρουομένων κλειδίων του.

Περίστρεψε τὰς χεῖράς του ἐξ ἀπελπισμοῦ καὶ κατέκοψε διὰ τῶν ὀδόντων του τοὺς δακτύλους του μετὰ λύσεως. Ἐμεινε δὲ πολλὰς ὥρας ἀκίνητος, κατατεθλιμμένος καὶ ἔχων κλειστὸς τοὺς ὀφθαλμούς διὰ νά μὴ ἰδῇ τὴν νύκτα ἐπερχομένην, καὶ τὰ ὅσα κλειστὰ διὰ νά μὴ ἀκούῃ τὰς ἀγρίας κραυγὰς τῶν θηρίων· μεταξὺ δὲ τῶν κραυγῶν ἐκείνων ἡ ἐξημμένη του φαντασία τὸν ἔκαμνε νά νομίζῃ ὅτι διακρίνει τὰ λυπηρὰ βελάσματα τῆς χαριτωμένης του αἰγός.

Ἦλθεν ἡ νύξ καὶ ὁ δύστηνος Χρίστελ ἐσκέπτετο πού ἄραγε νά εἶνε ἡ Ἑλπίς; Τί θά γίνῃ ἡ δύσμοιρος κόρη ἄνευ τοῦ γάλακτος τῆς πιστῆς τροφῆς της, ἄνευ τῆς Χάριτος; Πόσον τὸν ἔτυπεν ἡ συνειδήσις του, διότι ἀπεφάσισε νά ἀφήσῃ τὰς συντρόφους του μόνας! τώρα ἐνόησεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νά τὰς ἀφήσῃ. Τότε ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν του ἡ ἀγωνία τῆς Ἑλπίδος ὅτε εἰσέρχοντο εἰς τὰ ἀνάκτορα! Πόσον ἦτο ὠχρά, πόσον ἔτρεμε! πόσον τὸ γλυκὺ καὶ εὐγλωττον βλέμμα της ἐφαίνετο ὅτι τὸν παρεκάλει νά μὴ τὴν ἐγκαταλίπῃ μόνην! Ἐσκέπτετο ὁ Χρίστελ καὶ ἔλεγε θρηνῶν:

— Τί ἀνόητος νά μὴ σε ἰκούσω, Ἑλπίς μου. Μόσον ἐφάνην ἀχάριστος καὶ ἀμελής! Πῶς ἄφησά νά με παρασύρουν αἱ κολάκειαι τῶν ἀθλίων ἐκείνων μουσικῶν! Καὶ διατί τάχα με ἐκολάκευον τόσην ὥραν; διὰ νά με ἀφανίσουν εὐκολώτερον καὶ μίαν ὥραν ἀρχήτερα! Ἐγὼ ἤκουα τὰς κολακείας καὶ τὰ ἐγκώμια καὶ σὲ ἐλησμόνησα, Ἑλπίς μου, καὶ οὐδὲ κὰν ἐσυλλογίσθην νά ἐρωτήσω πού εἶσαι, Ἑλπίς μου, καὶ τί κάμνεις! Πόσον ἀχάριστος εἶμαι! Τίς εἰζεύρει, Ἑλπίς μου, ἂν σε ξαναἰδῶ ποτέ!

Λίπνης θόρυβος μέγας ἠκούσθη ἐν τῇ αὐλῇ, κραιγαί, ὠρυγμοί, συριγμοί, θόρυβος καὶ κακόν. Τί νά εἶνε!

Ὁ Χρίστελ ἔτρεμεν ὑπὸ φόβου καὶ ἀηδίας καὶ ἔκρυπτε τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν του· ἀναμφιβόλως θά ἦτο ἡ τελευταία ὥρα τῆς δυστήνου Χάριτος. Τότε τὸν κατέλαβε σφοδρὰ τύψις τοῦ συνειδότος καὶ περιστρέφων τὰς χεῖρας ἀνεφώνησεν:

— ὦ! Ἑλπίς, συγγνώμην! ἤμαρτον! Ἑλπίς! ὦ! Ἑλπίς μου!

— Χρίστελ! ὦ, Χρίστελ! Σήκω γρήγορα καὶ ἀκολούθει μοι!

Ἦκούσθη φωνὴ γλυκεῖα πολὺ πλησίον τοῦ Χρίστελ, ὅστις ἀνεπήδησεν ὡς ἀνέβλεπεν ὄνειρον.

— Σούτ! σιωπὴ! εἶπεν ἡ γλυκεῖα φωνὴ ἡ αὐτὴ ἥτις ἐνανούριζεν αὐτὸν ὅτε ἦτο μικρὸν παιδίον. Σιωπὴ, δὲν πρέπει νά μας ἰδῇ οὐδὲ νά μας ἀκούσῃ ψυχὴ.

Καὶ χεῖρ ἄβρᾶ ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ τὸν ἔσυρεν ἐντὸς τοῦ πυκνοῦ σκότους.

— Ἑλπίς... ἐφέλισεν ὁ Χρίστελ ἀσθμαίνων.

— Σιωπὴ! ὀφείλεις νά με ὑπακούῃς χωρὶς νά λέγῃς τίποτε. Ἐξέλθε ἐκ τῆς θύρας τὴν ὁποίαν τώρα ἤνοιξα. Ἀπεκοίμισα τὸν φύλακα καὶ τοῦ ἐπῆρα τὸ κλειδίον.

— Ἀλλὰ, Ἑλπίς μου, πῶς θά περάσωμεν ἀπὸ τὴν αὐλήν; σὺ δὲν εἰζεύρεις ὅτι εἶνε γεμάτη ἄγρια θηρία.

— Σιωπὴ, ἂς λείπουν αἱ ὁμιλίες.

— Ναι, ἐκατάλαβα τί μου λέγεις, ἀλλὰ τὰ ἄγρια θηρία ὅλη νύκτα...

— Σιωπὴ, καὶ ἀκολούθει μοι.

— Ἀλλὰ τὰ θηρία; Δὲν τὰ ἀκούεις πῶς ὠρύονται;

— Σιωπὴ. Λάβε τὸ βιολί σου καὶ παίξε.

— Ἀχ! Ἑλπίς μου, τὸ βιολί μου! Μοῦ τὸ ἐπῆραν...

— Λάβε το, νά το ...

— Ά! τὸ βιολί μου, ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ ἐκθαμβὸς Ὡ, σ' εὐχαριστῶ, Ἐλπίς μου, καὶ πῶς το ὑπέρ; ...

— Σιωπή! σοῦ εἶπα ἅπαξ διὰ παντός νὰ μὴ ὁμιλῇς, ἀλλὰ νὰ ἀκούῃς καὶ νὰ ὑπακούῃς, εἶπεν ἡ Ἐλπίς ἐπιτακτικῶς. Ἀκολουθεῖ μοι, θὰ διέλθωμεν διὰ τῆς αὐλῆς ...

— Ά! Ἐλπίς μου, δὲν εἰσεύρεις ... ἡ Χάρις ἡ καϊμένη ... θὰ τὴν κατεσπάραζαν ...

— Ὅχι ἀκόμη· ἀλλὰ θὰ τὴν κατασπαράζουν ἂν δὲν σπεύσῃς νὰ με ὑπακούῃς. Ἀκολουθεῖ μοι. Λάβε τὸ βιολί σου καὶ παίξε.

Ὁ Χρίστελ ὑπακούσας ἔλαβε τὸ βιολί του καὶ ἔπαιξε. Μόλις ἠκούσθησαν οἱ πρῶτοι ἦχοι καὶ παρευθὺς αἱ κραυγαὶ τῶν θηρίων ἔπαυσαν.

— Προχώρει, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἐλπίς, βάδιζε γρήγορα νὰ διέλθωμεν τὴν αὐλὴν· διότι ἡ θύρα εἶνε εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος. Ἐκεῖ τὴν ἔχουν δεμένην τὴν Χάριν ... Παίξε, ἐξακολουθεῖ· παρατήρησε πῶς λάμπουν εἰς τὸ σκότος οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν θηρίων. Μᾶς βλέπουν καὶ φοβοῦνται. Παρατήρησέ τα πῶς εἶνε ἀκίνητα. Οἱ ἦχοι τῆς μουσικῆς σου ἐδάμασαν τὴν ἀγριότητά των, καὶ εἶνε ἐμπρὸς μας ἡμερῶς ἡμέρνια.

Ἐξακολουθεῖ νὰ παίξῃς. Βάδιζε καὶ ἰδοὺ ἐφθάσαμεν πλησίον τῆς Χάριτος... Ἄλλο ἐν βῆμα καὶ ἐσώθημεν· μὴ βραδύνῃς εἰ δὲ μὴ εἶσαι χαμένος... Τώρα διερχόμεθα πλησίον τῶν ἐρπετῶν, ἐδῶ εἶνε ὁ μέγιστος τῶν κινδύνων· δὲν αἰσθάνεσαι ὑπὸ τοὺς πόδας σου τὸ γλοιῶδες δηλητήριον τῶν ἰσοβόλων ὄφειων; Θάρρος, Χρίστελ μου, θάρρος. Ἐλπίζε καὶ ἔχε πεποίθησιν εἰς τὴν Ἐλπίδα σου ... καὶ αὕτη θὰ σε διασώσῃ. Βάδιζε ... βάδιζε ... ἄλλο ἐν βῆμα. Ά! ἰδοὺ καὶ ἡ Χάρις, καὶ μάλιστα εἶνε λυμένη ... Ἰδοὺ καὶ ἡ θύρα ... Ἐσώθημεν!

Καὶ πράγματι ἦσαν ἔξω τῆς αὐλῆς, μακρὰν τῶν ἀνακτόρων, μακρὰν τῆς πόλεως.

Τότε ἡ Ἐλπίς ἐστράφη καὶ εἶδε τὸν Χρίστελ μειδιδῶσα. Ἀκτὶς τῆς σελήνης διασχίζουσα τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰ ζοφερά νύκτα, ἅτινα ἐκάλυπτον τὸν οὐρανόν, ἐφώτισε τὸ γλυκὺ πρόσωπον

τῆς νεάνιδος. Ὁ Χρίστελ ἐθαύμασε τὴν ἑξοχὴν εὐμορφίαν τῆς καὶ τὴν ἐκφρασίαν τῆς ἀγάπης. Μικροῦ δεινὸν ἐκλινε τὸ γόνυ ἐμπροσθέν τῆς νὰ καταφιλήσῃ τοὺς πόδας τῆς καὶ νὰ κλαύσῃ ἐξ εὐγνωμοσύνης. Ἄλλ' ἡ νεάνις προλαμβάνουσα εἶπε πρὸς αὐτόν.

— Ἀκόμη δὲν εἴμεθα ἐκτὸς κινδύνου. Πρέπει νὰ φύγωμεν μακρὰν, πολὺ μακρὰν τῆς ἐπαρχίας ταύτης πόλεως. Ἄς σπεύσωμεν πάσει δυνάμει νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην πόλιν πρὶν γίνῃ ἡμέρα· ἄς σπεύσωμεν, διότι εἶσαι κατάκλιτος καὶ ἔχεις χρεῖαν ἀναπαύσεως.

Πορευόμενοι ἦλθον εἰς παρὰ τὸν πότον. Ἐνώπιόν των ἐξετείνετο θάλασσα σκοτεινὴ, καὶ πέραν πολὺ μακρὰν διεφαίνετο φῶς, ἀλλὰ πολὺ ἀμυδρὸν καὶ δυσδιάκριτον.

Παρά τὴν ἀκτὴν ἦτο ἀκάτιον ἠγκυροβολημένον, ταλαντούμενον ὑπὸ τῶν ἐλαφρῶν κυματισμῶν τῆς θαλάσσης. Ἡ Ἐλπίς κύψασα ἀνέσυρε τὴν ἄγκυραν καὶ εἶπε πρὸς τὸν Χρίστελ.

— Ἐμβαίνει, Χρίστελ μου. Καὶ ἄφ' οὗ εἰσῆλθεν, ἡ Ἐλπίς ἔλυσε τὸ ἱστίον καὶ ἐκάθισε παρὰ τὸ πηδάλιον.

Τὸ πλοῖον ἐπλεε κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ ἀμυδρὸν φῶς, ὅπερ βαθμυδὸν ἐφαίνετο καθαρότερον καὶ ἐμεγεθύνετο.

— Παρατήρησε, Χρίστελ μου, ἡ ἡμέρα ὑποφώσκει. Βλέπεις πέραν εἰς τὸ φῶς τῆς αὐγῆς τὸ ὅρος τὸ ὁποῖον φαίνεται ὡς σκιά;

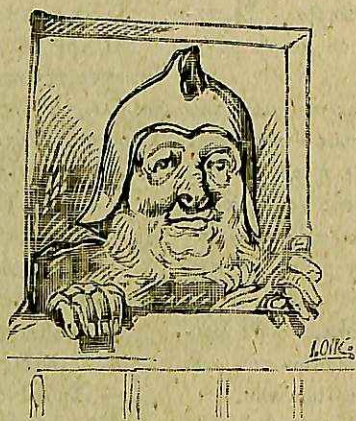
— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ Χρίστελ.

— Ἐχε τώρα τοὺς ὀφθαλμοὺς σου προσηλωμένους ἀπέναντι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ μετ' ὀλίγον θὰ διακρίνῃς τὰ τεῖχη τῆς Ἱερουσαλὴμ. Τὴν βλέπεις τὴν μεγάλην πόλιν;

— Ὅχι ἀκόμη, εἶπεν ὁ Χρίστελ.

Καὶ ἐξηκολούθουν πλέοντες ἐν σιωπῇ.

— Τὴν βλέπω! τὴν βλέπω!, ἀνεφώνησεν αἰφνης ὁ Χρίστελ. Ἐλπίς μου, Ἐλπίς, τὰ τεῖχη εἶνε χρυσᾶ, καὶ βλέπω λάμποντας λίθους πολυτίμους, σαπφείρους, ρουβίνια, σμαράγδους!... Βλέπω τώρα καὶ τὰς πύλας!... τὰς πύλας κοσμοῦσι μαργαρίται παμμέγιστοι, ὅμοιοι μὲ αὐτοὺς ὅπου

ΕΙΜΑΙ Ο ΦΥΛΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΥ (Σελ. 178)

στολιζούν τὸν λαιμόν σου καὶ τὴν ὠραίαν κόμην σου. Βλέπω εἰσερχομένας καὶ ἐξερχομένας μορφὰς ὁμοίας πρὸς τὴν ἰδικήν σου, εὐμορφοτάτας ὅπως σύ... ἀλλ' αὐταὶ ἔχουν καὶ πτέρυγας...

Ὁ Χρίστελ ἐν τῷ θαυμασμῷ του δὲν ἐνόησε κἄν ὅτι ἡ Ἐλπίς εἶχεν ἤδη ῥίψῃ τὴν ἄγκυραν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατεγίνετο νὰ δέσῃ τὸ ἱστίον.

— Ἐφθάσαμεν, Χρίστελ μου. Καὶ τώρα ἀκολουθεῖ μοι.

Ὁ Χρίστελ ἠκολούθησε τὴν Ἐλπίδα, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους πρὸς τὴν ἀκτινοβολοῦσαν πόλιν. Ἐφθασαν ἔξω τοῦ πελωρίου χρυσοῦ τεύχους. Πρὸ τῆς μεγάλης πύλης ἴστατο ἄγγελος ἀστηρὸν ἔχων τὸ πρόσωπον, ὅστις εὐθὺς ὡς εἶδε τὸν Χρίστελ ἐτοιμαζόμενον νὰ εἰσελθῇ, ἐξέτεινε τὴν φλογίνην ῥομφαίαν του διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

Ὁ Χρίστελ ἐντρομος ἀπέβλεψε πρὸς τὴν Ἐλπίδα· αὕτη δὲ ἔβαλεν εἰς τοὺς τρέμοντας δακτύλους του τὸ τόξον καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ἐπιτακτικῶς: — Παῖξε.

— Δὲν εἰμπαρῶ... φοβοῦμαι, εἶπεν ὁ Χρίστελ στεναῶν.

Ἄλλ' ἡ Ἐλπίς ἔλαβεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας του καὶ τὰς ὠδήγησεν ὅπως ἄλλοτε ποτε, ὅτε ἡτο παιδίον. Ὁ ἄγγελος ἀκούσας τὸν ἦχον τοῦ βιολίου, κατεβίβασε παρευθὺς τὴν ῥομφαίαν, τὸ δὲ πρόσωπον αὐτοῦ ἐμειδίασεν ὡς τὸ τῆς Ἐλπίδος.

Τότε ἡ Ἐλπίς στραφεῖσα πρὸς τὸν Χρίστελ εἶπε πρὸς αὐτὸν μετ' ἀρρήτου ἀγάπης καὶ γλυκύτητος. Χαῖρε, Χρίστελ μου, ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ χωρισμοῦ.

— Ἐλπίς, ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ ἀγωνίων. Θά με ἀφήσῃς; Καὶ τί θὰ γίνω, Ἐλπίς μου, μόνος καὶ ἔρημος;

— Δὲν με χρειάζεται πλέον, εἶπεν ἡ Ἐλπίς. Σὲ συνάδευσα μέχρι τῆς πύλης ταύτης ἀλλ' οὐδέποτε διέρχομαι τὴν πύλην· διότι ἔχω καὶ ἄλλους ὁδοιπόρους νὰ ὀδηγήσω ἐδῶ. Δός μοι καὶ τὸ βιβλίον σου, διότι δὲν το χρειάζεται πλέον. Θά σου δώσω χρυσὴν ἄρπαν ὅποιαν ἔχουν καὶ τὰ σεραφεῖμ. Ἐνθυμεῖσαι πῶς τὸ ἔλεγε τὸ βιβλίον ὁ γέρον μουσικός; Τὸ ἔλεγε Φίτες· τὸ ὄνομα τοῦτο σημαίνει πίστιν, καὶ διὰ τῆς πίστεως ὑπερπηδᾷ ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς τοὺς κινδύνους, ὡς καὶ

σὺ ἐκ πείρας τὸ γινώσκεις. Χρεῖαν ἡμῶν δὲν ἔχεις πλέον. Ἐνταῦθα δὲν ἔχεις χρεῖαν οὔτε πίστεως, διότι δὲν ὑπάρχουν πλέον κίνδυνοι, οὔτε ἐλπίδος, διότι δὲν ἔχεις πλέον τίποτε νὰ ἐλπίσῃς. Τοῦ λοιποῦ θὰ ἀπολαύῃς τῆς αἰωνίας μακαριότητος, καὶ θὰ σ' ἀπομείνῃ μόνῃ ἡ θεῖα χάρις.

— Χάρις; ἐφέλυσεν ὁ Χρίστελ, ἀναζητῶν αὐτὴν διὰ

τοῦ βλέμματός. Ποῦ εἶνε ἡ Χάρις; — Ἰδέ την, εἶπεν ἡ Ἐλπίς δεικνύουσα διὰ τοῦ δακτύλου.

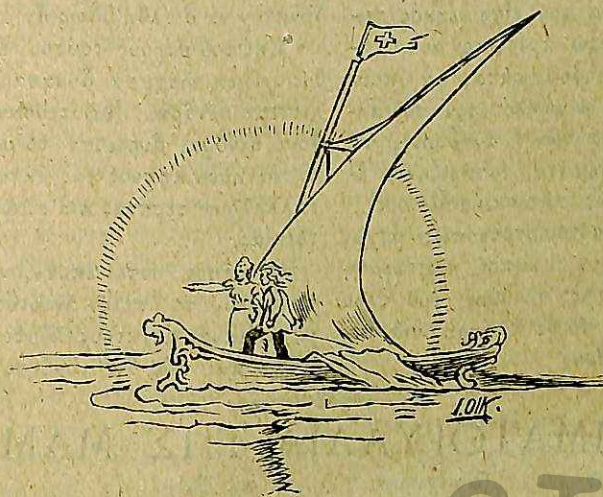
Ὁ Χρίστελ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδεν ἐνώπιόν του ὀρθὴν νεάνιδα ἐξαιτίας καλλονῆς, καὶ μειδιδῶσαν πολὺ γλυκύτερον τῆς Ἐλπίδος. Ἐφόρει ἐσθῆτά χιονόλευκον ἐκ μαλακοῦ καὶ μεταξώδους ἐρίου, καὶ ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν δεξιάν, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἐτέρας χειρὸς ἥνοιγε μίαν τῶν πύλων τῆς πόλεως τῆς μεγάλης.

— Χάρις! ἀνεφώνησεν ὁ Χρίστελ μετὰ θάρρους καὶ ἑλθὼν πλησίον αὐτῆς ἐκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς... καὶ ἀπεκοιμήθη...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι ΦΕΡΜΠΟΣ

Κατὰ τὸ Γαλλικόν

τῆς προηγουμένης Καντακουζηνού-Ἀλτιέρη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕ ΧΡΙΣΤΕΛ ΜΟΥ Ἡ ΗΜΕΡΑ ΥΠΟΦΩΣΚΕΙ (Σελ. 180)

ΤΑ ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ζ'—ΟΙ ΚΡΕΜΑΣΤΟΙ ΚΗΠΟΙ

Οι Κρεμαστοί κήποι υπήρξαν επίσης εις την Βαβυλῶνα ὅπως καὶ τὰ τείχη τὰ ὅποια περιεγράψαμεν εἰς τὸ παρελθὸν φυλλάδιον. Καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου καὶ ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς του ἐπέσυραν τὸν θαυμασμόν ὅλου τοῦ κόσμου.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἦτο ἀκριβῶς τετραγωνικόν, ἐκάστη δὲ πλευρὰ του εἶχε μῆκος τετρακοσίων ποδῶν. Τὸ ἔξω πρόσωπον αὐτοῦ ἀπετελεῖτο ἀπὸ θολωτὰ οἰκοδομήματα, τὰ ὅποια ἦσαν κατὰ βαθμίδας τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἄλλου, ὥστε νὰ γίνεται δι' αὐτῶν ἡ ἀνάβασις, τὰ δὲ θολωτὰ ταῦτα οἰκοδομήματα ἐστηρίζοντο ἐξωθεν ἀπὸ κίονας λαμπρῶς κατεσκευασμένους.

Τὸ οἰκοδόμημα ὑψύτου τοιοῦτοτρόπως μέχρι τῆς κορυφῆς ὅπου ὑπῆρχον οἱ κήποι, περιεφραγμένοι μετ' εἰς καὶ ἐπάλλετο· τὸ ὕψος τοῦ ὅλου ἦτο πεντήκοντα ποδῶν, τὸ δὲ πλάτος τῶν θολωτῶν κτηρίων εἴκοσι δύο.

Ἐπὶ τῶν θολωτῶν οἰκοδομημάτων ἔστρωσαν πρῶτον μὲν στύλους λιθίνους, ἐπὶ τούτων ἔστρωσαν ἄλλους στύλους σταυρωτοὺς ἀπὸ ξύλον φοίνικος, ἐπὶ τῶν στύλων τούτων ἔστρωσαν καλάμον, καὶ ἐπὶ τοῦ στρώματος τῶν καλῶν ἔχυσαν ἀσφάλτον, ἐπὶ τῆς ἀσφάλτου ἔστρωσαν πλίνθους ὅπτας συνδεδεμένας μετ' ὕψον, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔθηκαν πλάκας μολυβδίνους ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διέλθῃ ὕδωρ δι' αὐτῶν.

Ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου ἔθεσαν εἰς πολὺ βάθος χώμα ὥστε νὰ δύναται νὰ τρέφῃ τὰ μεγάλα δένδρα. Ἐφύτευσαν λοιπὸν παντὸς εἶδους δένδρα, διήρσαν τὸ μέρος εἰς πρασιὰς, τὸ κατέστησαν κήπους καὶ ἔκτισαν μάλιστα καὶ καταλλήλους τερπνάς καὶ εὐαρέστους βασιλικὰς κοιτίδας.

Οἱ κήποι οὗτοι ἐποτίζοντο ἀπὸ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὅποιον ἀνεβιβάζετο ἕως ἐκεῖ ἐπάνω μετὰ μηχανὰς ἀράτους ὥστε κανεὶς δὲν ἐγνώριζε πῶθεν καὶ πῶς ἀνεβιβάζετο τὸ ὕδωρ.

ΤΑ ΟΜΜΑΤΟΓΥΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 161)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔφθασα μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας μου. Ἀπὸ τριῶν ἤδη ἔτῶν ἀπεφοίτησα ἀπὸ τὸ σχολαρχεῖον καὶ ἐξηκολούθουν τὰ μαθήματα τοῦ γυμνασίου, τὸ παρελθὸν δὲ θέρος ἐγίνε λόγος νὰ σταλῶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἄλλ' ἔκτοτε ... ἔκτοτε ... ἡ δυστυχὴς μάμη μου ἀπέθανεν· ἐσπέραν τινὰ πρὸ δύο μηνῶν μοι εἶπε·

— Δὲν εἶμαι καλὰ σήμερα. Αὐριον ὅταν θὰ πηγαίνῃς εἰς τὸ σχολεῖόν σου, πέρασε ἀπὸ τὸν ἱατρὸν καὶ παρακάλεσέ τον νὰ ἔλθῃ νὰ με ἴδῃ.

Ἐξέτελεσα τὴν παραγγελίαν τῆς· ἀλλ' ἐν ᾧ ἐπέστρεφον τὴν μεσημβρίαν συνήντησα τὸν κ. Σαλμόντην.

— Γρήγορα, παιδί μου, μοι εἶπε· εἶναι πολὺ ἄσχημα καὶ σὲ ζητεῖ.

Ἐτρέξαμεν καὶ οἱ δύο.

Ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ἡ μάμη μου,

στηριζομένη εἰς τὸ προσκεφάλαιον ἐφαίνετο ὅτι μετ' ἀνέμενεν.

— Ἀγαπητόν μου παιδί, μοι εἶπε, πηγαίνω νὰ εὕρω τὴν μητέρα σου καὶ τὸν πατέρα σου. Φίλησέ με· ὅταν δὲν θὰ εἶμαι πλέον εἰς τὸν κόσμόν, ὁ κ. Σαλμόντης τὸν ὅποιον καθιστῶ κηδεμόνα σου, θὰ σὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου θὰ μένῃς μέχρι τέλους τῶν σπουδῶν σου. Εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν θὰ ἐπανέλθῃς μόνον ἀφ' οὗ ἐκλέξῃς στάδιον, τὸ ὅποιον θὰ σοὶ ἐπιτρέπῃ νὰ ζῇς ἡσύχως.

Ἐγὼ ἤρχισα νὰ κλαίω καὶ νὰ ὀλολύζω· ἀλλ' ἡ μάμη μου ἐξηκολούθησεν·

— Ἀρίσταρχέ μου, ἄκουσε τοὺς τελευταίους λόγους μου, παιδί μου. Ἐγὼ μίαν ἰδέαν διὰ σέ· θέλω νὰ γίνῃς ἱατρός, ὅπως ἦτο καὶ ὁ πάππος σου. Ὅλίγα ἐπαγγέλματα δίδουν εἰς τὸν γενναῖον κερδὸν ἄνθρωπον τὴν εὐκαιρίαν νὰ φανῇ ὡφελιμὸς εἰς τοὺς ἄλλους. Καὶ εἰς τὸν κόσμον τούτον εὐρισκόμεθα διὰ νὰ κάμωμεν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον καλόν. Μὴ τὸ λησμονεῖς.

Ἡ φωνὴ τῆς ἐξησθένη. Ἐπρεπε νὰ πλησιόσω τὸ οὖς μου εἰς τὰ χεῖλη τῆς διὰ νὰ τὴν ἀκούω. Ἐξέβαλε τὰ ὀμματογυαλιά της καὶ εἶδα τοὺς γαλανοὺς ἐκείνους ὀφθαλμούς, τοὺς τόσον γλυκεῖς, τοὺς ὁποίους μόλις εἶχον ἴδῃ μίαν ἐσπέραν! . . . Ὡ πῶς τὴν ἡγάπων τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν μάμμη μου! . . .

Ἐκράτει ἐν μικρὸν κιβωτίδιον εἰς τὰ γόνατά της· ἐκλείδωσεν εἰς αὐτὸ τὰ φοβερά ὀμματογυαλία καὶ ἔδωκε τὸ κλειδίον εἰς τὸν κ. Σαλμόντην.

— Αὐτὸ τὸ σεντουκάκι θὰ τὸ δώσῃτε εἰς τὸν Ἀρίσταρχον ὅταν δώσῃ ἐξετάσεις καὶ σὰς φέρῃ τὸ δίπλωμά του.

Μίαν ἄλλην παράκλησιν ἔχω νὰ σοὶ ἀποτείνω, ἐξηκολούθησεν ἡ θνησκουσα, στραφεῖσα πρὸς ἐμέ. Πρὶν ἀναχωρήσῃς εἰς Ἀθήνας, ἐνθυμήσου ὅλας τὰς ἀναμνήσεις σου, καὶ γράψε τας, ὥστε ὁ νέος σου βίος νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ τὰς ἐξαλείψῃ. Μοὶ τὸ ὑπόσχεσαι; Εἰς τὴν πόσιν εἶσαι εἰλικρινής. Θὰ ὠφελήθῃς μίαν ἡμέραν νὰ τὰς ἀναγνώσῃς. Ἀφῆσε τὸ τετράδιον εἰς τὸ ἐρμάριον μου· καὶ ἀνάγνυσέ το ὅταν τελειώσῃς τὰς σπουδὰς σου καὶ ἐπανέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, εἰς τὴν οἰκίαν σου.

Ἵπεσθένη. Ἡ δυστυχὴς μου μάμη ἔλαβε τότε τὴν κεφαλὴν μου μετὰ τὰς δύο χεῖράς της καὶ μ' ἐφίλησε... μετὰ πόσῃ ἀγάπῃ μ' ἐφίλησε... Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐπέστρεφα ὀπίσω ἐπὶ τὰ ὀκτὼ ἔτη καὶ ὅτι ἡσθανόμην ἀκόμη ἐπὶ τοῦ μετώπου μου τὰ χεῖλη τοῦ ἀγαπητοῦ μου πατρὸς καὶ τῆς προσφιλοῦς μητρός μου! . . .

— Μετὰ ἡγάπας λοιπὸν, μάμη μου; ἡρώτησα λίαν συγκεκινημένος.

— Ναί, Ἀρίσταρχε, ναὶ παιδί μου, σὲ ἀγαπῶ, ὅπως σὲ ἡγάπα ἡ μητέρα σου, ὅπως ἐγὼ τὴν ἡγάπων· ἀλλ' ἡμῖν ἡναγκασμένη νὰ μὴ σοὶ δεῖκνύω τὴν ἀγάπην μου, καίμενο μου παιδί, διότι σὲ εἶχαν χαδεύσῃ πολὺ· ἐπρεπε νὰ σ' ἀγαπῶ ὅχι μετὰ θωπείας καὶ φιλήματα, ἀλλ' ὅπως πρέπει ν' ἀγαπᾷ κανεὶς ἓνα παιδί, τὸ ὅποιον θέλει νὰ διορθώσῃ, θέλει νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸν καλὸν δρόμον, καὶ νὰ τὸ κάμῃ μίαν ἡμέραν ἄνθρωπον μετὰ ἀξίαν.

Ὁ ἱερεὺς εἰσῆλθε κρατῶν τὰ ἄχραντα μυστήρια. Ὁ κ. Σαλμόντης ἐγὼ καὶ ἡ Σοφούλα ἐξῆλθον μετ' ὀλίγον δὲ ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν ἡ ἐξομολόγησις καὶ ἡ κοινωνήσις, ἐπέστρέψαμεν.

Ἡ μάμη μου μοὶ ἐνευσεν. Ἐπλησίασα εἰς τὴν κλινὴν τῆς καὶ ἐγονυπέτησα. Εὗρεν ἀκόμη

τὴν δύναμιν νὰ θέσῃ τὴν χεῖρά της ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. Ἦκουσα τὸ ὄνομά μου, τὸ ὄνομα τῆς μητρός μου, τοῦ Θεοῦ, ἔπειτα ἓνα ἀναστεναγμὸν καὶ τίποτε πλέον... Εἶχεν ἐκπνεύσῃ!

Ἐφίλησα τὴν χεῖρα ἐκείνην, ἥτις μετὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἐκλάσα πικρῶς...

Δὲν εἶχον φανῇ πάντοτε καλὸς πρὸς τὴν μάμμη μου. Θὰ με τύπτῃ ὅλην τὴν ζωὴν μου ἡ συνειδήσις μου...

Ἀναχωρῶ αὐριον· ὁ κ. Σαλμόντης θὰ με συνοδεύσῃ εἰς Ἀθήνας.

1 Νοεμβρίου 18....

Ἐδωκα καὶ διδακτορικὰς ἐξετάσεις. Ἐπέτυχα λαμπρά. Μετὰ συνεχάρησαν θερμῶς ὅλοι οἱ καθηγηταί· ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ μετὰ τὸν βαθμὸν ἄριστα. Μετὰ ἐν ἔτος ἔλαβα καὶ τὴν πρακτικὴν μου ἀδειαν, καὶ ἐπιστρέφω εἰς τὴν μικρὰν πόλιν, ὅπου ἀνετράφη.

Ἀναγινώσκω τὰς ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, τὰς ὁποίας εἶχον γράψῃ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ὅπως ἐκτέλεσω τὴν θέλησιν τῆς μάμμης μου. Πῶς; Ἐγὼ ἤμην τὸ παιδίον ἐκεῖνο τὸ ἐγωϊστικόν, τὸ κακόν, τὸ ἀκαρδὸν, τὸ λαίμαργον, τὸ πείσμον, τὸ ὅποιον βλέπω εἰς τὰς ἀναμνήσεις ταύτας;... Φεῦ! ναί, ἐγὼ ἤμην. Καὶ τὸ ἀναγνωρίζω· σὺ, μάμη μου, μετ' ἐπιδόσεις.

Διὰ νὰ ἐκπληρώσω τὴν τελευταίαν θέλησίν σου μένει ἀκόμη ν' ἀνοίξω αὐριον ἐνώπιον τοῦ κ. Σαλμόντη τὸ κιβωτίδιον, τὸ ὅποιον περιέχει τὰ ὀμματογυαλιά σου, τὸν τρόπον τῶν παιδικῶν μου χρόνων. Μετὰ κατέχει συγκινήσεις τις, ἀνησυχία... ἀναμνήσεις τοῦ αἰσθηματοῦ, τὸ ὅποιον ἡσθανόμην ἄλλοτε ὅτε παρουσιαζόμην ἐνώπιόν σου ἀφ' οὗ εἶχον πράξῃ τι ἄξιον μομφῆς καὶ τὰ δύο ἐκεῖνα ὀμματογυαλιά σου μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπον ἕως τὸ βάθος τοῦ νοῦ μου.

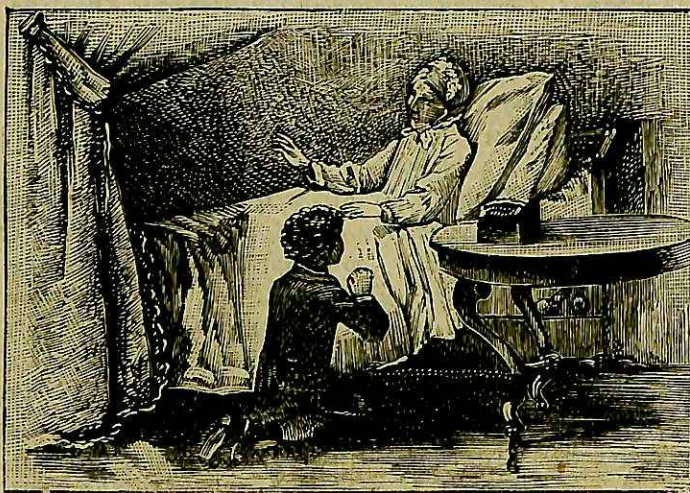
Ἀφ' οὗτου, ἀπέθανες, ὦ μάμη μου, ἡκολούθησα τὴν πορείαν, τὴν ὁποίαν μοὶ εἶχες διαγράψῃ· ἐξελθὼν πιστῶς τὰς θελήσεις σου. Ἐκαμὰ ὅτι ἡ ἔλαστική σφαῖρα, ἡ ὁποία ἀφ' οὗ ἀπᾶς ἐφῆθη, διεκθύνεται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς, ἂν καὶ ἡ χεῖρ, ἡ ὁποία τὴν ἐρρίψεν ἀπεμακρύνθη ἀπ' αὐτῆς.

Τὰ ἔτη τῶν σπουδῶν μου διήλθον ἐν ἡσυχίᾳ. Εἰργάσθην, καὶ οἱ κόποι μου ἀντημείφθησαν. Ὁ γέρον φίλος, εἰς τὸν ὅποιον ἐνεπιστεύθης ὅσον πογόν ἐφύλαξες διὰ τὰς σπουδὰς μου, ἐφρόντισε δι' ὅλας τὰς δαπάνας μου. Χθὲς μοὶ παρέδωκε

τὸν λογαριασμόν. Μοῦ μένουιν τριακόσαι δραχμαί, ἡ οἰκία, ὁ κῆπος, καὶ ἡ γραῖα Σοφοῦλα, ἡ ὁποία μετὰ ἔνδεκα ἔτη δὲν μετεβλήθη καθόλου. Διΐσχυρίζεται ὅτι ἡ πελατεία θὰ μοῦ ἔλθῃ πρὶν τελειώσουν αἱ τριακόσαι δραχμαί, καὶ ὅτι μετὰς τὰς τριακοσίας ἐκείνας δραχμάς ἀναλαμβάνει αὐτὴ νὰ περάσωμεν, καὶ καλὰ μάλιστα, ἐξ ἡμερῶν πεντήκοντα δραχμάς τὸν μῆνα!... Εἶθε... θὰ προσπαθήσωμεν!

Μάμμη μου, σοῦ ζητῶ συγγνώμην, σοῦ ζητῶ γονυπετὴς συγγνώμην!

Εἶνε ἑνάτη ὥρα μ. μ. καὶ ἐνώπιον τοῦ κ.

ΕΠΑΝΕΙΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗΝ ΤΗΣ ΚΑΙ ΕΓΟΝΥΠΕΤΗΣ (Σελ. 183)

Σαλμόντη, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεχείρισα θριαμβευτικῶς τὸ δίπλωμά μου, ἤνοιξα τὸ κιβωτίδιον, τὸ ὁποῖον ἐκλειδώσας τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου σου.

Εἶχον πραγματικῶς μαγικὴν δύναμιν τὰ ὀμματογυαλία; Τὰ σύρματά των, ἀφ' οὗ ἐξέβαλα τὸ μετὰξινον περίβλημά των, εὐρέθησαν κεκαλυμμένα ἀπὸ ἀδάμαντας.

Σηκώσας τὴν θήκην εὗρον μίαν ἐπιστολὴν δι' ἐμέ. «Πρὸς τὸν ἀγαπητόν μου Ἀρίσταρχον», ἔλεγεν ἡ ἐπιγραφή. Ἦνοιξα τὴν ἐπιστολὴν της, ἀνέγνωσα... καὶ ἔκλαυσα... τὴν ἀνέγνωσα καὶ πάλιν κλαίω γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας, τὰς ὁποίας προσθέτω εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά μου.

Ναί, εἶνε ἀληθές, μάμμη μου, μετὰ ἡγάπας τὸσον θερμῶς, ὅσον καὶ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου... ἀλλὰ ἤθελες νὰ γίνω εὐτυχής, ὅχι ὁμῶς

ἀμέσως, ὅπως ἤθελον οἱ ἀγασθητοὶ μου γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐδείκνυν πρὸς ἐμέ τὴν ἀδυναμίαν, ἀλλ' εἰς ὅλην τὴν ζωὴν μου.

Καὶ πρὸς τοῦτο ἔπρεπε νὰ λυγισθῇ ὁ ἀτίταστος καὶ ἀλαζὼν καὶ ἐγωϊστικὸς χαρακτήρ μου, ἔπρεπε νὰ ὀπισθῶ διὰ τὴν πάλιν τῆς ζωῆς, νὰ συνηθίσω εἰς τὴν πτωχίαν διὰ νὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἐργασθῶ, διότι ἀνεῦ ἐργασίας ἡ ζωὴ δὲν εἶνε ὠφέλιμος. Ὅλα αὐτὰ μοὶ τὰ λέγεις, μάμμη μου, εἰς τὴν ἐπιστολὴν σου.

Ἐστερήθης τὸσας εὐχαριστίσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἦσο συνηθισμένη εἰς τὸ γῆράς σου, διὰ νὰ μοῦ δώσης τὸ παράδειγμα τῆς λιτότητος καὶ τῆς ἐγκρατείας. Κατεδίδάσκεις τὸ γλυκὺ πρόσωπόν σου νὰ φαίνεται αὐστηρὸν διὰ νὰ μ' ἐμπνεύσῃ φόβον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀναγκαϊότατος διὰ νὰ διορθωθῇ ὁ ἀνυπότακτος χαρακτήρ μου, καὶ μόνον τὴν τελευταίαν σου στυγμὴν μοὶ δείξεις πόσῃ ἀγάπῃ εἶχεν ἡ καρδιά σου δι' ἐμέ. Δὲν ἦμην ἄξιος τοιαύτης ἀγάπης, μάμμη, διότι ἦμην ἀχάριστος τότε...

Οἱ ἀδάμαντες οὗτοι, τοὺς ὁποῖους πρὸ ὀλίγου ἐθεώρουν ὡς ἀποτέλεσμα μαγείας, εἶνε ἡ περιουσία, τὴν ὁποίαν ἐφύλαξε δι' ἐμέ ἡ προνοητικὴ σου στοργή. Ὅτε εἶδες, μὴ λέγεις, ὅτι ἡ γενναιοδωρία τοῦ πατρός μου τὸν παρέσυρεν εἰς ἀσυλογίστους δαπάνας, ἀνησυχίες με-

γάλως διὰ τὸ μέλλον μου, καὶ ἀντὶ νὰ δώσης εἰς τὴν μητέρα μου, ὁπόταν ἐγεννηθῇ, τοὺς ἀδάμαντας, οἱ ὁποῖοι εἶχον μείνῃ ὡς τελευταῖον λείψανον τῆς ἄλλοτε μεγάλης περιουσίας τῆς οἰκογενείας σου, ἔδωκες τεχνητοὺς ἀδάμαντας καὶ ἐκράτησες δι' ἐμέ τὸν μικρὸν αὐτὸν θησαυρόν. Σχεδὸν ζητεῖς συγγνώμην διότι ἀφῆκες ἄργον τὸ κεφάλαιον τοῦτο, χωρὶς νὰ φέρῃ κανὲν εἰσόδημα. Ἀλλὰ τί σημαίνει τοῦτο; ὁ σκοπὸς σου ἐξεπληρώθη καλλίτερα τοιοῦτοτρόπως, διότι νομίσας ὅτι εἶμαι πτωχός, συνήθισα εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἀγαπῶ.

Τριγύρω εἰς τὰ σύρματα τῶν ὀμματογυαλίων ἦσαν ἀδάμαντες ἄξίας ὀγδοήκοντα χιλιάδων δραχμῶν. Καίμην μάμμη μου! Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐσπέραν, καθ' ἣν σὲ ἤκουσα νὰ ζητῆς βοήθειαν

ἀπὸ τὰ ὀμματογυαλία σου. Τὴν μικροτέραν πέτραν ἐξέβλε τότε ἀπὸ τὴν παράδοξον ἐκείνην θήκην. Δύο ἄλλαι ἤρκεσαν διὰ τὰς σπουδὰς μου. «Εἶθε οἱ λοιποὶ νὰ σὲ βοηθήσουν νὰ γίνῃς εὐτυχής ὅπως εὐχομαι,» μοὶ γράφεις.

Ἀχ! μάμμη μου, λατρευτὴ καὶ σεβαστὴ μου μάμμη, διατί σ' ἐστερήθην τὸσον γρήγορα; Διατί δὲν εἶσαι πλέον εἰς τὴν πολυθρόναν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθισο τόσα ἔτη; Διατί δὲν μοὶ λέγει ἡ φωνὴ σου ὅσα ἀνέγνωσα εἰς τὴν ἐπιστολήν σου; Ἡ ἐπιστολή σου ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ σὲ εἶδον ὁποῖα ἀληθῶς ἦσο. Σήμερον μόνον σὲ ἀγαπῶ ὅπως σοῦ ἀξίζει...

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΜΟΥ

Ἀγαπητὴ μου μάμμη,

Μὲ ὠδήγησας ὡς διὰ τῆς χειρός σου εἰς τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ὠνειροπόλεις δι' ἐμέ. Ὅλα τὰ προητοίμασες, ὅλα τὰ προείδες...

Ἐχω τὴν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τὴν ὁποίαν ἐπεθύμεις δι' ἐμέ.

Ἐκτοτε γράφω ὑπομνήματά τινα καὶ δημοσιεύω ἐπιστημονικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐκτιμῶνται ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἐπιστημόνων. Ἐν τοιούτῳ ἔργῳ μετέστησεν ἄξιον τῆς τιμῆς νὰ γίνω ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς ἱατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων.

Ἀλλὰ τὸ ἐτι καλλίτερον, μάμμη μου, εἶνε ὅτι ἐνθυμώθην καὶ σύζυγός μου εἶνε ἡ Μαργαρίτα, ἡ ἐγγονὴ τοῦ φίλου σου Σαλμόντη.

Ἐχομεν δύο ὠραῖα παιδιά, τὰ ὁποῖα δὲν στεροῦνται τίποτε, παρὰ μόνον ὅτι δὲν εἶσαι ἐδῶ, ὡ ἀγαπητὴ μου μάμμη, νὰ μᾶς ἐμποδίξῃς νὰ τὰ χαϊδεύωμεν, καὶ νὰ δώσης τὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα ἀπέβησαν τὸσον ὠφέλιμα εἰς τὸν πατέρα των.

Ἄ! μάμμη μου! μάμμη μου! εἰς σὲ ὀφείλω τὰ πάντα!...

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΣ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΞ

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἦτο πολὺ ἡσύχος ὁ οἰκίσκος τοῦ ξυλουργοῦ Λοῦη Ῥάουζ. Ἐκαστον πρᾶγμα ἦτο εἰς τὸν τόπον του, ἡ χύτρα, ὁ λύχνος καὶ τὸ μέγα ξύλινον κοχλιάριον ἔκειντο ἀδελφικῶς πλησίον ἀλλήλων ἐπὶ τῆς σανίδος, καὶ ἀνεπαύοντο ἀφ' οὗ εἶχον ἐργασθῇ ὅλην τὴν ἡμέραν· τὸ σταμνίον τοῦ ζύθου ἐδροσίετο ἐντὸς μεγάλου δοχείου ὕδατος, καὶ ἐν τινὶ γωνίᾳ ἐπὶ πηλίνου ἐστίας μικρὰ χύτρα ἐβράζεν ἡσύχως καὶ ἀθορύβως.

Ὁ μικρὸς Φρίτς ἦτο εἰς τὴν θέσιν του καὶ αὐτός· διότι ποῦ ἄλλοῦ εἶνε ἡ θέσις βρέφους δεκατριῶν μηνῶν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου; ὁ δὲ ὅτι ἐν τῇ κοιτίδι του, λοιπὸν ὁ μικρὸς Φρίτς ἦτο ἐν τῇ κοιτίδι του καὶ ἐκοιμάτο, καὶ ἐπὶ τῶν παδῶν του ἦσαν ἡπλωμένα μικρὰ περιπόδια, ἔχοντα ἀκόμη τὴν καμπύλην γραμμὴν τῶν εὐτραφῶν καὶ παχουλῶν κνήμων του καὶ μικρὰ σανδάλια ὀλίγον τετριμμένα, ἐξ ὧν ἠδυνάτο τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι ὁ κυρίως των ὅλην τὴν ἡμέραν δὲν ἔπαυε τρέχων ἀπὸ τοῦ παραθύρου εἰς τὴν θύραν, καὶ ἀπὸ τῆς θύρας εἰς τὴν ὁδόν, ὡς αἰετὶς διέφευγε τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ὁ μικρὸς Φρίτς ἐκοιμάτο· ἡ δὲ σκύλα, ἡ ἑξυπνος καὶ καλὴ Πιστή, ἥτις ἐγύμναζε τὸν μικρὸν τῆς σκύλας νὰ παίζει μετὰ παλαιόν τι σάβωρον,

διέκοψε τὸ μᾶθημα καὶ τὰ πηδήματά της, καὶ ὁ σοβαρὸς τρόπος καὶ ἡ στάσις της ἐφαίνετο ὅτι ἔλεγε: «Δὲν παίζουν ὅταν κοιμᾶται ὁ μικρὸς μας κύριος.»

Ἦτο ὁμῶς ἐκεῖ ἄλλος τις ὅστις δὲν ἦτο ἡσυχός· γυνὴ ὀρθία ἐπὶ τῆς θύρας ἤκουε τοὺς θορύβους τῆς ἐσχῆς, τὸν ψιθυρισμὸν τοῦ ποταμίου ὅπερ ἔρρεεν εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ λειμῶνος, τὸν τριγμὸν τῶν πτερύγων πτηνοῦ τινος ἐπανερχομένου εἰς τὴν φωλεάν του καὶ βραδύναντος, καὶ ἐκ διαλειμμάτων ἤχους ὑποκώφους, οὗς ἡ αἰφνιδία πνοὴ τοῦ ἀνέμου ἔφερε μακρόθεν.

Ἡ γυνὴ εἶπε καθ' ἑαυτήν:

«Ἐξακολουθοῦν νὰ ἐργάζονται! δὲν θὰ εἰμπορέσῃ νὰ γυρίσῃ, καὶ θὰ πεινᾷ πολὺ. Ἄς τοῦ πάγῃ τὸ δεῖπνό του.»

Καὶ ἐγέμισε τὸ σταμνίον ζύθου δροσεροῦ, ἔκοψε μέγα τεμάχιον ἄρτου, ἐκένωσεν εἰς πινάκιον βαθύ ῥόφημα ἐκ λαχάνων καὶ ἀλείμματος, καὶ πάντα ταῦτα παρέταξεν ἐντὸς κανίστρου.

Ἐπειτα ἐκάλεσε τὴν μικρὰν σκύλαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν:

«Πιστή, τώρα που ἐγὼ θὰ λείπω, τὸ παιδί καὶ τὰ μάτια σου!»

Ἡ Πιστὴ ἐνόησε, διότι παρευθὺς ἀπώθησε τὸν

σκύλακά της, ὅστις εἶχε χωθῇ μεταξύ τῶν σκελῶν της, καὶ ἠγέρθη ὀρθή, στηρίζουσα τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς κοιτίδος.

Ἡ μήτηρ ἠσπάσθη ἐλαφρὰ τὸν Φρίτς ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἀπῆλθε κλείσασα τὴν θύραν.

Κατέβη μέχρι τοῦ ποταμίου καὶ παρηκολούθησε τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ. Καθ' ὅσον δὲ προέβαιναν, ἤκουε καθαρότερον τὸν θόρυβον τῶν ἐργαζομένων. Τέλος μετὰ τέταρτον τῆς ὥρας ἦλθεν εἰς μέρος ὅπου ὁ ποταμὸς ἐστενοῦτο ὀλίγον καὶ ἐκεῖ ἦτο κατεσκευασμένη γέφυρα ἐκ σανίδων· τὴν στιγμὴν δὲ ἀκριβῶς ἐκείνην ἐκ τῆς ἀπέναντι ὀχθῆς ἐβιάζον εἰς τὴν γέφυραν πολλοὶ ἄνθρωποι μετὰ τῶν ποιμνίων των, διότι ὁ ἐχθρὸς ἐπλησίαζε καὶ ἔπρεπε νὰ σώσουν τὰ ποίμνια ἀπὸ τῶν χειρῶν του.

Ὁ Λούης· Ράουχ· ἰδὼν τὴν γυναῖκά του ἐρχομένην προσηνέτησεν αὐτήν.

«Ἦλθες, Λισάβη μου, εἶπε πρὸς αὐτήν μετ' ἀγωνίας. Καὶ τὸ παιδί μας;

— Ἡ Πιστὴ τοῦ φυλάγει, κοιμάται. Σοῦ ἔφερα νὰ δειπνήσῃς, θὰ πεινᾷς. Καὶ διατί δὲν ἔρχεσαι σπῖτι ἀφ' οὗ τοῦ γεφυροῦ ἐτελείωσε;

— Δὲν βλέπεις ὅτι κατασκευάζομε καὶ ἄλλο παρέκει; εἶπεν ὁ ξυλουργὸς καθίζων ἐπὶ τῶν χόρτων διὰ νὰ δειπνήσῃ. Ποῦ φτάνει ἓνα γεφυρὶ μονάχα νὰ περάσουν ὅλα τὰ κοπάδια εἰς μίαν νύκτα; Καὶ πρέπει νὰ ζέρῃς ὅτι εἶνε φόβος μήπως οἱ ἐχθροὶ εἶνε αὐρίον ἐδῶ, καὶ θὰ ἐγώμεν καὶ μάχην κάπου ἐδῶ τριγύρω. Ἐμοιρασθήκαμεν εἰς δύο καὶ οἱ μισοὶ δουλεύουν, καὶ ἀναπαύονται οἱ ἄλλοι μισοί· ὥστε λογαριάζομεν νὰ εἶνε τὸ γεφυρὶ τελειωμένο μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὥρες. Καὶ αὐρίον τὸ πρῶτ' ἀφ' οὗ περάσουν ὅλα τὰ ζῶα, θὰ τα χαλάσωμεν καὶ τὰ δύο γεφυρία, διὰ νὰ μὴ τα εὕρῃ ὁ ἐχθρὸς ἔτοιμα καὶ τα μεταχειρισθῇ.

— Καὶ μεῖς! τί θὰ γίνωμε;

— Θὰ φύγωμε· δὲν ἔχομε πλέον ἐδῶ δουλειά, καὶ ἐδῶ δὲν εἶνε ἀσφάλεια. Πήγαινε σπῖτι καὶ εἰτόμασε χερί χερί ὅσα πράγματα μποροῦμε νὰ πάρωμε μαζί μας καὶ βάλε τα μέσα ἔς τὸ ἅμαξ. Πήγαινε γρήγορα καὶ καρδιά! Ἐγὼ θὰ πάγω τὰ νὰ ἐργασθῶ, μὲ φωνάζουν οἱ συντρόφοι μου.»

Ἡ Λισάβη, κάτωχρος ἔθλιψε τὴν δεξιὰν τοῦ ἀνδρός της καὶ ἐξεκίνησε νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὸν οἰκίσκον φέρουσα τὰ δοχεῖά της κενά. Ἦτο δὲ σφόδρα περίλυπος ἀναλογιζομένη ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἐγκαταλίπῃ ἔρημον τὸν

οἰκίσκον της, καὶ τίς οἶδεν ἐὰν ἀξιώθῃ νὰ τον ἐπανίδῃ ποτὲ σῆον· ἢ θὰ τον ἐπανεύρῃ ἐρείπιον.

Πρὶν φθάσῃ εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ ἤκουσε θόρυβον καὶ κακόν· κατάρας, κραυγᾶς, ὡς ἐὰν ἐγίνετο συμπλοκή.

«Μήπως εἶνε οἱ ἐχθροί; Ἀχ! Λοῦή μου!»

Καὶ ὑπακούουσα εἰς μόνην τὴν φωνὴν τῆς καρδίας της ἐστράφη, καὶ τρέγουσα ἐπανεῆλθεν ἐκεῖ ὅπου εἶχεν ἀφήσῃ τὸν ἄνδρα της. Μετ' ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἦτο πλησίον τῆς γεφύρας.

Τῷ ὄντι ἦσαν οἱ ἐχθροί.

Μεταξὺ τῶν μαχομένων διέκρινεν ἡ Λισάβη καὶ τὸν ἄνδρα της. Ἀνεφώνησε κραυγὴν μεγάλην καὶ ἔδραμεν ἀστραπηδὸν πρὸς αὐτόν, καὶ ἐκτείνουσα τὰς χεῖρας προσεπάθησε νὰ τον ὑπερασπίσῃ, προβάλλουσα τὸ σῶμά της ὡς ἀσπίδα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην οἱ ἄνδρες τοῦ χωρίου ἔσπευδον σωρηδόν, ὁ δὲ ἀρχηγὸς τοῦ ἐχθρικοῦ ἀποσπάσματος, φοβούμενος μήπως ἡττηθῇ, ἐξεφώνησε πρόσταγμα στρατιωτικόν, δεικνύων τὴν ὁδὸν ὅθεν εἶχον ἔλθῃ, καὶ ἄλλον πρόσταγμα δεικνύων τὸν ξυλουργὸν καὶ τὴν γυναῖκά του.

Ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ συνεληφθῆσαν, ἐδέθησαν διὰ τοῦ αὐτοῦ σχοινίου, καὶ τις τῶν στρατιωτῶν ὠθῶν αὐτοὺς διὰ τοῦ ὀπλου του εἶπεν· «Ἐμπρός!

— Τὸ παιδί μου! τὸ παιδί μου! ἀνεφώνησεν ἡ Λισάβη γοερῶς.

— Ἐμπρός!» ἐπανελάβεν ὁ ἀποσπασματάρχης, καὶ οἱ δύο δυστυχεῖς ἐλκόμενοι ἠκολούθησαν τὸ ἀπόσπασμα.

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1871 ἦτο πολλὴ ζωηρότης ἐν τῷ μαγειρείῳ τοῦ γεωπόνου Λίμμερ. Ἡ οἰκοδέσποινα, ἡ γραῖα μήτηρ της καὶ ἡ πρεσβυτέρα τῆς θυγάτηρ, κοράσιον ξανθὸν δώδεκα περίπου ἔτων, ἦσαν κατακόκκιναι ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας καὶ ἐκ τῆς πολλῆς θερμότητος, διότι ἦσαν πλησίον τοῦ πυρὸς καὶ ἐπεστάτουν εἰς τὴν κατασκευὴν διαφόρων φαγητῶν νοστιμωτάτων. Ἡ εὐωδία τῶν φαγητῶν εἴλκυεν εἰς τὸ μαγειρεῖον τὰ μικρὰ παιδιὰ τῆς οἰκογενείας, τὰ ὅποια ἐχόρταινον ὀσφραίνόμενα μετ' ἀπληστίας· ἦσαν πέντε χερουβίμ· ξανθὰ, ὧν τὸ νεώτατον μόλις εἶχεν ὅλους τοὺς ὀδόντας.

«Τόσον καιρὸν ἔχομεν νὰ κάμωμεν τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων, εἶπε τὸ μεγαλῆτερον παιδίον.

— Πέρυσι δὲν ἐκάμαμεν, ἀπεκρίθη ἡ μάμμη στενάζουσα, ποῦ καρδιά! εἴχαμε τῆς συμφορᾶς μας.

— Τί εὐμορφα ὅπου ἦτον προπερύσι! εἶπε τὸ

παιδίον· τότε εἴμαστε εἰς τὸ χωριὸν μας καὶ ἦλθον ὅλοι οἱ γείτονες, καὶ τί καλὰ πῶς ἐδιασκεδάσαμε! Δὲν θὰ γυρίσωμε πίσω ἔς τὸ χωριὸν μας, μητέρα;

— Ὅχι, Βερνάρδε μου, ποτὲ δὲν θὰ γυρίσωμε. Τὸ χωριὸν μας δὲν εἶνε πλέον δικό μας, μᾶς το ἐπῆραν οἱ ἐχθροί· καὶ ἂν πᾶς καμμιά φορὰ νὰ κατοικήσῃς ἐκεῖ ὅταν μεγαλώσῃς, θὰ σε πᾶρουν στρατιώτῃ, καὶ ἂν γίνῃ πόλεμος θὰ σε βάλουν νὰ σκοτώσῃς τοὺς πατριώτες σου.

— Ἐγὼ καλλίτερα ἔχω νὰ σκοτωθῶ μόνος μου παρὰ νὰ σκοτώσω τοὺς δικούς μου, ἀνεφώνησεν ὁ Βερνάρδος.

Ἡ μήτηρ τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τὸν ἠσπάσθη τρυφερῶς.

«Ἀκούω πατήματα· ἔξω ἔς τὸ δρόμον, εἶπεν ἡ ορασίς· θὰ εἶνε χωρὶς ἄλλο ὁ πατέρας καὶ ὁ θεὸς!» Καὶ σπεύσασα ἤνοιξε τὴν θύραν.

Ἀλλ' ὑπεχώρησεν ἐκπληκτος, διότι ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιόν της δύο μορφαὶ ἄγνωστοι, ἄνθρωποι καὶ γυνὴ πενιχρὰ ἐνδεδυμένοι, κατηφεῖς καὶ καταβεβλημένοι.

«Μᾶς κάμνετε τὴν χάριν νὰ περάσωμε τὴν νύκτα ἔς τὸ ἀρχοντικὸ σας; εἶπεν ὁ ἄνθρωπος ἰστάμενος ἔξω τῆς θύρας. Ἡθέλαμε νὰ πᾶμε νὰ πλαγιάσωμε ἔς τὸ παραπάνω χωριὸν, ἀλλὰ ἡ καίμενη ἡ γυναῖκά μου δὲν ἔχει δύναμιν νὰ περιπατήσῃ.

— Κοπιᾶστε, Χριστιανοί μου, εἶπεν ἡ γραῖα, ἡ παραγωνιά μας χωρεῖ ὅλους ὅσοι κρυώνουν. Ἀπόψε εἶνε Χριστούγεννα, καὶ ὁ Χριστὸς ἀποστέλλει τοὺς διαβάτας.»

Ἡ δύσμοιρος γυνὴ χωρὶς νὰ ἀντισταθῇ, ἐστάθη καὶ τὴν ἔσυραν εἰς τὴν ἐστίαν καὶ τὴν ἐκάθισαν, καὶ ἡ θερμότης μετ' οὐ πολὺ ἐξωγόνησε τὰ παγωμένα μέλη της. Ἐφέλλισεν ἡ ἴτυχς λέξεις τινὰς εὐγνωμονούσας, καὶ περιστρέφουσα τὸ βλέμμα εἶδε τὰ παιδιὰ. Ἐκρυψε διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

«Νὰ εἴμαστε συμπαθησμένοι, εἶπεν ὁ ἄνθρωπος γιγίζων τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τοῦ ἀντιστρόφου μέρους τῆς χειρὸς· ἐχάσαμεν ἓνα παιδάκι σὺν τῷ μικρῷ σας τῆς αὐτῆς ἡλικίας.»

— «Καίμενοι γονεῖς! εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα συγκεκνημένη. Καὶ εἶνε πολὺς καιρὸς;

— Δεκαοκτὼ μῆνες, ἔς τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου, εἶπεν ὁ ἄνθρωπος. Ἡ γυναῖκά μου μοῦ ἔφερε νὰ δειπνήσῃ ἐκεῖ που ἐδούλευα ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸν μας, γιατί δὲν ἔμπορῶσα ν' ἀφήσω τὴ δουλειά μου, νὰ πάγω ἔς τὸ σπῖτι νὰ φάγω. Ἀφῆσε τὸ λοι-

πὸν τὸ μωρὸ κοιμισμένο μέσα ἔς τὴ σκάφη. Ἦλθαν τὴν ὥραν ἐκείνην οἱ ἐχθροί, ἐκτυπηθήκαμε, καὶ ὅταν εἶδαν ὅτι δὲν μπόρουν νὰ τα βγάλουν πέρα μαζί μας, ἔφυγαν καὶ μᾶς ἐπῆραν μετὰ τὴ βία τὴν καίμενην τὴ Λισάβη μου καὶ ἐμένα.

Μᾶς ἐκράτησαν ὁκτὼ ἡμέρας καὶ ὀλοένα ἐλέγαν ὅτι θὰ μᾶς τουφεκίσουν, καὶ ἔπειτα μᾶς ἀπόλυσαν. Ἐλπίζαμεν ὅτι οἱ συγχωριανοί μας θὰ ἄκουαν τῆς φωνῆς τοῦ μωροῦ μας καὶ θὰ ἐμβαιναν ἔς τὸ σπῖτι νὰ το πάρουν· ἀλλὰ ὅταν ἐγυρίσαμε ἔς τὸ χωριὸν, δὲν εὐρήκαμε ψυχὴν, παντοῦ ἐρημιὰ καὶ κακομοιριά, καὶ τὰ σπῖτια τοῦ χωριοῦ καίμενα, καὶ μαζί μ' αὐτὰ καὶ τὸ δικό μας. Ἐσηκώσαμε ὅλες τῆς πέτρες μὴν τύχῃ καὶ εὗρωμε τὸ κορμὶ τοῦ μωροῦ μας, ἀλλὰ τοῦ κᾶκου! Μοναχὰ ἔξω ἀπὸ τὰ χαλάσματα τοῦ σπιτιοῦ ἡ Λισάβη εὐρήκε τὸ μάλλινον παπουτσάκι του, αὐτὸ μοναχὰ μᾶς ἔμεινε ἀπὸ τὸ παιδί μας.

— Τὸ καίμενο! εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα...

— Ἀπὸ τότε, κυρά μου, ἐπροσπάθησα μετὰ τὴν τέχνην μου τὴν ξυλουργικὴν νὰ βγάλω τὸ καθημερινόν, καὶ ἐπήγαινε καλούτσικα ἡ δουλειά μου, ἀλλὰ ἡ καίμενη ἡ γυναῖκά μου, τὴν ἐβλέπα καὶ ἔλυανε ἀπὸ τὴ λύπη της, καὶ ἔτσι πλέον ἀπεράσιστα νὰ φύγω ἀπὸ τὸν τόπον ὁ ὁποῖός μας ἐθύμιζε τὴν δυστυχίαν μας.»

Ἐν ᾧ δὲ ὁ ξυλουργὸς διηγεῖτο ταῦτα, ἡ Λισάβη ἠπλώσε τὰς χεῖρας καὶ ἔλαβε τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐνθύμιον εἰς αὐτὴν τὸ τέκνον της καὶ το ἐθώπευε φιλοστόργως. Τὸ παιδίον κατὰ πρῶτον ἐφοβήθη ὀλίγον· ἀλλ' ἡ μεγάλη ἀδελφὴ του εἶπε πρὸς αὐτό:

«Ἐρρίκε μου, φίλησέ τὴν τὴν καίμενην, δὲν τὴν βλέπεις πόσον εἶνε λυπημένη! Καὶ παρευθὺς ὁ μικρὸς Ἐρρίκος ἠπλώσε τοὺς μικροὺς βραχίονάς του καὶ περιέβαλε τὸν τράχηλον τῆς γυναίκος, ἀσπάζόμενος αὐτὴν προθύμως καὶ μετ' ὅλης τῆς δυνάμεώς του.

Ἦλα καὶ χαρμόσυνοι ἠκούσθησαν ἔξωθεν, ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ εἰσορμῶσι δύο κύνες εἰς τὸ μαγειρεῖον ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν οἰκοδεσποτῶν.

Ἡ οἰκοδέσποινα εἶπεν ἐν συντόμῳ εἰς αὐτοὺς τί συμβαίνει, καὶ τίνες εἶνε οἱ δύο ξένοι, ἀλλ' αἰφνης τὸ ἕτερον τῶν ζώων ὅπερ ἀπὸ τῆς ὥρας καθ' ἣν εἰσῆλθε δὲν ἔπαυεν ὀσφραίνόμενον τοὺς ξένους, ἀνορθοῦται καὶ βάλλει τοὺς δύο πόδας ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς Λισάβης, καὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς περιλείχει τὸ πρόσωπόν της διὰ τῆς μακρᾶς καὶ ρο-

δοχρόου γλώσσης του καὶ κραυγάζει ὑπὸ χαρᾶς·
«Πιστὴ! ἀνεφώνησεν ἡ Λισάβη. Λούη, ἡ Πισ-
στὴ μας.»

Ἡ Πιστὴ καταλείπει τὴν Λισάβην καὶ σπεύδει
πρὸς τὸν Λούην, ἐπανερχεται πάλιν εἰς τὴν Λισά-
βην καὶ πάλιν πρὸς τὸν Λούην καὶ πηδᾷ καὶ ὕλα-
κτεῖ ὡς παράφρων ὑπὸ χαρᾶς.

«Ποῦ τὴν εὐρήκατε τὴν Πιστὴν; ἠρώτησεν
ὁ Λούης Ῥάουχ τὸν οἰκοδεσπότην. Σὺς παρα-
λῶ κάμετέ μου τὴν χάριν, δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ,
καὶ ᾗτέ μου!

— Εἶνε πολυδιήγητα, εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης.
Ποῦ νὰ σὰς τα λέγω!

— Ἐγὼ θὰ τα διηγθῶ, ὑπέλαβεν ἡ οἰκοδέ-
σποινα παρατηροῦσα τὴν Λισάβην, ἥτις ἐθώπευε
τὴν Πιστὴν χωρὶς νὰ παραιτήσῃ καὶ τὸ παιδίον.
Ἀκούστε νὰ σὰς τα εἰπῶ ὅλα. Ἡμεῖς ἐκατοικού-
σαμεν εἰς τὰ σύνορα καὶ εἶχαμεν ἐνοικιασμένον
ἓνα καλὸν κτῆμα. Ὅταν ἄρχισεν ὁ πόλεμος, ἐ-
πειδὴ ἐτύχε νὰ τελειώῃ καὶ ἡ ἐνοικίασις τοῦ κτή-
ματος, ἐφύγαμεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἤλθαμεν ἐδῶ νὰ
κατοικήσωμε, γιατί ἐχω καὶ ἐδῶ τὴν ἀδελφὴ
μου ἀποκαταστημένη ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Ἐ-
πῆραμε τὸ λοιπὸν ὅλα μας τὰ πράγματα καὶ ὅλο
μας τὸ νοικοκυριό, τὰ ἄλογά μας καὶ τὰ κτήνη
μας. Σ' τὸ δρόμο ἀπαντήσαμε ἓνα χωριὸ ἔρημο·
ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶχαν φύγῃ καθὼς εἶδαν τὸν ἐχ-
θρὸν νὰ ἔρχεται. Ἐκεῖ δὲ που ἐκυττάσαμε τὴν
καταστροφὴν καὶ τὸ κακό, ἀκούσαμε φωνὴ μικροῦ
παιδιοῦ που ἐκλαίγει, καὶ γαυγίσματα λυπητερά.
Τρέχω ἐνόησα τὴ θύρα καὶ τὸ καίμενο τὸ σκυλί
ἔρχεται καὶ μου γλείφει τὰ χέρια καὶ με τραβᾷ
ἀπὸ τὸ φόρεμα νὰ πᾶμε κοντὰ ἔς τὴν κούνια
τοῦ μωροῦ. Τὸ τσαμένο τὸ μωρὸ ἀπὸ τὸ πολὺ
κλάψε κλάψε ἦταν μελανιασμένο, τὸ τσαμένο!
Καὶ τί πείνᾳ ποῦ τὴν εἶχε τὸ μωρὸ μου! Εὐθὺς
τρέχω καὶ ἀρμέγω μιὰ ἀγελάδα μας καὶ τοῦ δί-
νω καὶ πίνει. Καθὼς ἤπιε, εὐθὺς ἡμέρωσε καὶ ἀπε-
κοιμήθη ἔς τὴν ἀγκαλιά μου. Μπορούσαμε νὰ το
ἀφήσωμε μέσα ἔς τὸ ἔρημο χωριό; Τὸ ἐπῆρα
λοιπὸν μαζί μου, ἐπῆρα καὶ τὰ ρουχαλάκια ὅπου
ἦταν μέσα ἔς τὴν κούνια. Ἡ καϊμένη ἡ σκυλίτσα
μ' ἐπῆρε τὸ κατόπιν μαζί με τὸ σκυλάκι της, καὶ
κυττάξετέ το πῶς ἐμεγάλωσε, ἔγινεν ἀγνώριστο.
Ἐλθισμόνησα νὰ σὰς πῶ, ὅτι ὅταν ἔπειτα ἐκάθι-

σα νὰ το ἀλλάξω τὸ μωρὸ, εἶδά πως εἶχε πέσῃ
ἔς τὸ δρόμο τὸ ἓνα παπουτσάκι του.»

Ἡ Λισάβη ἠκροῦτο κρατοῦσα τὴν ἀναπνοήν
της, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐλάμβανεν ἀμυδρὰν ἐλπίδα,
ἔπειτα δὲ τόσῃ ἤτο ἡ χαρὰ της, ὥστε παρευθὺς ἐ-
λαβε τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ χωρὶς
νὰ δυνηθῇ νὰ εἴπῃ λέξιν, τὸ ἐδείξεν εἰς τὴν οἰκο-
δεσποιναν.

«Ναί, ναί, αὐτὸ εἶνε!» ἐφέλλισεν ἡ οἰκοδέ-
σποινα συγκεκινημένη καὶ δακρύουσα. Αὐτὸ εἶνε
κράτησέ το, τὸ παιδάκι σου, χριστιανὴ μου.

«Ἐφέτος εἵμαστέ πολὺ καλλίτερα παρὰ πρό-
περσι!» εἶπεν ὁ μικρὸς Βερνάρδος μετὰ δύο ὥρας,
ὅτε ἦσαν περὶ τὸ τέλος τοῦ δείπνου.

Ἡ οἰκοδεσποῖνα δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλὰ παρε-
τήρησε μετὰ λύπης τὸ παιδίον ὅπερ ἡγάπα ὡς
ἰδίον της τέκνον.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἐνόησε τὸ βλέμμα τῆς γυναι-
κὸς του καὶ τί διενοεῖτο τὴν στιγμὴν ἐκείνην.
Διὰ τοῦτο παρευθὺς εἶπε πρὸς τοὺς ξένους!

«Ἄν θέλετε νὰ μείνωμεν ὅλοι μας εὐχαριστη-
μένοι, νὰ μείνετε εἰς τὸ χωριὸ μας, νὰ ζήσωμεν
ὅλοι μαζί μιὰ χαρὰ. Ἐδῶ, κύρ Λούη μου, θὰ
ἔχῃς πάντα ἐργασίαν, διότι ἐδῶ δὲν ἔχομε κανένα
ξυλουργόν, καὶ ὅταν μας χρειάζεται εἵμαστε ἀναγ-
κασμένοι νὰ τρέχωμε τρεῖς ὥρες μακριὰ εἰς τὸ
γειτονικὸ χωριὸ νὰ κάνωμε τὴ δουλειά μας. Τὸ
λοιπὸν ἐγὼ εἶμαι τῆς γνώμης νὰ μείνετε ἐδῶ,
γὰρ νὰ μὴ χάσωμε καὶ μεῖς τὸν μικρὸν Ἐρρίκον,
ἔτσι τον ἐλέγαμε μεῖς Ἐρρίκον· ἀλλὰ καὶ τώ-
ρα δὲν θὰ τον ἀγαπᾶμε ὀλιγώτερο μὲ τὸ ἀληθινὸ
ὄνομά του Φρίτς. Ἐ, τί λέτε εἰσθε σύμφωνοι;

Περιττὸν εἶνε νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ ὁ Λούης Ῥά-
ουχ, καὶ ἡ Λισάβη ἦσαν συμφωνότατοι· διότι
καὶ τώρα ἀκούμῃ ἀνέλθετε εἰς τὸ χωριὸν, θὰ ἴδῃτε
ἀπέναντι τῆς οἰκίας τοῦ κύρ Λίμμερ μικρὸν ξυ-
λουργεῖον. Θὰ ἴδῃτε τὸν ξυλουργὸν ἐργαζόμενον
καὶ ἄδοντα, τὴν δὲ Λισάβην καθημένην εἰς τὸ πα-
ράθυρον καὶ ἐπιτηροῦσαν τὰ παιγνίδια τοῦ μι-
κροῦ Φρίτς καὶ τῆς Πιστῆς, τοῦ γενναίου τούτου
σωματοφύλακος.

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τῆς Mme Colomb)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι ΦΕΡΜΠΟΣ

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

